

Ishonch

Gazeta 1991-yil 21-martdan chiqa boshlagan

2011-yil 10-fevral № 18-19 (2900) payshanba

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ҚАРОРИ

«КИЧИК БИЗНЕС ВА ХУСУСИЙ ТАДБИРКОРЛИК ЙИЛИ» ДАВЛАТ ДАСТУРИ ТЎҒРИСИДА

Мулқдорларнинг ўрта синфини шакллантириш, ички бозорни рақобатбардош ва сифатли маҳсулотлар билан тўлдириш, янги иш ўринлари яратиш ва шу асосда аҳоли даромадларини кўпайтириш ва фаровонлигини оширишнинг муҳим омили, мамлакат тараққиёти йўлидаги фаол ҳаракатлантирувчи куч сифатида кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни янада ривожлантириш учун қулай шарт-шароитларни яратиш бўйича аниқ мақсадга йўналтирилган кенг чора-тадбирлар комплексини амалга ошириш мақсадида, шунингдек, 2011 йил Ўзбекистон Республикасида «Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йили» деб эълон қилинганлиги муносабати билан:

1. Қуйидаги йўналишларга асосланган «Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йили» Давлат дастури иловага мувофиқ тасдиқлансин:

мамлакатимиз ва унинг ҳудудларида янада қулай бизнес-муҳит яратиш, хусусий мулкчиликнинг устуворлигини мустаҳкамлашга йўналтирилган қонун ҳужжатларини такомиллаштириш ва бу борада ишончли кафолатларни таъминлаш, тадбиркорликка кўпроқ эркинлик бериш, давлатнинг бошқарув функциялари ва рухсат берувчи нормаларни қисқартириш, бюрократик тўсиқ ва ғовларни олиб ташлаш, кичик бизнес субъектларининг молия-кредит ва хомашё ресурсларидан, улар ишлаб чиқарадиган маҳсулотларга давлат буюртмалари берилишидан кенг фойдаланишини таъминлайдиган бозор воситалари ва механизмларини татбиқ этиш;

давлат ва назорат органларининг тадбиркорлик субъектлари молия-хўжалик фаолиятига аралашувини кескин қисқартириш;

кичик корхоналар ташкил қилиш ҳамда кичик корхоналар ва тадбиркорларни рўйхатдан ўтказиш тартиб-қоидаларини янада содда-лаштириш, кичик бизнес

субъектларини қуриш ва уларни муҳандислик-коммуникация тармоқларига улаш, нотураржой хоналари ва зарур ер участкаларини ажратиш бериш борасидаги масалаларни ҳал этиш бўйича аниқ чора-тадбирларни қабул қилиш;

кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик соҳаси учун солиқ ва бошқа тўловлар бўйича янада қулай шарт-шароитлар яратиш, имтиёз ва преференциялар бериш, ҳисоботлар тизими ҳамда молия, солиқ ва статистика органларига ҳисоботлар топшириш механизмининг такомиллаштириш ва унификациялаш;

кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларига кредитлар бериш механизмининг янада такомиллаштириш ва уларнинг ҳажмининг ошириш, биринчи навбатда, инвестиция мақсадларига, бошланғич сармояни шакллантиришга кредитлар ажратиш, ишлаб чиқаришни модернизация қилиш ҳамда технологияларни янгилаш учун ўрта ва узоқ муддатли кредитлар бериш;

кичик бизнесни ривожлантиришга хорижий инвестицияларни, авваламбор, халқаро молия институтларининг кредитларини ҳамда тўғридан-тўғри инвестицияларни кенг жалб этиш ва йўналтириш;

саноат тармоқларида кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантириш ҳамда юқори технологияга асосланган замонавий ишлаб чиқаришларни ташкил этиш учун кенг имкониятлар яратиш, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектлари томонидан ишлаб чиқаришга инновацион технологиялар жорий этилишини рағбатлантириш;

кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларининг ташқи иқтисодий фаолиятдаги иштирокини кенгайтириш масалаларини тубдан ҳал этиш, уларнинг экспорт салоҳиятини оширишга, экспортга мўлжалланган маҳсулотини жаҳон ва минтақавий бозорларга олиб чиқишга кўмаклашиш;

кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларини ахборот билан таъминлаш, шунингдек, кадрлар тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш масалаларида уларга консультатив кўмак бериш тизимини янада ривожлантириш.

2. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2010 йил 14 декабрдаги Ф-3539-сон фармойишига мувофиқ тузилган Республика комиссияси зиммасига «Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йили» Давлат дастурининг бажарилишини ташкил этиш ва унинг мониторингини олиб бориш вазифаси юклансин.

Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятларда Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши Раиси ва вилоятлар ҳокимлари бошчилигида тегишли ҳудудий комиссиялар ташкил этилсин, уларнинг зиммасига Дастурда кўзда тутилган тадбирлар республика ҳудудларида белгиланган муддатларда сўзсиз ва сифатли амалга оширилиши учун шахсий жавобгарлик юклансин.

Бунда қуйидагиларга: тадбиркорларнинг ўз ишини очиши билан боғлиқ масалаларда содир бўлаётган аниқ ўзгаришларга;

кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларининг муҳандислик-коммуникация тармоқлари — энергия ва газ таъминоти, сув ва иссиқлик таъминоти ҳамда бошқа тармоқларга уланиши бўйича шарт-шароитларнинг яхшиланиши ва муддатлари қисқартирилишига;

тадбиркорлик субъектларига ер участкалари, шунингдек, нотураржой хоналар ажратиш бериш билан боғлиқ ҳолат қанчалик яхшиланганига;

кичик бизнес субъектлари фаолиятини текшириш ва бошқа ортиқча чеклашларни, давлат ва назорат органларининг тадбиркорлар молия-хўжалик фаолиятига аралашувини қисқартириш борасидаги ишларнинг аҳволи қай тарзда ўзгараётганига;

(Давоми 2-бетда)

ЎЗБЕКИСТОН-ЯПОНИЯ: ҲАМКОРЛИКНИНГ ЯНГИ БОСҚИЧИ

ТОКИО, 9 феврал. ЎЗА махсус муҳбири
Олим ТУРАҚУЛОВ хабар қилади.

Аввал хабар қилинганидек, Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов Япония Бош вазири Наото Каннинг таклифига биноан 8 феврал куни расмий ташриф билан Токиога келди. 9 феврал куни Ўзбекистон раҳбарининг Япония Императори Акихито, Бош вазири Наото Кан, ташқи ишлар вазири Сейджи Маехара билан учрашувлари бўлди.

Учрашувлар чоғида томонлар Ўзбекистон билан Япония ўртасидаги муносабатлар изчил ривожланиб бораётганини, ҳам икки, ҳам кўп томонлама асосдаги ҳамкорликнинг кўплай йўналишлари бўйича ёндашув ва нуқтаи назарлар ўхшашлигини таъкидладилар.

Томонлар сиёсий, савдо-иқтисодий, сармоявий, илмий-техникавий ва маданий-гуманитар соҳалардаги анъанавий дўстона, барқарор шериклик алоқаларига юксак баҳо бердилар.

Учрашув ва музокаралар юқори технологиялар, иқтисодий модернизация ва диверсификация қилиш соҳаларидаги ҳамкорликнинг истиқболи порлоқ эканини яна бир бор тасдиқлади. Мамлакатларимизнинг юксак сармоявий салоҳияти ушбу йўналишлардаги қатор лойиҳаларда ўзининг амалий ифодасини топмоқда.

Икки томонлама алоқаларни кенгайтиришда иқтисодий ҳамкорлик бўйича Ўзбекистон-Япония ва Япония-Ўзбекистон қўмиталари муҳим ўрин тутмоқда. Президент Ислам Каримовнинг Токиога ташрифи арафасида мазкур қўмиталарнинг навбатдаги қўшма йиғилиши бўлди. Бизнес-форум якунлари Япония ишбилармон доираларининг Ўзбекистон Республикаси сармоявий салоҳиятига қизиқиши ортиб бораётганини яна бир қарра тасдиқлади.

Музокаралар якунида Ислам Каримов ва Наото Кан Ўзбекистон Республикаси билан Япония ўртасидаги Қўшма баёнотга имзо чекдилар. Икки мамлакат Ташқи ишлар вазирликлари ўртасида «Тараққиётга расмий ёрдам» дастури лойиҳаларини амалга ошириш бўйича иқтисодий ҳамкорлик тўғрисидаги меморандум ва бошқа ҳужжатлар имзоланди.

Президент Ислам Каримовнинг Японияга расмий ташрифи давом этмоқда.

(ЎЗА)

Мамлака-

тимизда

Алишер

Навой

таваллуд-

нинг 570

йиллиги

кенг

нишонлан-

моқда.

Абдуллаев (ЎЗА) олган сурат

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ҚАРОРИ

«КИЧИК БИЗНЕС ВА ХУСУСИЙ ТАДБИРКОРЛИК ЙИЛИ» ДАВЛАТ ДАСТУРИ ТЎҒРИСИДА

(Давоми. Боши 1-бетда)
кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларига тижорат банклари томонидан кредитлар ажратилиши билан боғлиқ ишларнинг ахволи қанчалик ўзгарганига алоҳида эътибор қаратилсин.

3. «Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йили» Давлат дастурини амалга ошириш бўйича Республика комиссияси (Ш.М.Мирзиёев):

икки ҳафта муддатда республика давлат ва хўжалик бошқаруви органлари, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари, бошқа ташкилотлар томонидан ҳар бир вазирлик ва идора, минтақа, шаҳар, туман ва аҳоли пункти бўйича «Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йи-

ли»нинг худудий ва тармоқ дастурлари ишлаб чиқилиши ҳамда қабул қилинишини таъминласин;

«Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йили» Давлат дастури бўлимлари ва бандларини тўлиқ, сифатли ва ўз вақтида бажариш бўйича республика давлат ва хўжалик бошқаруви органлари, маҳаллий давлат ҳокимияти органлари ва бошқа ташкилотлар даражасида ишлар мувофиқлаштирилишини ташкил этсин, Дастурга киритилган тадбирлар амалга оширилиши устидан тизимли назорат ўрнатсин;

Дастурнинг амалга оширилиши тўғрисидаги материалларни йилнинг ҳар чорагида Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг мажлисларида кўриб чиқсин; ҳар чорак якуналари бўйича «Кичик бизнес ва хусусий

тадбиркорлик йили» Давлат дастурида назарда тутилган тадбирлар бажарилиши тўғрисида Ўзбекистон Республикаси Президентини Девонига ахборот бериб борсин.

4. Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектлари томонидан ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар экспорти ҳажми ўсишига муҳим аҳамият берилгани ҳолда Ўзбекистон Республикаси Давлат статистика қўмитаси Иқтисодиёт вазирлиги, Ташқи иқтисодий алоқалар, инвестициялар ва савдо вазирлиги, Давлат божхона қўмитаси билан биргаликда:

товарлар ва хизматлар экспорти ҳамда импорти бўйича статистик ҳисобот шаклларида кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектлари томонидан ишлаб чиқарилган товарлар ҳамда кўрсатилган хизматлар экспорти кўрсаткич-

лари бўйича алоҳида бўлим киритсин;

ҳар чоракда Вазирлар Маҳкамасига кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектлари томонидан ишлаб чиқарилган товарлар ва кўрсатилган хизматлар экспорти ҳажмлари ҳамда таркиби тўғрисидаги ҳисоботни тақдим этиб борсин.

5. Ўзбекистон матбуот ва ахборот агентлиги, Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги, Ўзбекистон Миллий телерадиокорпорацияси, оммавий ахборот воситалари: аҳоли, айниқса тадбиркорлик субъектлари ўртасида «Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йили»

Давлат дастурининг мақсад ва вазифалари кенг кўламли тушунтирилишини; республика давлат ва хўжалик бошқаруви органлари, маҳаллий давлат ҳокимияти органлари ва бошқа ташкилотларнинг Дастурда назарда тутилган тадбирларни амалга оширишга қўшган аниқ ҳиссасини акс эттирган ҳолда, Дастурнинг амалга оширилиши мунтазам ёритиб борилишини таъминласинлар.

6. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири Ш.М.Мирзиёев зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси
Президенти

Тошкент шаҳри,
2011 йил 7 феврал

И. КАРИМОВ

«Авиасозлар» маданият ва техника саройига кириб борарканмиз, ичкаридан куйқўшиқ оҳангларию, болаларнинг шўхшодон овозлари диққатимизни тортди. Қаршимиздан келаётган ўрта ёшли аёл биздаги кизиқишни туюб, изоҳ берди.

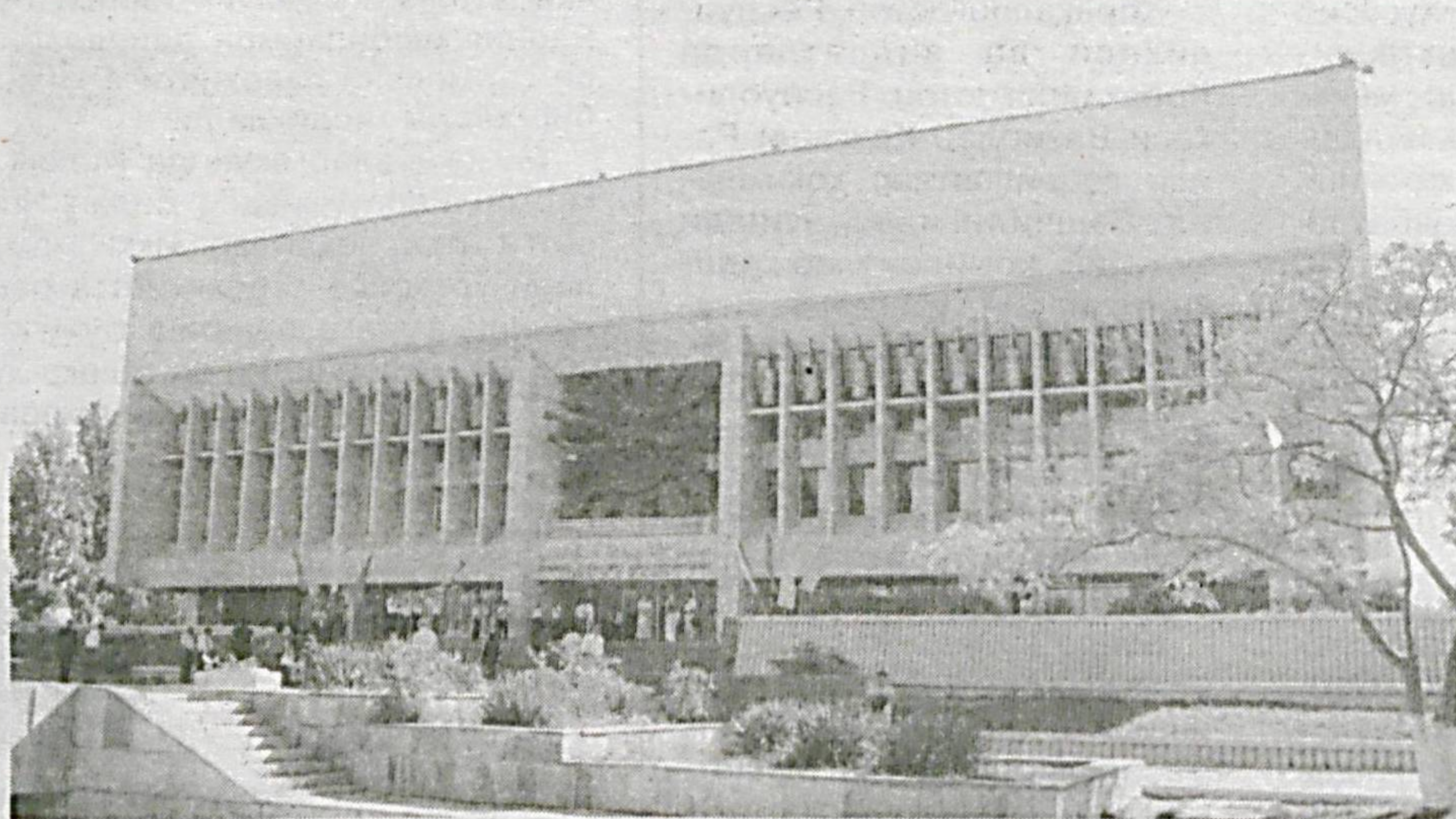
— Узок йиллардан буён маданият саройидаги кутубхонага қатнашман. Пенсияга чиққанамга ҳам ўн йилдан ошди. Лекин ҳафтасига бир марта мана шу зиё масканига келмасам, ниманидир йўқотгандек бўлиб юраман, — деди адабиёт шайдоси Людмила Денисова. — Шуниси қувончлики, кейинги вақтда кутубхонага бир ўзим эмас, оила аъзоларим билан келишни одат қилдик. Чунки адабиётга ошно бўлиш гўзаллик боғида сайр қилиш билан баробардир.

Кутубхона бошқарувчиси Светлана Селиванова билан кенг ва ёруғ хоналарни айландик. Ҳар бир адабиёт мавзу йўналишига қараб дид билан териб қўйилган. Китобхонлар ўзлари ёқтирган ҳар қандай адабиётни каталог ёрдамида қийналмай топишлари мумкин. Кутубхона қошида «Маънавият ва маърифат» хонаси ташкил этилган бўлиб, у ердан Юртбошимизнинг асарлари ҳамда турли сиёсий-бадий адабиётлар ўрин олган.

/// Касаба уюшма совриндорлари

Қадриятларга садоқат

маънавият масканларидан бошланади

— Ўқувчилар учун барча қулайликларни яратишга ҳаракат қиляпмиз, — дейди С.Селиванова. — Шу боисдан бўлса керак, улар мазкур зиё масканига ҳафтасига 2-3 марта қатнашади. Яқинда яна бир ташаббус билан чиқдик. Бу ҳам бўлса бу ерга оилавий бўлиб қатнаш йўлга қўйилди. Шунингдек, «Адабиёт соатлари», «Адабиёт меҳмонхонаси» каби тадбирлар ҳам ўтказилмоқда, бу ҳам китобхонларни атрофимизга жипслаштиришларида муҳим аҳамият касб этмоқда.

Айни вақтда маданият саройида 70 дан ортиқ тўғрақ фаолият кўрсатмоқда. Уларда 978 нафар қатнашчи турли йўналишлар бўйича маҳоратларини оширмоқда. Бадиий ҳаваскорлик тўғрақлари, тикиш-бичиш, бухгалтерия курслари, аэробика клублари шулар жумласидан. «Само» ҳамда «Коинот оҳанглари» каби бадиий ҳаваскорлик дасталари аллақачон ўз мухлисларини топиб улгурган.

Бадиий ҳаваскорликни ривожлантириш маданият масканининг энг асосий вазифаларидан. Айни вақтда бу ердаги 9 та бадиий жамоа «Халқ ансамбли» унвонига сазовор бўлган.

Ўтказилаётган маданий-оммавий тадбирлар: концерт дастурлари, фестиваллар, турли кўрик-танловларнинг мазмуни ҳамда ижро

йўналиши бойиб бораётгани, айниқса, таҳсинга лойиқ. Бадиий ҳаваскорлик жамоалари рус, украин, қозок, корейс миллий маданий марказлари билан мустаҳкам алоқада бўлиб, ўтказилаётган тадбирлар уларнинг иштироки билан янада файзли кўриниш ҳосил қиляпти.

Ўтган йили «Авиасозлар»

маданият саройи ташкил этилганига 30 йил тўлди. Шу йиллар давомида ҳаваскорлик дасталари Болгария, Германия, Руминия, Франция каби бир қатор мамлакатларда бўлиб, ўз санъатларини намойиш этишди.

Бадиий жамоаларнинг пойтахтимизда ўтказилаётган «Ягонасан, муқаддас Ватан!», «Ўзбекистон, сени қуйлайман», «Шарқ гули» каби фестивал ва танловлардаги иштироки қизғин кутиб олинмоқда.

— Маданият масканимиз авиасозларнинг иккинчи уйига айланган. Бу кишини хурсанд қилади. Чунки инсонларнинг қадриятларга садоқати айнан шу ердан бошланади, — дейди маданият саройи директори Махамат Тўхтаматов. — Куни кеча яна бир қувончли воқеанинг гувоҳи бўлдик. Жамиятимизда юксак маънавий фазилатларни камол топтириш, миллий мафқурани шакллантириш, ёш авлоднинг бўш вақтини мазмунли ташкил этиш борасидаги хизматларимиз учун Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси томонидан ташкил этилган «Энг яхши маданият саройи» кўрик-танловида 1-ўринни эгалладик. Албатта, бу бизни янги ижодий парвозларга ундайди.

Неъмат РАФИҚОВ,
«Ishonch» мухбири

Яқинда йўлим тушиб Самарқандда бўлдим. Шаҳарни айланиб юриб, бир гуруҳ хоризмлик сайёҳлар катта қизиқиш билан халқ хўнарамдчилиги маҳсулотларини томоша қилаётгани ва эсдалик учун сотиб олаётганлигини гувоҳи бўлдим. Аслида ҳар доим кўриб кўзимиз ўрганган буюмлар ажнабийларни бу қадар ўзига мафтун этганлигидан беихтиёр ифтихор ҳиссини туйдим. Ахир бу буюмлар сайёҳлар орқали дунёнинг турли чеккаларига етиб боради ва доимо Ўзбекистон номини эслатиб туради-да!

Бебаҳо мерос

Президентимизнинг «Халқ бадиий хўнарамдчиликлари ва амалий санъатини янада ривожлантиришни давлат йўли билан қўллаб-қувватлаш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармони билан хўнарамдчилик соҳасида фаолият юритаётган тадбиркорлик субъектларига берилган имтиёزلарнинг ўзидан миллий меросимизни асраб-авайлаш ва келгуси авлодларга бус-бутун етказиб беришга қай даража муҳим масала сифатида қаралишини кўрсатиб турибди.

Бундан ташқари, хўнарамдчилик фаолияти билан шуғулланувчиларга фаолияти давомида меҳнат дафтарчалари юритилиши жорий этилиб, пенсия, ҳомиладорлик ва туғиш нафақаси ҳамда бола туғилганда нафақа олиш ҳуқуқлари берилганлиги ҳам айни муддао бўлди.

Бадиий хўнарамдчилик ва амалий санъатнинг энг яхши намоёндалари хизматларини, уларнинг миллий маданиятимизни янада ривожлантиришга ва истеъдодли ёшларни тайёрлашга қўшган ҳиссасини рағбатлантириш мақсадида «Ўзбекистон Республикаси Халқ устаси» унвони ҳам таъсис этилган бўлиб, бу ҳам хўнарамдчилар меҳнатига берилаётган эътибордан далолатдир. Хўнарамдчилик халқимиз тарихий тамаддунининг асрлар оша бизгача етиб келган бебаҳо меросидир. Зеро уни асраб-авайлашга барчамиз бирдек бурчлимиз.

Фотима АЛИМОВА,
Тошкент банк коллежи
ўқитувчиси

Мангуликка дахлдор шоир

Мамлакатимизда Алишер
Навоий таваллудининг 570
йиллиги кенг нишонланмоқда

Миллий адабиётимизнинг равнақ топишида, халқимиз, айниқса, ёш авлод маънавияти, диди ва дунёқарашини юксалтиришда буюк мутафаккир шоир Алишер Навоий асарларининг ўрни ва аҳамияти бекиёс. Она тилимизнинг кенг имкониятларини бутун дунёга тараннум этган Навоий ижодида улуғланган инсонпарварлик, эзулик, сохпарварлик, меҳр-мурувват, тинчликсеварлик каби ўлмас ғоялар бугун жамиятимиз ҳаётининг барча жабҳаларида ўзининг ёрқин ифодасини топмоқда.

Шу кунларда бобокалонимиз таваллудининг 570 йиллиги маънавият, адабиёт, шеърият байрами сифатида кенг нишонланаётди. Таълим муассасалари, маҳаллалар, корхона ва ташкилотларда Алишер Навоий ижодига бағишланган адабий-бадиий кечалар, учрашувлар ўтказилаётди.

Давлатимиз раҳбари Ислоҳ Каримов ташаббуси билан бундан йигирма йил муқаддам пойтахтимизда Алишер Навоий номи билан юритилувчи миллий боғ барпо этилди ва улуғ шоирнинг салобатли ҳайкали қад ростлади. Мазкур муаззам боғ ёшлар, пойтахтимиз меҳмонлари ва хорижлик сайёҳлар билан ҳамisha гавжум. Энди оила қураётган келин-куёвларнинг улуғ мутафаккир бобомиз ҳайкали пойига гул қўйиши ҳам юртдошларимизнинг у зотга бўлган эҳтироми ифодасидир.

Президентимиз ташаббуси билан 1991 йил юртимизда Алишер Навоий йили, деб номланди.

Аъанага кўра бу йил

ҳам 9 феврал куни ушбу сўлим боғда эрта тонгда ноқ Алишер Навоий ғазаллари билан айтилган куй-қўшиқлар янгради. Бу ерга улуғ шоир таваллудининг 570 йиллиги муносабати билан шоирлар, ёзувчилар маданият намоёндалари, адабиётшунослар, маънавият тарғиботчилари, Олий Мажлис Сенати аъзолари, Қонунчилик палатасининг депутатлари, турли вазирлик ва идоралар, талаба-ёшлар йиғилди.

Ўзбекистон Қаҳрамони, халқ шоири Абдулла Орипов, навоийшунос олима Суйима Фаниева истиқлол йилларида Президентимиз Ислоҳ Каримов раҳнамолигида Алишер Навоий меросини миллий, тарихий, маънавий қадриятларимизни тиклаш, адабий-бадиий ва тарбиявий аҳамиятини намоён этиш жиҳатидан пухта ўрганиш ва талқин этиш борасида кенг кўламли ишлар амалга оширилаётганини таъкидлади. Бу жараёнда улуғ бобомиз тараннум этган эзгу ғоялар мазмун-моҳиятини халқимиз, айниқса, ёшлар қалбига чуқур сингдиришга алоҳида эътибор қаратилаётди. Миллий ўзликни англаш, халқимиз маънавиятини юксалтириш, жамиятимизда бағрикенглик, аҳиллик, ўзаро ҳурмат муҳитини мустаҳкамлашда, энг муҳими, ёшларни ҳар жиҳатдан баркамол инсонлар этиб вояга етказишда бу катта аҳамият касб этмоқда.

Истиқлол йилларида Алишер Навоий асарларининг йигирма жилдли мукамал тўплами чоп этилди. Ушбу академик нашр Навоийнинг барча асарларини батафсил шарҳлар ва изоҳлар билан китобхонларга етказишга хиз-

мат қилмоқда. Шоир ижодини фундаментал ва амалий тадқиқотларда атрофлича ўрганиш билан бирга, унинг ҳаёти, давлат арбоби сифатидаги фаолияти, фалсафий, илмий-маърифий қарашларини акс эттирувчи кўплаб асарлар нашр этилди ва бу хайрли иш изчил давом этмоқда.

Бугун Алишер Навоий асарлари дунёнинг кўплаб мамлакатларида таржима қилинмоқда, катта қизиқиш билан ўрганилаётди. Буларнинг барчаси шоир даҳосига жаҳон аҳлининг юксак эҳтироми, миллий маънавий меросимизнинг кенг эътирофидир.

Тадбирда академик Н.Конрадининг Алишер Навоий ҳақидаги фикрлари ўқиб эшиттирилди. Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Раъно Ярашева шоир асарларидан намуналар ўқиди. «Ниҳол» мукофоти совриндори Илёс Арабов Навоий ғазаллари билан айтилувчи мумтоз қўшиқлардан намуналар ижро этди.

Маросим иштирокчилари Алишер Навоий ҳайкали пойига гуллар қўйдилар.

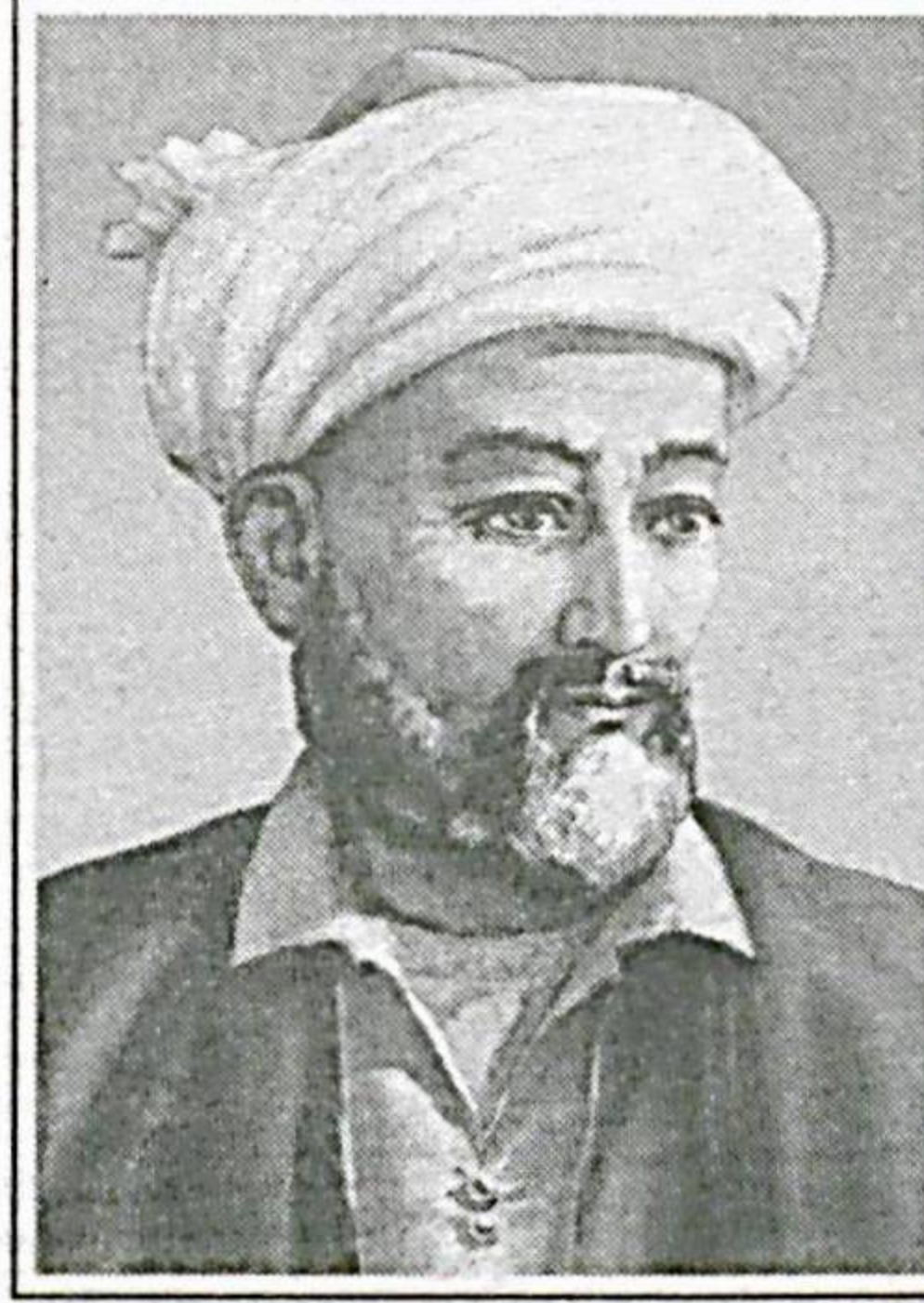
Тантанали маросимда Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат маслаҳатчиси Х.Султонов, Бош вазир ўринбосари А.Арипов иштирок этди.

***

Шу куни пойтахтимиздаги Шоирлар хиёбонида Алишер Навоий ижодига бағишланган мушоира бўлиб ўтди. Унда Ўзбекистон халқ шоири, ёзувчилар уюшмаси раисининг биринчи ўринбосари Сирожддин Сайид, навоийшунос олим Азиз Қаюмов буюк шоир улуғлаган эзгу ғоялар ёшлар тарбияси, маънавияти ва камолотида муҳим ўрин тутганини таъкидлади.

Алишер Навоийнинг ижодий меросига бағишланган маънавий-маърифий тадбирлар, навоийхонлик кечалари, мушоиралар, илмий анжуманлар Қорақалпоғистон Республикаси ва барча вилоятларда давом этмоқда.

Назокат УСМОНОВА,
ЎЗА муҳбири

Маърифатпарвар шоир ўзининг дурдона асарларида юксак инсоний фазилятларни улуғлайди, одоб ахлоқ, билим ва таълим-тарбия масалаларига катта эътибор қаратади. Ва ўз асарларида бола тарбияси билан шугулланган, билим берувчи кишининг ўзи ҳам жамиятда, халқ орасида ўзининг обрўсига, нуфузига, ҳурматига эга бўлиши, билим бераётган фанининг билимдони бўлиши лозим дейди.

Тўрт садаф ичра гавҳар – сўз

Қилмоқ эрур бири муаллим талаб,
Қилгали таълим анга илму адаб.

«Хамса»дан ўрин олган «Ҳайратул Аброр» достонида юксак инсоний фазилятлар асарнинг бош ғояси ҳисобланиб, унда кишиларга хос хулқ-атвор оддий, меҳнаткаш халқ қарашлари ўз ифодасини топади. Достоннинг ҳар бир мисрасидан бир дунё мазмун, бир олам маънавий озик олади киши. Навоий «сўз» ҳақида жуда ажойиб фикрлар билдириб, гўзал ўхшатишлар келтиради.

Сўз гавҳарининг шарафи шунчалар юксакки, тўрт садаф ичра гавҳар ҳам шу сўз, етти қават осмон юлдузларининг буржлари ҳам шу сўз, дейди сўз мулкининг султони. Яъни тўрт садаф — бу сув, ҳаво, ўт, тупроқ. Сўз — жон бўлиб, у руҳнинг қолипидир, сўз ўлган одамнинг танасига пок руҳ бағишлайди ва лекин сўздан тандаги тирик руҳ ҳалок бўлиши ҳам мумкин, дейди.

Сўздан ўлукнинг танида руҳи пок,
Рух доғи тан аро сўздин ҳалок

Ғунча оғизлиқ санами нўшлаб,
Сўздин агар айламаса, хомуш лаб.

Барча кўнгул дуржи аро жавҳар ул,
Барча оғиз ҳуққасида гавҳар ул.

Яъни, кимда маъно гавҳари бўлса, ўша одам сўз дарёсининг гаввосидир. Маъно сўзи кимнинг юзини ёритган бўлса, ким маъно дурининг садафидин ўзига жом қилган бўлса, сўз майини ҳам ўша одам симиради. Асарда сабр-қаноатли бўлиш инсон зийнатларининг биридир дея бу ҳақида шундай ёзади.

Кимки иши бўлди қаноат фани,
Балки, ани қилди қаноат фани

Мулк ила ўзни демагил аржуманд,
Мулки қаноат бирла бўл сарбаланд

Тинч кўнгил бирла қатиксиз умоч
Беҳки биров миннати бирла қулоч.

Яъни ким қаноатли бўлса, у гани, эл-юртда обрўли кишидир, ҳар қанча мулк бўлса ҳам қаноатли бўлма-са, киши кўнгли тинчимади, қаноатсиз бўлиб бировнинг миннатига қолгандан кўра бориға шуқур қилиб яшаган яхши дейди аллома. Шу билан бирга, бойликка ружу қўйиш, бу йўлда босқинчилик, ҳунрезлик ва шафқатсизлик қилиш инсонларга хос эмас. Бундай йўл билан орттирилган бойлик ҳеч кимга наф келтирмайди.

Буюк мударрис ёлғончиликни қоралайди. Ёлғон киши обрўсини туширади, ишига путур етказди, ундан ҳеч кимга ҳеч қачон наф келмагай, дея шундай таърифлайди:

Кимки ўз айлади ёлғон сўзин,
Кизб, дер эл, чин деса қолгон сўзин.

Улки шоир айлади ёлғон демак,
Бўлмас ани эру мусулмон демак.

Кимки чини эл аро ёлғондур,
Ёлғони чинлиққа не имкон дурур.

Навоий бу бебаҳо асарини ёзиб тугатар экан, «Ким уни ўқиса, ёки кўчириб ёзса, дуо билан руҳимни шод қилса, тангри ишини мурод мақсадига олиб бориб, руҳини жаннатда шод этсин», — деб ният қилади. Шукрки, бу ният бугун барча гўшаларда мустаҳо топмоқда.

Зухраҳон РЎЗИМЕТОВА,
Хоразм вилояти халқ таълими
бошқармаси бош методисти

Ўрта авлод вакиллари яхши билишади: бундан 25-30 йиллар муқаддам мазкур хўжалик ҳудудида фаолият юритган Мичурин номидаги боғдорчилик-виночилик агросаноат ишлаб чиқариш бирлашмаси нафақат Сирдарё вилоятида, балки собиқ Иттифоқ ҳудудида жуда машҳур бўлган. Бирлашманинг собиқ директори Аббос ҳожи Бектўраевнинг гапига қараганда, ўша йиллари пишиқчилик пайтида Россиянинг марказий шаҳарларига кунига бир-бир ярим секция (12-18 вагон-рефрижератор) шираси лабингизни-лабингизга пайванд қиладиган узумлар жўнатилган. Собиқ Иттифоқ раҳбарларининг ўтган аср саксонинчи йилларининг иккинчи ярмида авж олган қайта қуриш сиёсати туфайли бу боғлар кундаков қилиб ташланди. Уларнинг атрофидаги ихота ўрмонзорлар ўз-ўзидан қуриб кетди. Ҳозир бу жойларда Бекобод шамоли йилнинг уч фаслида одам тугул ҳатто «Дамас» автомашинасини учириб кетгудек шиддат билан ўйноқлаб юрибди. Энди ховосликлар ўша боғлар шухратини яна тиклашмоқчи. Яқинда йўлимиз шу томонга тушиб қолди. Катта Ўзбекистон трактининг Янгиер шаҳридан Бекободга йўналган қисмида йўлнинг икки чети атроф-жавонидagi қишлоқлар аҳолиси билан гавжум. Шу йилнинг ўзида ховосликлар бир ярим миллион тупга яқин кўчат ва қаламчалар экишни мўлжаллашган.

— Маҳалламиз фаоллари билан 5 гектар токзор яратишга келишиб олдик, — дейди «Шарқобод» маҳалла фуқаролар йиғини раиси Суён ҳожи Норбўтаев. — Мен оилам билан ярим гектар токзор барпо этаман ва бизлар «экилгани эмас, кўкаргани ҳисоб» шioriга амал қилиб ишлаймиз.

Мирзачўл боғлари тарихида машҳур боғбон Ризамат ота Мусамухаммедовнинг Боёвут туманида барпо этган боғла-

рининг алоҳида ўрни бор. Сирдарёлик таниқли шоирамизнинг, «...мен отамдан айрилганман, оқ олмалар пишганда» сатрлари шу боғлардан бирида етишган меваларга ва унинг боғбонига тегишли. Пахта яккаҳокимлиги бу боғларни ҳам ғорат қилди ва ҳозир улар ҳақида кекса авлод ёдида ширин хотиралар қолган холос.

Лекин бугун боёвутликларнинг кайфияти бир юз саксон даража яхши томонга ўзгарган. Уларнинг қиш фаслини иш фаслига айлантириб амалга ошираётган ишларини кўриш учун шудгор кечиб даланинг ичига кириш шарт эмас. Катта йўлнинг икки чети худди умумхалқ ҳашарига чиққандек таассурот уйғотувчи одамлар билан гавжум: кимдир кўчат ўтказмоқда, кимдир дарахтларга шакл беряпти, бошқа бировлари боғу-боғчасини тарашлаб, ер тайёрлаш, ариқзовурларни тозалаш билан банд.

— Боёвут ва Сирдарё туманларида касаба уюшмаларининг 8 гектарлик боғини

Икром ХАСАНОВ олган суратлар

барпо этиш учун барча тайёргарлик ишлари кўриб қўйилди, — дейди Сирдарё вилоят касаба уюшма ташкилотлари бирлашмаси раиси Камолдин Оқбўтаев. — Барча давлат ва жамоат ташкилотлари ҳам бу савобли ишга энг шимариб киришган.

Бунга фермер хўжаликлари ва аҳолининг шахсий ташаббу-

си билан амалга ошириладиган ишларни кўшсак, Мирзачўл том маънода Мирзагулистонга айланиб кетади.

— Дарвоқе, Сирдарё вилоят ҳокимлигидан хабар қилишларича, 508 гектар янги боғ барпо қилиш режалаштирилган бўлиб, ўтган кузда шунинг 321 гектарига турли хил мевали дарахт кўчатлари ўтказилган. Қолган майдонлар шудгорланиб, яхоб берилиб, эрта кўкламда кўчат экиш учун тайёрланмоқда. Ҳаммаси бўлиб вилоят бўйича 120 миллион тупга яқин мевали ва манзарали дарахт кўчатлари ҳамда қаламчалари ўтказиш мўлжалланган. Унинг маблағи, экиладиган ери, кўчат олинadиган жойи аниқ белгилаб қўйилган. Фермер хўжаликлари ва ташкилотлардан тортиб туман, вилоят даражасигача бу кўчатларни экиш, кўкартириб олиш ва парваришларга бош-қош бўладиган масъуллар бириктирилган.

Бизнинг Ўзбекистонда даволаниш масканларининг ҳовлиси ва ён-атрофида хушман-

зара боғлар яратиб қўйишга алоҳида эътибор берилади. Соя-салқин микроклимат, гўзаллик ва орасталик ҳам беморларнинг тезроқ тузалиб кетишига ёрдам беради, деб шундай қилинади. Қолаверса, бу боғ ва томорқадан чиққан дармондори мева-сабзавотлар мижозлар дастурхонини безаб, шифохона бюджетига

ЎзКУФК ўқув марказида Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси кенгаши Курортлар бошқармаси санаторийларининг бошқарув раислари ва директорлари малакасини ошириш бўйича ўқув машғулотлари ўтказилмоқда. Машғулотлар жараёни жонли ва қизиқarli ташкил этишга алоҳида эътибор қаратилаётир.

Давр билан ҳамнафас ҳолда яшаш ва мустақилликни мустаҳкамлашга ҳисса қўшиш, хусусан, «Соғлом турмуш тарзи кўникмаларини шакллантириш», «Замонавий нуқтаи назардан физик омилларнинг таъсир механизми», «Санаторийларда меҳнат муҳофазасининг ҳолати бўйича раҳбарнинг бурч ва вазифалари», «Меҳнат муҳофазаси бўйича йўриқномалар» сингари мавзулардаги маърузалар тингловчиларда катта қизиқиш уйғотаяпти. Шунингдек, машғулотлар давомида ҳужжатли филмлар намойиши ва бошқа тадбирлар ўқувнинг қизиқarli ўтишига хизмат қилмоқда.

Икром ХАСАНОВ олган суратлар

Бу боғлар

Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси V Курултойи делегатларининг Мустақилликнинг 20 йиллиги шарафига ҳар бир киши 20 тупдан кўчат экиши ҳақида бутун республикамиз фуқароларига Мурожаати юртдошларимиз дилидаги ва тилидаги гап бўлди. Буни мамлакатимизнинг турли бурчакларидан ҳар кун тахририятимизга келиб турган хат-хабарлар оқимида ҳам сезиш мумкин. Ўзбекистон Савдо ходимлари ва тадбиркорлар касаба уюшмаси Марказий кенгашининг Сирдарё вилояти вакили Э.Бўриев ўз хатида Ховос туманидаги Бобур номли фермер хўжалиги тадбиркорлари 450 гектар майдонда боғ ва токзорлар яратиш мақсадида белни маҳкам боғлаб иш бошлагани ҳақида хабар қилади. Биз мақоламизни нима учун айнан шу хабар билан бошлайганимизнинг бошқа сабаби ҳам бор.

ҳам ҳисса қўшади.

Ўзбекистон соғлиқни сақлаш ходимлари касаба уюшмаси Марказий кенгаши раиси Бахтиёр Маҳмадалиевнинг маълумотига қараганда Сирдарё вилоят соғлиқни сақлаш бошқармаси тизимидаги шифохоналар ҳудудида бу йилнинг ўзида 13,4 гектар мевали боғ яратилган, бунинг учун жамғарма фондлари ва ҳомийлар маблағи ҳисобидан 17 млн. 270 минг сўм маблағ сарфланган. Биз баҳорни интиқлик билан кутаётган бу боғларни бориб кўрдик ва шифокорлар қоғозда эмас, балки амалда ўз ишхоналарини шином гўшага айлантиришга аҳд қилганликларига гувоҳ бўлдик.

Газетхонларимиз яхши тушунадилар, боғ яратаман, деган инсонни аввал-бошдан кўчатни қаердан оламан, деган муаммо ташвишга солади. Бир дўстимизнинг бозордан «кишмиш узум» кўчатини олиб, уч йилдан кейин ундан винобоп узум ҳосилини олганида унинг умрини, ернинг умрини уч йилга алдаган сотувчидан қанчалик оғринганини эшитган эдик. Бизнингча, кўчат ва уруғ масаласидаги алдамчилик дунёдаги энг оғир гуноҳлардан бири бўлса керак. Бироқ сирдарёликлар бу борада ҳам пишиқ-пухта иш юритаётган экан. Б. Маҳмадалиевнинг биз

юқорида тилга олган ахборотига қараганда, шифокорлар ўзларининг янги боғлари учун кўчатни тайинли жойдан — Сардоба туманидаги «Дилшод-Зокир» фермер хўжалиги, Оқ олтин туманидаги боғдорчилик хўжалиги ва Сирдарё вилоят ўрмон хўжалигидан олишган.

Биз Гулистон туманидаги «Бешбулоқ» сувдан фойдаланувчилар уюшмасида яшовчи Саъдуллаҳон ака Комилов томорқасида пайвандланиб, экишга тайёрлаб қўйилган 10 минг туп сара атиргул ва 250 туп ёнғоқ кўчатини кўриб, ҳаракат қилганга Оллоҳ баракасини ҳам беради, деган ҳадиснинг ҳақ эканлигига яна бир бор имон келтирдик.

Юқоридаги суратда бу кўчатларнинг бир қисми экилган ва бир қисми экиладиган Мустақиллик боғларидан яна биттасининг қишки манзарасини кўриб турибсиз. Энг муҳими, вилоят ҳокимининг қарори билан Гулистон туманидаги 28-умумтаълим мактабига 9,5 гектар ер ажратилган ва унинг 4 гектарига олма, ўрик, шафтоли ва беҳи каби турли мевали дарахт кўчатлари ўтказилган. Қолган майдонларда ўқувчи-ўқитувчилар ошхонаси учун полиз ва сабзавот маҳсулотлари етиштирилади. Вилоят ҳокимлиги боғнинг ўртаси-

Бир боз бўлади ҳали

га спорт мажмуаси куриш учун маблағ топиш чораларини кўрмоқда. Қаранг, Ўзбекистон касаба уюшмалари V курултойи делегатларининг бутун мамлакатимиз аҳолисига мушоафатида «кўчат экиш савобдир» деган ҳадис тилга олинган эди. Бу савобдан эндиликда шу 28-мактаб жамоаси ҳам баҳраманд бўладиган бўлиб турибди. Бундай савоб боз яратиш ишқи билан яшаётган ҳар бир юртдошимизга насиб

«Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги вилоятлар, туман ва шаҳарлар ҳокимликлари билан биргаликда ҳар бир туман ва шаҳар бўйича коллежларнинг битирувчиларини ўз мутахассислигига мувофиқ иш билан таъминлаш юзасидан аниқ мақсадли режаларни тайёрлаши ва уларни амалга ошириш масаласига янада масъулият билан ёндашиши даркор. Шу муносабат билан муай-

«Барча режа ва дастурларимиз ватанимиз тараққиётини юксалтириш, халқимиз фаровонлигини оширишга хизмат қилади» деб номланган бу маърузани ҳаммамиз шу йил 21 январ кун телвизордан эшитган эдик. Орадан 18 кун ўтиб, 8 феврал кун Сайхунбод туман машина-трактор паркида амалга оширилаётган ишларни кўриб, мазкур маъруза юзасидан қабул қилинган ҳукуматимиз қарори қандай аниқ мақсадга йўналтирилганини тасаввур этдик.

Тумандаги учта касб-ҳунар коллежининг 326 ўқувчиси шу корхонага бириктирилган. Улар учун учта аудитория ва иккита амалиёт хонаси 20 феврал кун фойдаланишга топширилади. Биз бу аудиториялар ва ундаги жиҳозларни кўриб, очиги, мустақиллик даври ўқувчиларига жуда ҳавасимиз келди. Коллеж талабаларининг 150 нафари «Устоз-шогирд» анъанаси асосида бевоқиф талабаларни мавсумга тайёрлашда қатнашмоқда ва уларга устозлари оладиган маошнинг 30 фоизи миқдоридан иш ҳақи тўланмоқда. Коллежларнинг бу битирувчи ёшлари эртага шу даргоҳда ишга қабул қилинишини биладилар ва шунинг учун ўз касбининг устаси бўлишга астойдил ҳаракат қилишмоқда. Ветеринария дорихонаси, дорихона, сартарошхона, енгил машиналарни тузатадиган устахона, тикувчилик цехи, бошқа маиший хизмат кўрсатиш тармоғи, биологатория, новвойхона, ошхона, иссиқхона, товухона, чорвачилик мажмуаси ва туман ҳокими учун иш кабинети... Буларнинг бир қисми эрта-индин фойдаланишга топширилади. Юздан ошиқ қурувчи барча қурилиш ишларини наврўз байрамигача би-

тириш учун кечаси-ю кундузи хаммас билан яқунлашни тер тўқмоқда. лозим топдик:

Гулистон ва Ховос туманлари машина-трактор паркларида ҳам худди шундай йўсинда - 750-800 миллион сўмлик бунёдкорлик ишлари амалга оширилмоқда ва барпо этилган иш жойларида эртага шу туманлардаги коллежларни битирган касб-ҳунар эгалари фаолият юритадилар. Жаҳон молиявий инқирози давом этаётган бир шароитда бандлик, айниқса, ёшларни иш билан таъминлашдек умумжаҳоний мумонинг бундай қамровли равишда ҳал этилишини - бу борадаги Ўзбекистон тажрибасини нафақат Осиё, балки ривожланган Европа давлатлари ҳам ўрганас арзийди.

Сирдарё бўйларида амалга оширилаётган бундай катта бунёдкорлик ишлари кўнглимизни тоғдай кўтариб юборди. Кўтаринки кайфиятда Алишер Навоий ҳазратлари таваллудининг 570 йиллигига бағишлаб Сирдарё вилоят мусиқали драма театрида ўтказилаётган тантанали кечада иштирок этиш насиб этгани ушбу мақола муаллифлари учун ҳам нур устига нур бўлди. Шунинг учун мақоламизни навоийхонлик кечасида ўқилган ушбу му-

Бу кун менга кўринар осмон қизил, сориг, яшил, Юрагимда уринар дoston қизил, сориг, яшил, Суратини жойламиш жаҳон қизил, сориг, яшил, Хильатин то айланиш жонон қизил, сориг, яшил, Шуълаи оҳим чиқар ҳар ён қизил, сориг, яшил.

Висол боғи чаман-чаман дили огоҳдин, Мисли деҳқон кўнгли яшнаб қалин бошоқдин, Расан айлаб муддаосин тўлишган моҳдин, Гулшан эттим ишқ саҳросин самуми оҳдин, Ким, эсар ул дашт аро ҳар ён қизил, сориг, яшил.

Неча боғ тузалгайдур ҳар кун ишқинг тотидин, Зор булбул вола қилгай лаълинг бир имдодидин, Саҳрода чечак унгай нигоҳинг хур баётидин, Шишадек кўнглимдодур гулзори хуснунг ёдидин, Тобадоннинг аксидек алвон қизил, сориг, яшил.

Изингта бош урган соч сунбул мисолидин эрур, Чарақлаган жамолинг баҳор жамолидин эрур, Муаттар бу саболар васлинг шамолидин эрур, Оразу холинг била хаттинг хаёлидин эрур, Кўларимнинг оллида даврон қизил, сориг, яшил.

Камалак кучоқ очса тоғлардан оққан чашмада, Нозингги сабо айлаб, поёндозингги-ғамзадан-Қирлар бағрин ёндирган эй лолавор, эй гулбадан! Лаългун май тутқил олгун жом бирла сабзада Ким, булардин яхши йўқ имкон қизил, сориг, яшил.

Тахт аро ултонлик хунхордур беҳад, ва лек, Бахт аро дилтанглик бекордур беҳад, ва лек, Нарх аро дурранглик зинхордир беҳад, ва лек, Фақр аро беранглик душвордур беҳад, ва лек Хирқада тикмак эрур осон қизил, сориг, яшил.

Бу боғда ранглар хил-хил, сен рангсиз тумор истама, Турфа гул кўрк талашар, рангтари дилдор истама, Шоирим, бағрингда гул, ул гулни бекор истама, Эй Навоий, олтин, шингарфу зангор истама, Бўлди назминг рангидин девон қизил, сориг, яшил.

Омон МУХТОР,
Ўзбекистон Республикаси
Давлат мукофотининг
лауреати, ёзувчи,
Қозоқбой ЙЎЛДОШЕВ,
Ўзбекистон Миллий
университети
профессори,
Абдуҳолик
АБДУРАЗЗОКОВ,
Ўзбекистонда хизмат
кўрсатган журналист

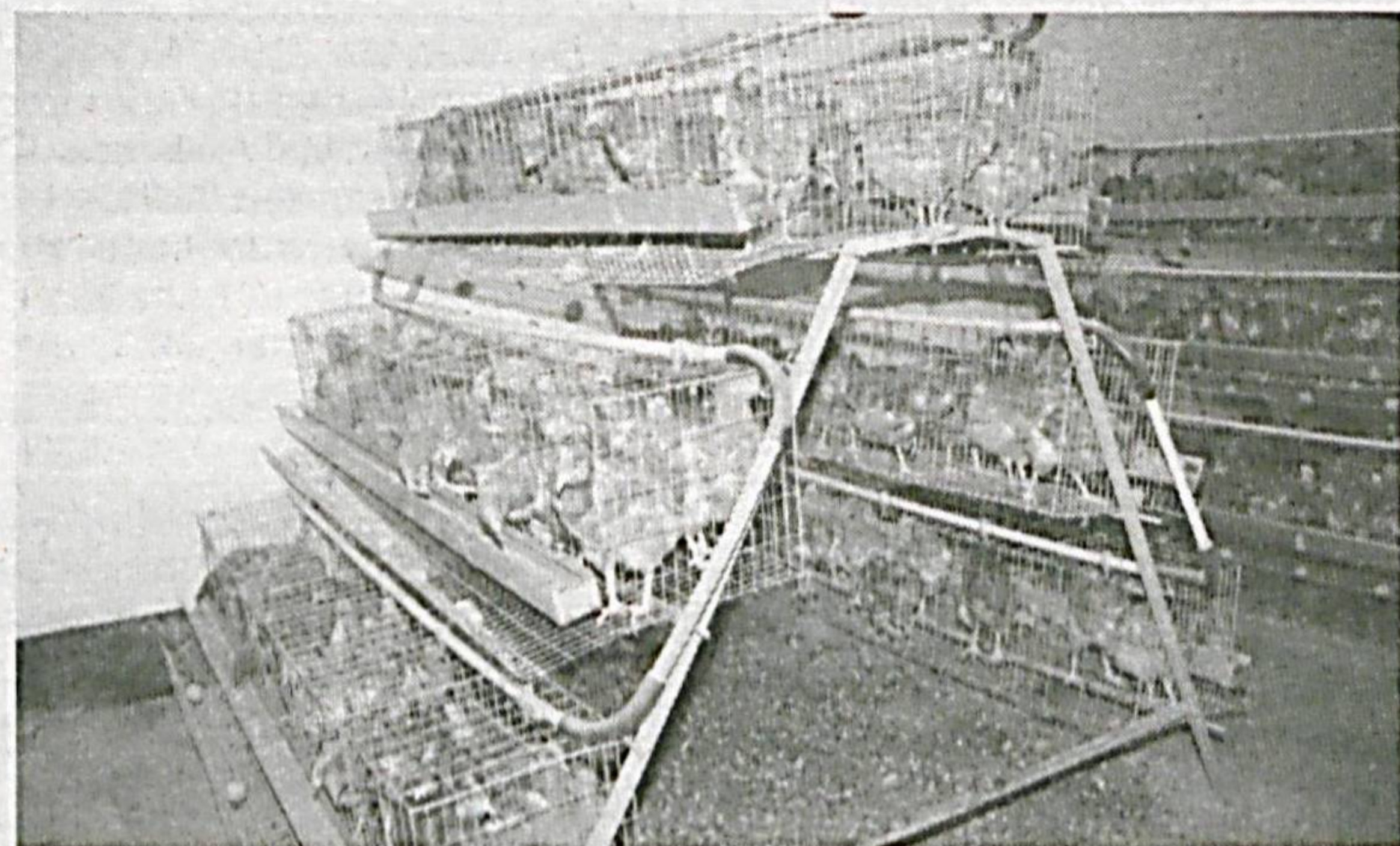
этади, деб ишонамиз.

Сирдарё вилоятининг барча туманларида юртбошимиз ташаббуси билан бунёд этилган янги қишлоқ кўрғонларини ҳайрат ва ҳавас билан томоша қилдик. Бу замонавий уйлارнинг кўча-ҳовлиларида барпо этиладиган янги боғлар расмий маълумотларда акс этмаган. Лекин шу уйлارнинг соҳиблари ҳам баҳор нафаси сезилиб турган айни кунларда ҳовлисига кўчат экиш, гулзор барпо этишга қаттиқ киришган.

Биз қаламга олган бу лавҳалар Ўзбекистонимизни янада обод қилишга янгича ёндашувнинг бир намунаси десак, Сайхунбод, Гулистон ва Ховос туман машина-трактор паркларида шу кеча-кундузда амалга оширилаётган ишларни қишлоққа муносабатнинг чўққиси дейиш мумкин.

Президент Ислам Қаримовнинг 2010 йилда мамлакатимизни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш яқунлари ва 2011 йилга мўлжалланган энг муҳим устувор йўналишларга бағишланган Ўзбекистон Республикаси Вазирлар маҳкамасининг мажлисидаги маърузасида шундай кўрсатмалар бор:

ян корхона ва иш берувчиларни турдош коллежларга бириктириш тажрибасини, доимий амал қиладиган «корхона — коллеж» ҳамкорлик алоқаларини йўлга қўйиш борасидаги ишларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш лозим. Шу бугундан эътиборан бўлажак ҳар бир битирувчининг иш жойини олдиндан белгилашга киришиш, коллеж ўқувчиларининг амалиётни бўлғуси иш жойида ўташини ташкил этиш, бошқача айтганда, уларнинг аниқ бир иш жойига бириктириб қўйилишини таъминлаш зарур.»

Чироқчи туманидаги 160-ўрта мактаб касаба уюшма кўмитаси раиси Камол Раҳмонов ҳақида гап кетганда, кўпчилик «ундан вақтнинг қадрига етишни ўрганиш керак», дея таъкидлайди.

Аслида, Камол акага осон эмас. Уч йилки, турмуш ўртоғи Давлат Қаҳрамонова инсулт туфайли фалажликдан азоб чекапти. Бироқ ёнида садоқатли суянчиғи борлиги учун муаллима опанинг кўнгли таскин топади...

Қолаверса, қаҳрамонимиз мактабда инглиз тилидан дарс беради, касаба уюшма ишларини юрилади. Ҳамкасбларига суянчиқ. Тажрибали педагог ёшлардан ўз

85 кишилик жамоада қандайдир ички низо вужудга келса, уни бартараф этмагунча тинчмайди. Шу боисданми, ҳозиргача бирор ариза ёки шикоят туман ёки вилоят миқёсига чиқиб кетмаган. Мактаб маъмуриятининг ҳам, жамоанинг ҳам касабақўмга ҳурмати чексиз.

— Ҳеч ким онадан билимли ва тажрибали бўлиб туғилмайди, — дейди Камол ака. — Масалан,

маслаҳатларини аямайди.

мен ишга келиш-кетиш, тартиб-интизомни ҳам назорат қиламан. Ўқитувчи дарсни қандай ўтати, унинг оиласи тинчми, фарзандлари саломатми, барча-барчасини сўраб тураман. Турли кўриктанловлар, мусобақалар уюштириш, байрам тадбирлари ташкил этиш, кам таъминланган ва фазрий ўқитувчилар ҳолидан хабар олиш ишларини режа асосида йўлга қўйганмиз. Жамоа ишонч билдирган экан, унга муносиб бўлиш керак-да ахир! Камол Раҳ-

моновнинг жонкуярлиги, жамоатчилик асосида ишласа-да, касаба уюшма ишига сидқидилдан ёндашиши таҳсинга лойиқ. У ўтган йили туманда «Энг намунали бошланғич ташкилот» кўриктанловидан голиб деб топилди, вилоят босқичида иштирок этди. Шунинг ўзиёқ бу инсонда кўпчилик касабақўмларда мавжуд бўлган юксак масъулият ҳисси борлигини тасдиқлаб турибди.

Акмал АБДИЕВ,
«Ishonch» муҳбири

ЖОНКУЯР

Иш ўринлари кўпаймоқда

Шеробод туманидаги «Оқ олтин қуш» масъулияти чекланган жамияти раҳбари хусусий тадбиркор Абдулла Тўраев ташаббуси билан туман марказида соатига 100 нафар йўловчига хизмат қиладиган шоҳбекат бунёд этилди.

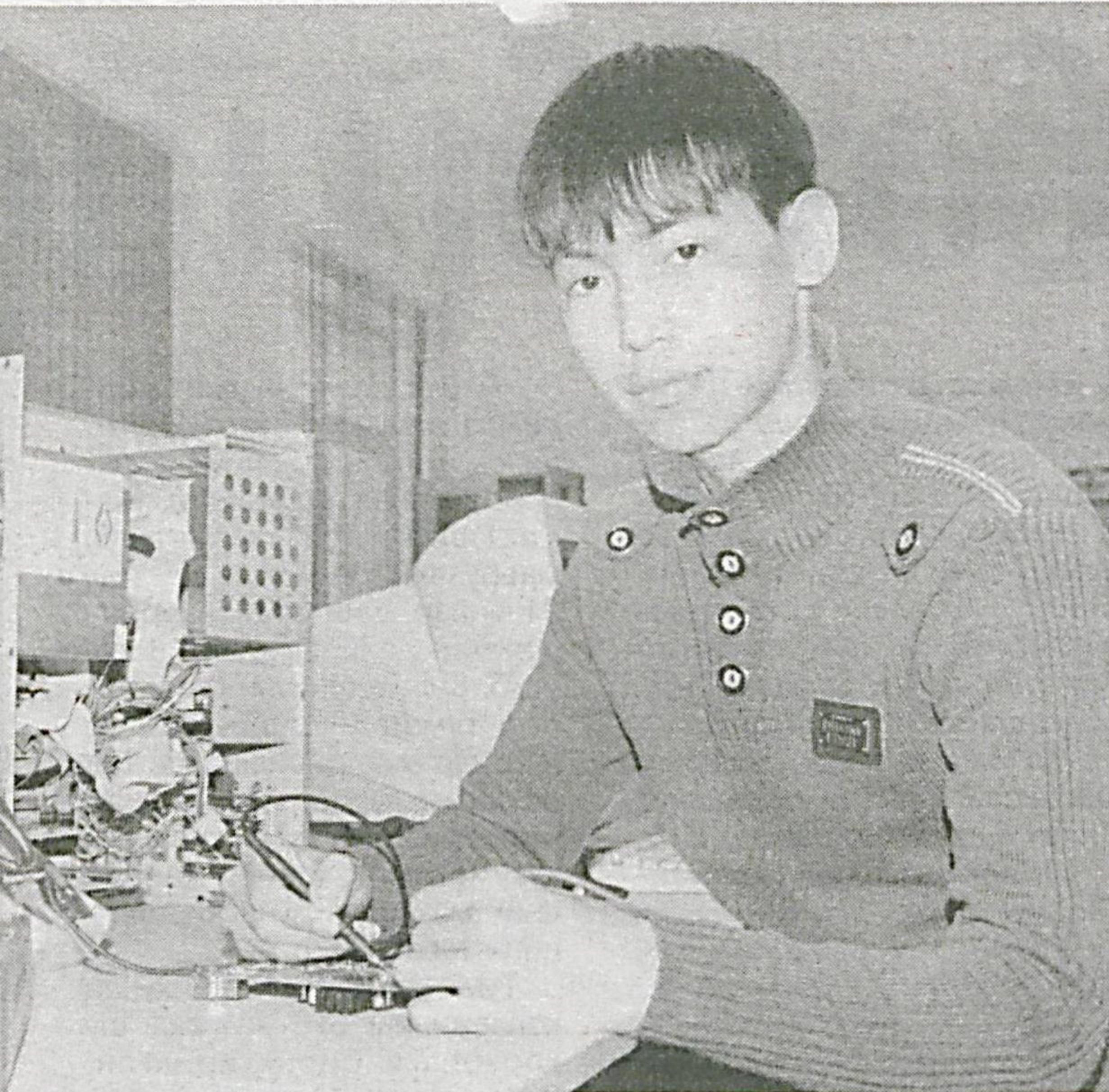
— Жами 14 турдаги хизмат кўрсаткич тармоқларимизда 30 та янги иш ўрни яратдик, — дейди А. Тўраев. — Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йилида янги ишлаб чиқариш цехлари очиб, яна 15 та иш ўрни яратишни режалаштирганмиз.

Рустам ДАВЛАТОВ,
«Ishonch» мухбири

Мамлакатимизда жисмонан соғлом, маънан баркамол авлодни тарбиялаш, юсак салоҳиятли кадрлар тайёрлашга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Сурхондарё вилоятидаги Термиз ахборот технологиялари ва маиший хизмат касб-хунар коллежида ҳам бу борада муайян ишлар амалга оширилмоқда.

Бугунги кунда мазкур коллежда 1 минг етти юздан ортиқ ўқувчи ахборот технологиялари ва маиший хизматнинг тўққиз йўналиши бўйича таълим-тарбия олиб, юздан зиёд малакали педагоглардан касб-хунар сирларини ўрганмоқда. Коллежда ўқувчиларнинг дарсдан бўш вақтини мазмуни ўтказиш мақсадида умумтаълим ва махсус фанлардан, шунингдек, спортнинг 8 тури бўйича тўғарак машғулоти олиб борилмоқда.

Суратда: коллеж ўқувчиси Жавоҳир Ҳайдаров.
Ф.АБДУРАСУЛОВ (ЎЗА)
олган сурат

Гуллаётган диёр

Қишлоқлар жамоли юрт камоли саналади. Шу боис ҳам маҳалла, гузарлар инфратузилмаси кундан-кунга такомиллашмоқда.

Биргина Самарқанд вилоят Нарпай туманида ўтган йил поёнида бу борада талай ибратли ишлар амалга оширилди. Хусусан, Косагарон ҚФЙда 50 ўринли замонавий қишлоқ врачлик пункти, Мирбозор қўргони, Кўк ота қишлоғи ва Манғит қишлоқларида битта ер ости кудуғи ва 3,5 километр тоза ичимлик суви тармоғи, Янгировот қишлоғида 1,2 километр сув тармоғи фойдаланишга топширилди. Шунингдек, 1991 йилгача қурилган 10 та кўп қаватли уйлар таъмирдан чиқарилди.

Н.ШАМСИЕВ,
«Ishonch» мухбири

Жорий йил бошидан Гиждувон туманининг Абади, Чармгарон, Қўрғон, Соқтари каби 8 та аҳоли пунктида намунавий уй-жойлар қурилиши бошлаб юборилди.

Чирой очаётган қишлоқлар

Ўтган йили эса вилоятда 540 та намунавий уй-жой қурилди. Уларни бунёд этишда фаолият кўрсатган қурилиш ташкилотларида 2767 та иш ўрни вужудга келди. Энг муҳими, касб-хунар коллежлари, олий ўқув юртлири битирувчилари ҳамда тегишли маълумот ва мутахассисликка эга бўлган ёшлар иш билан таъминланди.

Жорий йилда вилоят қишлоқларида 575 та намунавий уй-жой қуриш режалаштирилган бўлиб, 3367 та иш ўрни яратилиши кўзда тутилган.

Иззатулла ХОЖИЕВ,
«Ishonch» мухбири

Бепул компьютер курси

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ҳузуридаги нодавлат нотижорат ташкилотлар ва фуқаролик жамиятининг бошқа институтларини қўллаб-қувватлаш жамияти фонди томонидан Зарбдор тумани ногиронлар жамияти жисмоний нуқсони бор болаларни компьютер соҳасига бепул ўқитиш мақсадида ишлаб чиққан лойиҳаси учун 2010 йил октябр ойида 8 миллион сўмлик грант соҳиби деб топилган эди.

Шундан кейин туманга фонд томонидан тасдиқланган ҳаракатлар жадвали асосида компьютер ва оргтехника воситалари жамламалари олиб келинди. Бу ерда бепул компьютер курси очилди. Курсда 30 нафар ёш компьютер сирларини ўргана бошладилар.

— Курсни битирган болалар компьютер билан таъминланган корхона, ташкилот ва муассасаларга ишга юборилади, — дейди туман ногиронлар жамияти раиси Пўлат Раҳматов.

Алибой ЭРГАШЕВ

Йўналишда янги автобуслар

Қарши туманидаги «Шарофиддин Нурулла» хусусий автокорхонаси хайрли ишга қўл урди. «Халқ банки»дан олинган 1 миллиард 462 миллион сўмлик кредит эвазига автотранспорт воситаларига техник хизмат кўрсатиш маркази, ёқилги қуйиш шохобчаси, эҳтиёт қисмлар дўконлари барпо этилди. Натижада, ўндан ортиқ янги иш ўринлари яратилди.

Айни пайтда корхонанинг 15 та «ISUZU» русумли автобуслари «Бешкент-Қарши» йўналиши бўйича йўловчилар узоғини яқин қилмоқда. 2011 йилда 25 та янги автобус харид қилиниши режалаштирилган.

— Кам таъминланган оилаларнинг фарзандлари, иккинчи жаҳон уруши қатнашчилари, ногиронлар, кўзи ожизлар учун корхонамиз автобусларида бепул юриш имтиёзи берилган, — дейди корхона раҳбари Нарзулло Намозов.

Иззат ҲИҚМАТОВ,
«Ishonch»нинг
жамоатчи мухбири

Корхона иш бошлади

Яқинда Сирдарё шаҳрида дори-дармон воситалари ишлаб чиқаришга ихтисослаштирилган, лойиҳа қиймати 6 миллиард сўмлик «Темур Мед Фарм» корхонаси ўз фаолиятини бошлади.

Мамлакатимиз раҳбарининг 2007 йил 19 ноябрдаги «2011 йилгача бўлган даврда фармацевтика тармоғи корхоналарини модернизация қилиш, техникавий ва технологик қайта жиҳозлаш Дастури тўғрисида»ги Қарорига асосан янги корхонага 2,5 миллион АҚШ доллари миқдорида замонавий технологиялар ўрнатилди.

Айни кунларда бу ерда 18 хил турдаги дори-дармон воситалари қадоқланган ҳолда ишлаб чиқарилмоқда. Янги корхона шарофати билан 60 нафар маҳаллий ёшлар доимий иш билан таъминланди. Жамоа йилига 900 миллион сўмлик импорт ўрнини босувчи дори-дармон маҳсулотлари ишлаб чиқармоқда.

Анорбой НОРҚУЛОВ

Талаб ортмоқда

Жиззах вилоятида 804 та саноат корхонаси фаолият кўрсатмоқда. Шундан 20 таси йирик, 784 таси кичик корхона ва хусусий фирмалардир.

Саноатга янги техника ва технологияларнинг кириб келиши, модернизациялаш туфайли экспортбоп ва импорт ўрнини босувчи маҳсулотлар ишлаб чиқариш кенгаймоқда.

2009 йили 12 та корхонада ишлаб чиқарилган 6 млн. АҚШ долларлик маҳсулот экспорт қилинган бўлса, 2010 йили 20 та корхонада тайёрланган экспортбоп маҳсулот улуши 38,3 млн. долларга етди.

Бугун Жиззахда ишлаб чиқарилган маҳсулотларга Туркменистон, Хитой, Эрон, Беларус, Полша, Ироқ каби мамлакатларда талаб ортиб бормоқда.
Абдуманноп АЗИМОВ

Президентимиз Ислоҳ Каримовнинг 2010 йил 22 декабрда қабул қилинган «Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучларига фуқароларни навбатдаги қақирув ҳамда муддатли ҳарбий хизматнинг белгиланган муддатларини ўтаб бўлган ҳарбий хизматчиларни хизматдан бўшатиш тўғрисида»ги қарорига мувофиқ барча синов ва танловлардан муваффақиятли ўтган йигитлар айни кунларда муддатли ҳарбий хизматга тантанали кузатилмоқда.

Тошкент вилояти мудофаа ишлари бошқармаси йиғув пунктида ҳам ҳарбий хизматга қақирилган йигитларни тантанали кузатиш маросими бўлиб ўтди. Унда ҳарбийлар, қақирилувчиларнинг ота-оналари ва жамоатчилик вакиллари иштирок этди.

Тадбирда Тошкент вилояти мудофаа ишлари бошқармаси, «Маҳалла», «Нуроний» жамғармалари, «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати вилоят бўлими вакиллари ҳамда ота-оналар Ватанга хизмат қилиш, юртимиз озодлиги, халқимиз осойишталиги, сарҳадларимиз дахлсизлигини кўз қорачиғидек асраш ҳар бир йигитнинг муқаддас бурчи эканини таъкидладилар. Хизматга отланган ўғлонларга оқ йўл тиладилар.

Суратда: Ҳарбий хизматга қақирилувчи Сарвар Туропов.

Отабек МИРСОАТОВ (ЎЗА) олган сурат

Сўраган эдингиз

САВОЛ:

Банкдан кредит олмакчи эдим. «Daewoo» автомобилларидан бирини кўйишни айтишди. Шу тўғрими? Бу ҳақда Низомларда нима дейилган?

Т. ИМОМОВ, Чирокчи тумани

ЖАВОБ: Ўзбекистон Республикаси банкларида кредит ҳужжатларини юритиш тартиби тўғрисида амалдаги НИЗОМга мувофиқ кредит банк томонидан кредит шартномаси асосида пул шаклида берилади. Бланкли (ишончли) кредитга доир йиғма жилдда ҳар қандай турдаги кредитни бериш учун талаб қилинадиган умумий ҳужжатларнинг мавжуд бўлиши етарлидир. Ушбу умумий ҳужжатлар қуйидагиларга мувофиқ келиши лозим:

қарздор томонидан имзоланган ва кредит берилишидан олдинги сана кўйилган, кредитдан фойдаланиш мақсадлари баён этилган ва кредит таъминланган ҳолда гаров мавзуи кўрсатилган ариза;

қарз олувчининг таъсис ҳужжатлари; бунда ҳужжатнинг нусхалари масъул кредит ходими томонидан қарз олувчининг юридик ишидан олинган бўлиши шарт;

бизнес-режа (истеъмом кредити ва бизнес-режани тақдим этиш шарт бўлмаган кредитнинг бошқа турлари бундан мустасно);

агар шахс қарздорнинг вакили бўлса, қарздор номидан кредит шартномасини имзолаш ҳуқуқини тасдиқловчи ҳужжат, имзолар нусхаси;

тузилган кредит шартномасининг асл нусхаси;

қабул қилинган бухгалтерия стандартларига мувофиқ тайёрланган, охири ҳисобот санасида қарздор томонидан имзоланган молиявий ҳисоботлар, жумладан, баланс ҳисоботи ҳамда даромадлар ва пул оқимида доир ҳисоботлар;

зарурат туғилганда қарз олувчининг ҳисоботлари банк ва банкнинг консултация бўлимининг масъул кредит ходими ҳамкорлигида талаб қилинаётган форматга мувофиқ келтирилиши шарт;

масъул банк ходими томонидан тайёрланган, кредитни тўлаш учун қарздорнинг нақд пул массаси оқимининг етарлигини тасдиқловчи пул оқими тўғрисидаги ҳисобот таҳлили;

банк кредит кўмитасининг кредит тасдиқланган муддат ва шартларини ўз ичига олувчи кредит шартномасини тасдиқлашга доир қарори. Тижорат банклари кредит сиёсатига нисбатан қўйиладиган талаблар тўғрисида НИЗОМга кўра, кредит сиёсати муайян турдаги қимматликлар (кўчмас мулк, автомобиллар ва б.) гарови асосида бериладиган ссудаларнинг максимал миқдори лимитларини ўз ичига олиши ҳамда таъминланган ссудаларнинг ҳар бир тури учун кредит ҳужжатлари тўпламини расмийлаштириш тадбирларини белгилаши лозим. Банк кредит сиёсатида гаров кредитлашнинг уни бериш вақтидаёқ кредитни тўлаш манбаси (нақд пул ёки давлат қисқа муддатли облигациялари (хазина векселлари) билан таъминланган кре-

дитлар бундан мустасно) ҳисобланган ягона асоси бўлмаслиги белгилаб қўйилиши зарур.

Кредит сиёсати гаровга олинган мулк турига қараб гаров мавзуига нисбатан қўйиладиган талаблар ва кредитнинг гаров қийматига нисбатини ўз ичига олиши керак. Мазкур бандда гаров мавзуи синчиклаб баҳоланиши ва унинг бозор қиймати уни сотиш лозим бўлган пайтда юзага келиши мумкин бўлган зарар ўрнини қоплаши лозимлиги аниқ ёритилиши зарур.

ҳужжатда гаров мавзуи мустақил баҳоловчи ва ички банк баҳоловчиси томонидан баҳоланадиган ҳоллар кўрсатиб ўтилиши керак. Турли гаров тоифаларини баҳолаш услублари батафсил акс эттирилиши лозим. Сиёсат кўчмас мулк, ишлаб чиқариш жиҳозлари ва истеъмом кредитларини молиялаш учун бериладиган кредитларни тўлаш ҳисобига қарздор томонидан бўнақ тўловларини киритишга доир муайян талабларни ўз ичига олиши зарур.

САВОЛ:

Умумий белгиланган ёшни 5 йилга қисқартирилган ҳолда имтиёзли пенсияга чиқмоқчи эдик. Мумкин эмас дейишяпти. Тўғрими?

Б. ТҲЛИЕВ, Деҳқонобод тумани

ЖАВОБ: Янги киритилган ўзгартишларга мувофиқ охириги иш жойидан қатъи назар, қуйидагилар «Фуқароларнинг давлат пенсия таъминоти тўғрисида»ги Қонуннинг 7-моддасида белгиланган ёшни 5 йилга қисқартирилган ҳолда пенсия олиш ҳуқуқига эга бўладилар:

уруш ногиронлари ва уларга тенглаштирилган шахслар;

меҳнат шароити зарарли ва оғир ишларда

тўлиқ иш куни давомида банд бўлган ходимлар: эркаклар — иш стажига камида 25 йил бўлиб, бундан камида 12 йилу 6 ойи кўрсатиб ўтилган ишларга тўғри келган тақдирда;

аёллар — иш стажига камида 20 йил бўлиб, бундан камида 10 йили кўрсатиб ўтилган ишларга тўғри келган тақдирда. Меҳнат шароити зарарли ва оғир ишларда — эркаклар камида 6 йилу 3 ой, аёллар камида 5 йил ишлаган ходимларга пенсия ушбу Қонуннинг 7-моддасида назарда тутилган пенсия ёши эркакларнинг бундай ишдаги ҳар 2 йилу 6 ойи учун ва

аёлларнинг бундай ишдаги ҳар 2 йили учун 1 йилга қисқартирилган ҳолда тайинланади;

болалиқдан ногирон фарзандларнинг оналари уларни саккиз ёшгача тарбиялаган бўлса — иш стажига камида 20 йил бўлган тақдирда. Башарти, аёл ўғай ўғил ва ўғай қизни улар 8 ёшга тўлгунга қадар камида 5 йил тарбиялаган бўлса, пенсия тайинлашда улар ҳақиқий фарзандлар билан тенг равишда ҳисобга олинади; ногирон болалар учун ихтисослашган таълим муассасалари, «Меҳрибонлик» уйлари, ҳарбий академик лицейлар, тарбия колониялари ўқитувчилари —

махсус иш стажига камида 25 йил бўлган тақдирда; ихтисослашган тиббий муассасаларнинг шифокорлари ва ўрта тиббий ходимлари — махсус иш стажига қишлоқ жойда камида 25 йил ва шаҳарларда камида 30 йил бўлган тақдирда (3-сонли рўйхат, VIII қисм);

меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш органларининг қариялар, ногиронлар ва ёлғиз фуқароларга хизмат кўрсатишда бевосита банд бўлган ходимлари.

эркаклар — махсус иш стажига камида 25 йил бўлган тақдирда; аёллар — махсус иш стажига камида 20 йил бўлган тақдирда.

Буйруқ бекор қилинди

Банк ходими Бобур Бозоров учун адолатнинг тантана қилиши осон кечмади. У уч ойга яқин муддат овраи-сарсон бўлиб юрди. Ниҳоят, суд аралашувидан сўнг ҳақиқат қарор топди. Хўш, банк ходими нега бундай азият чекди?

Давлат тижорат Халқ банки Сирдарё филиали ички назорат бўлими бошлиғи Бобур Бозоров билан мазкур банк раҳбари Шухрат Усмонов орасидан оламушук ўтиб қолди. Бунга ходим банк бошлиғининг ноқонуний кўрсатмаларини

бажармаганлиги сабаб бўлган эди. 2010 йилнинг 1 июн куни раҳбар томонидан Б.Бозоров билан тузилган меҳнат шартномаси ғайриқонуний равишда бекор қилинди. Ходим ҳеч қандай аризасиз ўз вазифасидан озод этилди.

Табиийки, Б.Бозоров ўз ҳақ-ҳуқуқини ҳимоя қилиб, бир неча бор раҳбарга учрашди. Самара бўлмагач, кўмак сўраб фуқаролик ишлари бўйича Гулистон туманлараро судига мурожаат этишга мажбур бўлди. Суд томонидан бу низоли иш

Қарор ижроси таъминланмоқда

Товарлар ва хизмат ҳақи сифатида аҳолидан тушадиган нақд пул маблағларини қабул қилиш ҳамда ҳисобга олишни тартибга солиш, пул муомаласини мустақамлаш, истеъмомчилар ҳуқуқини муносиб ҳимоя қилишда Вазирлар Маҳкамасининг «Аҳоли билан пул ҳисобкитобларини амалга оширишда назорат-касса машиналарини мажбурий қўллаш тартиби тўғрисида»ги қарори муҳим аҳамиятга эгадир. Шу боис ушбу қарор ижросини таъминлаш мақсадида жойларда махсус чора-тадбирлар ишлаб чиқилиб, ҳаётга татбиқ этилмоқда.

Жумладан, пойтахтимизнинг Юнусобод тумани солиқ инспекцияси томонидан мазкур қарор ижросини таъминлаш борасида кўпгина ишлар қилинмоқда. Турғун савдо тармоқлари орқали савдо қилувчи жисмоний шахслар назорат-аппаратларидан фойдаланиш, ўз фаолияти хусусиятига кўра аҳоли билан ҳисоб-китобларини назорат-касса машиналарини қўлламасдан амалга ошириш мумкин бўлган савдо кархоналари, ташкилотлар ва муассасаларнинг алоҳида тоифалари рўйхатга олинган. Аҳоли билан пул ҳисоб-китобларини амалга оширувчи юридик ва жисмоний шахслар томонидан қўлланилаётган НКМлар ягона техник талабларга мувофиқ бўлиши ҳамда «Ўзстандарт» агентлиги ва унинг ҳудудий бўлимларида белгиланган тартибда мажбурий сертифициланиши солиқ ходимлари томонидан назоратга олинган.

Жойларда НКМларга техник хизмат кўрсатувчи марка ва пунктлар барпо этишда солиқ хизмати ходимлари яқиндан кўмак бермоқда. Республика ҳудудидида фойдаланишга рухсат этилмаган, Давлат реестрига киритилмаган НКМлардан фойдаланиш ҳолларига йўл қўйилмаслиги устидан қаттиқ назорат ўрнатилган.

Бузуқ НКМларни тузатишда бўлган даврда савдо-сотик фаолиятини турғун савдо шахобчалари орқали амалга оширувчи юридик ва жисмоний шахслар хизмат кўрсатаётганда аҳоли билан пул ҳисоб-китобларини Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги томонидан тасдиқланган шакллар бўйича қатъий ҳисобот берувчи ҳужжат ҳисобланувчи квитанциялар ёзиш, талонлар, чипталар ёки уларга тенглаштирилган бошқа чеклар бериш йўли билан амалга оширишга мажбурлиги солиқ инспекцияси ходимлари томонидан тушунтириб ўтилмоқда.

Фарҳод МУҲАМЕДОВ,
Юнусобод туман
ДСИ ходими

пухта ўрганилди ва охир-оқибат адолат тантана қилди. Суднинг ушбу масала юзасидан ҳал қилув қарорига кўра, Халқ банки вилоят филиали раҳбарининг Б.Бозоровни ички назорат бўлими бошлиғи лавозимидан бўшатиш тўғрисидаги 91-сонли буйруғи бекор қилинди ва ходим ўз вазифасига тикланди. Б.Бозоровга мажбурий тарзда бекор юрган вақти учун ҳақ ундириб берилди.

Анорбой НОРҚУЛОВ,
«Ishonch»нинг
жамоатчи муҳбири

Суҳбатдошимиз Лутфия РЎЗИБОЕВА Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими, Қорақалпоғистонда хизмат кўрсатган ёшлар мураббийси, журналистларнинг «Олтин қалам» мукофоти соҳибаси. «Ўзбегим ёшлари» ансамбли раҳбари.

Ўтган концертларда маҳоратларини намойиш этишди.

Фестивал доирасида ташкил этилган «Ўзбекистон кунлари»да Белгиянинг ишбилармон ва маданий доиралари, мамлакатда аккредитациядан ўтган дипломатик миссиялари, шаҳар маъмурияти вакиллари ҳамда журналистлар ҳозир бўлишди. Улар халқаро анжуманда ўзига хос бетакрор чиқишлари билан ажралиб турган ўзбек санъаткорларининг ижро маҳоратига юқори баҳо беришди. Юртимиз тарихи, иқтисоди ва маданияти билан яқиндан танишиш имконияти яратилганини алоҳида таъкидлашди. Қолаверса, миллий

чагига бормайлик биз ўзбек ёшларининг вакилликми, десак ҳавас билан қарашди. Мустақилликнинг 19 йиллигига бағишлаб Дехлида жойлашган Ўзбекистон элчихонасида берган концертимиз иштирокчиларга маъқул келгани боис, бу йил ҳам бизни тақлиф қилишмоқда.

Ўтган йили нафақат хориз, балки мамлакатимиз ёшлари орасига ҳам кенг қулоч ёйиб кириб бордик. Бухорода ўтган Ёшлар фестивалида ансамбилимиз аъзоларининг чиқишлари талабаларга маънавий завқ бағишлади. Қолаверса, вилоятларда ҳисобот концертларимизни намойиш эт-

— Лутфияхоним, «Қизлар давраси» кўрсатуви орқали сизни мухлислар яхши танийди. Қарангки, эл кўнглидан жой олган ана шу кўрсатувнинг ташкил этилганига қирқ беш йилдан ошибди. Суҳбатимизни шундан бошласак.

— «Қизлар давраси» кўрсатувининг илк қалдирғочлари бугун катта ҳаёт майдонида ўз ўринларини топиб улгуришган. Ўз даврининг митти юлдузлари ҳозирда Ўзбекистон халқ артистлари, халқ шоирлари, фан докторлари, театр ва кино юлдузлари, сиёсий арбоблар, Олий Мажлис депутатлари, хуллас, жамиятнинг энг фаол аёлларидир. Шу маънода «Қизлар давраси»нинг эфир юзини кўрган кунни ҳаётимиздаги энг бахтиёр онларим бўлса керак.

Мустақилликдан сўнг «Қизлар давраси» янада эътибор топиб, янги мазмун ва қиёфа кашф этди. Муҳими, кўрсатув қизларимизнинг зукколиги ва донолигини ақс эттирадиган минбарга айланди. Нафақат юртимиз, балки чет элларда ҳам ўз мухлисларига эга бўлди. Сунъий йўлдош орқали кўнглик давлатларга узатилди. Италия, Корея, Туркия, Россия, Озарбайжон, Қозғистон, Қирғизистон, Белгия каби давлатлардаги ижодий сафарлар давомида хоризликлар ўзбек маданиятининг мўъжизакорлигига бўлган эҳтиромларини гулдурос қарсақлар ва анвойи гуллар билан ифода этишди.

— Сўнгра «Ўзбегим ўғлонлари»ни ташкил этдингиз...

— Республикаимиздаги олий ўқув юртлири ҳамда вилоят хотин-қизлар кўмиталари билан ҳамкорликда тайёрланган кўрсатувларни кўрган Ўзбекистон Мудофаа вазирлиги ва Ички ишлар вазирлигига қарашли ўқув юртлиридан ҳам тақлифлар бўлди. Бу бизга ҳам маъқул тушди. Тезда «Ўзбегим ўғлонлари» кўрик-танловининг низомини ишлаб чиқдик. Кўрсатувнинг илк сони Чирчиқ Олий Танк кўмондонлик муҳандислиги билим юртидан тайёрланди. Энг қувончлиси, «Ўзбегим ўғлонлари» кўрсатуви ҳам «Қизлар давраси» каби кўпчиликлари манзур бўлди. Мудофаа вазирлиги, Ички ишлар вазирлиги билим юртлирида Ўзбекистон Хотин-қизлар кўмитаси билан ҳамкорликда ёшларни ҳаётга тайёрлаш дастури ҳаракатга тушди. Бу орада ўнга яқин кўрсатув эфирга узатилди. Айниқса, Божхона хизмати, Ёнгин хавфсизлиги, Давлат йўл ҳаракати хизмати ходимлари, Ички ишлар Академияси курсантлари ўртасидаги кўриктанлов таассуротларга бой бўлди. Танловга қатнашиш учун ўшанда ҳар бир соҳа ходимлари орасидан

Дунё кезаётган «Ўзбегим ёшлари»

ақл-заковатли, жисмонан бақувват, ҳамкасблари ва тенгдошлари орасида энг фидойилари танлаб олинди. Қатнашчилар мутахассисликлари бўйича эгаллаган билимлари қатори «Бир йигитга қирқ хунар оз» мақоли асосида синовдан ўтказилди. Одамлар билан мулоқотда бўлиш маданияти, шунингдек, автомобил бошқариш, ўтин аралаш, ошпазлик, ҳаттоки рақс тушиш, кўшиқ айтиш маҳоратлари ҳам ҳисобга олинди.

— Элимиз севиб томоша қилган, ёшларни комилликка ундовчи бундай кўрсатувларни тайёрлашнинг ўзи бўлмаса керак?

— Ҳар бир кўрсатув машаққатли меҳнат эвазига эфир юзини кўргани боис томошабинлар эътибори ва хурматини қозонди. Кўрсатувлар номига республикамизнинг узоқ-яқин вилоятларидан мактублар, дил изҳорлари оқиб келарди. Кўрсатув ижодкорларининг ҳам эл орасида нуфузи ошиб кетди.

— «Ўзбегим ёшлари» ансамблини ташкил этиш жараёни ҳақида ҳам тўхталсангиз...

— «Ўзбегим ёшлари» 2003 йилда Олий ҳарбий божхона институтини қўшида ташкил этилди. Бундан кўнглик мақсад — қобилиятли ва иқтидорли ёшларни қўллаб-қувватлаш, Ўзбекистон фольклор ва миллий санъатини дунёга танитиш эди. Ансамбл иштирокчилари «Ниҳол» ҳамда Зулфия номидаги Давлат мукофоти соҳибаси, Президент стипендиатлари, республика миқёсидаги турли танлов ғолиблари экани ҳам унинг нуфузини оширарди. Кўрсатувларимиз бошловчиси, ўзининг ажойиб кўшиқлари билан элга манзур бўлган Камола Эрматова маданият йўналиши бўйича Зулфия номидаги Давлат мукофоти соҳибаси, Президент стипендиати бўлди. Бугун яхши бир оиланинг бекаси, жажжи қизалоғи ҳам бор.

— Устоз учун дунёда шогирд эътирофи ва муваффақиятидан қувончлироқ нарса йўқ

бўлса керак?!

— Тўғри айтдингиз, ансамблимиз аъзоларининг ҳар бири менга фарзандларимдек азиз. Уларнинг ҳаётини кузатиб бораман, қийинчиликка учраса, дарҳол кўмакка шошиламан. Хуллас, уларнинг қувончу ташвишлари билан яшайман. Фарҳоджон Қамбаров ҳам умидли ёшларимиздан. Асли Фарғонадан бўлган бу йигит кўз ўнгимизда улғайди. У турли нуфузли танловлар ғолиби. «Ўзбекистон — Ватаним маним» республика кўшиқ танловида учинчи ўринни эгаллади. 2007 йилда эса анъанавий ижрочилик йўналиши бўйича «Ниҳол» мукофотига сазовор бўлди. Унинг «Ўзбекистон адабиёти ва санъати» газетасида ёзган «Агар шу кунгача нимагадир эришган бўлсам, буларнинг барчаси устозларимнинг ўғитлари туйфайли. Айниқса, ансамбилимиз бадий раҳбари Лутфия Рўзиеванинг меҳнатларини алоҳида таъкидлашни истайман», деган сўзларини ўқиб кўзимдан ёш чиқиб кетди.

Бугун ўндан ортиқ ансамбл аъзолари Президентимиз томонидан иқтидорли ёшларни қўллаб-қувватлаш мақсадида ташкил этилган «Ниҳол» мукофотига сазовор бўлди. Биргина ўтган йилнинг ўзида Сайёра Маматқуллова, Дилноза Ортиқова ва Юлдуз Турдиева ана шу мукофотга лойиқ топилди. Бу жамоамиз меҳнатига берилган энг юксак баҳодир.

— Ансамбл халқаро фестивалларда ҳам иштирок этган. Бу ҳақда телевизорда кўрсатув ҳам берилганми...

— Ҳа, 2006 йили Белгияда ўтказилган халқаро «Марсинел» фольклор рақслар фестивалида Беларус, Испания, Ирландия, Перу, Португалия ва бошқа мамлакатлардан келган ижодий гуруҳлар қатори биз ҳам қатнашдик. Ушбу фестивал ёш санъаткорларимиз учун илк хоризжий сахна эди. Шундай бўлса-да, улар нафақат фестивалда, балки стадионларда, Валлония ҳудудидаги иккинчи йирик шаҳар — Шарлеура маданият саройларида бўлиб,

кўшиқ ва рақсларимиз уларда катта таассурот қолдирганини алоҳида эътироф этишди. Гуруҳимиз аъзолари ҳар йили 21 июл кунни нишонладиган Белгия миллий байрами — Қирол қасамёди кунинда ҳам иштирок этди. «Ўзбегим ёшлари» Белгия пойтахтидаги Одил судлов саройи рўпарасида жойлашган майдонда ана шу миллий байрам концертини очиб шарафига муяссар бўлди.

— Париждаги дунёга машҳур Эйфел минорасида берилган ҳам ўртоқлашсангиз.

— Дунёнинг турли бурчақларидан келган сайёҳлар кўз ўнгига Эйфел минорасида берган концертимиз ҳақида тўлқинланмасдан гапириш қийин. Айниқса, миллий кийимларимиз, мафтункор рақсларимиз санъат ва истеъдодни беҳад қадрлайдиган французларда катта таассурот қолдирди. Улар Ўзбекистон, унинг мафтункор ва қадимий шаҳарлари — Самарқанд, Бухоро ва кун сайин чирой очиб бораётган пойтахтимиз ҳақида сўрашар, ўзбек ёшларининг чиқишларини қувониб қаршиларди.

«Ўзбегим ёшлари» нафақат Эйфел минорасида, балки дунёнинг саккизинчи мўъжизаси деб эътироф этилаётган, Мирза Бобурнинг чевараси Шохжаҳон томонидан барпо этилган Тож Маҳалда ҳам бўлишди. Ҳинд халқи қатори хориздан ташриф буюрган меҳмонлар ҳам халқимиз тафаккури даҳосига яна бир карра эҳтиром кўрсатиб, ўзбек ёшларининг бугунги салоҳиятини юксак баҳолашди.

— Ансамблининг сўнгги йиллардаги фаолияти янада ривожлангани шубҳасиз.

— Ҳар кимнинг қадр-қиммати ўз ишини қойил қилиб бажаришида. «Ўзбегим ёшлари» эришган ютуқлар замирида, аввало, мамлакатимизда ёшларга берилётган эътибор ва ишонч мужассам. Қолаверса, она Ватанга муҳаббат, миллий санъатимизни дунёга ёйишдек эзгу ният бизни меҳнат қилиб чарчамасликка давват этмоқда. Дунёнинг қайси бур-

дик. Айниқса, Самарқанд вилоятидаги ижодий сафаримиз таассуротларга бой бўлди. Ансамблимиз нодавлат нотижорат мақомини олди.

— «Қизлар давраси»ни яна тиклаш мақсадингиз йўқми?

— Дарҳақиқат, Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йили муносабати билан «Қизлар давраси»ни ташкил этиш ҳаракатида-миз. Энг зукко, ташаббускор, хунарманд, санъат ва адабиётдан хабардор, замон билан ҳамқадам одимлаётган, энг муҳими, элга нафи тегаётган етти нафар тадбиркор қиз танлаб олинди. Ўзаро баҳс тарзидаги танловда қизларнинг амалга ошираётган эзгу ишлари, маънавияти, орзулари, оила ва жамиятдаги ўрни, санъатга муносабати, чеварлиги ва албатта қалб гўзаллигига эътибор қаратилади. Бу сайёҳаракатларимиз ўзбек қизлари учун ибрат мактаби бўлиб қолишига ишончимиз комил.

— Ансамблининг келгуси режалари қандай?

— Ҳозирги глобаллашув шароитида кўшиқчилик санъатини миллий қадриятларимиз асосида ривожлантириш, миллий музика санъатимизни ҳар томонлама баркамол авлодни тарбиялашга йўналтириш ансамблимиз зиммасига ҳам алоҳида масъулия юклайди. Шу мақсадда халқимизнинг икки улғу шоири ва мутафаккири Алишер Навоий ҳамда Заҳириддин Муҳаммад Бобур таваллуди муносабати билан 12-13 феврал кунлари «Камолот» ЁИХ билан ҳамкорликда «Висол оқшоми» деб номланган концерт намойиш этиш ҳаракатида-миз. Навоий вилоятига ижодий сафар қиламиз. Олий ўқув юртлири, коллежлар, меҳнат жамоалари, ҳарбий бўлинмаларда бўлиб, концерт ва учрашувлар ўтказамиз. Чет элдан ҳам кўплаб тақлиф тушган. Португалия, Малайзия, Ҳиндистонга сафар режалаштирилган.

«Ishonch» муҳбири Амина ҚОДИРОВА суҳбатлашди

Бир куни ўғлим уйга кирди-да:
— Бизникида ҳеч бало йўқ, — деди.
— Ҳеч бало деганинг нимаси, болам? — деб сўрадим.
— Авазларнинг уйида катта телевизорлари бор, чиройли гиламлари, шкафдек аквариумлари ҳам бор. Бизда буларнинг бирортаси ҳам йўқ-ку, — деди йиғламсираб.

латмаяпмиз, деб бонг урарди.
Баъзи гаплар асп оша
Абадий гап бўларкан.
Айримлари айтилмасдан
Ичимизда ўларкан.
Тўлқин Эшбекнинг «Қувноқ гаплар» китобидаги ҳар бир тўртликни ўқиб, мен қалбим қатида ётган гапларга бўйладим ва ўйладим: Топиб ёзса, ёзганини ёпиб ёзса, гоҳ қолиб, гоҳ чо-

Болалар тарбияларканмиз, ўзимизда улар билан тенгдош бўлиб, дўст-ўртоқ бўлиб суҳбатлашишга имкон топаем. Ана шунда «Адибади гап» нима-ю «абжир гап» нималигини англаймиз.
Устомонлар уста бўлар,
Абжир гапи қилар лол.
Ҳатто шеърнинг оғзидан ҳам
Ўлжа олар бемалол.

Сўз қадри

ёки гап ҳақида бошқача гап

Мен унга нима жавоб қилишни билмай, аввало, «бало» сўзини ўғлимнинг луғатидан чиқаришга уриндим.

— «Бало» — хунук сўз, — дедим унга. — Қолаверса, бизнинг уйда қанчадан-қанча китоблар бор. Китобларимиздан сенга Алломиш, Широқ, Амир Темур, Мирзо Улуғбек, Алишер Навоий, Мирзо Бобурлар қараб туришибди. Вой, Қачал полвон ҳам мўралаб турган экан, сен уни ҳам танийсан-а?! Ўзи ўзига йўл очиб, ҳаммадан зўр бўлиб кетган Кенжа ботиримиз ҳам бор..., — деб тушунтира бошладим.

Гапларим таъсир қилди шекилли, ички гурур ва ўзгача орзу-интилишлар билан ўртоқлари томон ошиқди, ўғлим!...

Ёш онанинг гапларини тингларканман, донишманд зотнинг «Инсониятнинг биринчи тарбиячиси — она», деган ҳикмати ёдимга тушади. Биз миллат оналари бугун болаларимизнинг қалбига ишонч дарахтини экиб, улғайтиришни уддалаяпмизми? Айниқса, уларнинг сўз луғатига эътиборимиз қандай?!

Шулар ҳақида ўйларканман, оналар маънавиятини оширишда китобнинг роли беқиёслигини яна бир карра ҳис қиламан. Китоб ўқиган она боласининг мурғак шурида пайдо бўлган ҳар бир саволига тўғри жавоб бериб, унинг келажига асос солади. Ўқимаган аёл-чи?!

Бир пайтлар хассос муҳаррир, раҳматли Эркин Сиддиқ сўздан сўз яратиб, ҳаммани қулдирар ва луғатимиздаги сўзларни тўлалигича иш-

пиб ёзса... қаранг, қандай гап бўларкан!...

«Сўзлар воситаси билан англлатилган фикр гап дейилади. Гаплар уч хил бўлади: Дарак гап, сўроқ гап, ундов гап»...

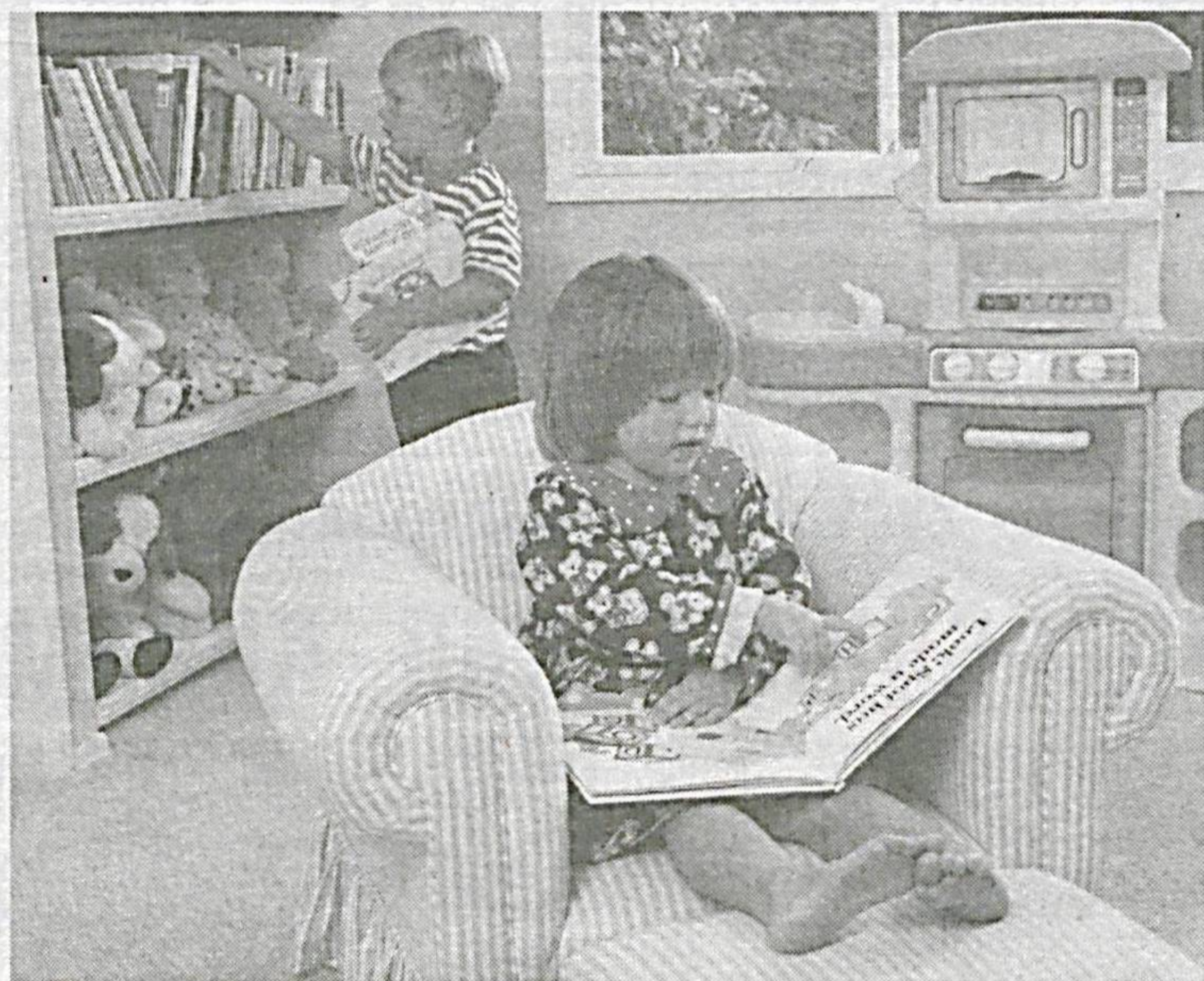
Мақтаб программасидаги миямизга қуйилган гап ҳақидаги тушунчаларни тушунишимизга бу асар халал бериши мумкин, лекин албатта, яхши маънода! Ўзбекнинг ўзи қизиқ, ўзидан ҳам сўзи қизиқ, деганларга яна бир гапда, бу «гап»лар! Қолаверса, муаллимнинг зукколиги ва луғатимиздаги ўз сўзларимизни ўрнида қўллашга нақадар усталиги бу борада ниҳоятда қўл келган.

Очликка ҳам чидар одам,
Адолатсиз гапга — йўқ!

Адолатсиз гап айтсангиз

Болангиз ҳам урар дўқ!, — деган сатрларни ўқирканман, мурғак қалбларда адолат туйғусини улғайтириш ҳам аслида биз оналарга боғлиқ эмасми? — деб яна хушёр тортидим. Инсоннинг шаклу-шамойили дастлаб оилада пайдо бўлади. Хонадондаги об-ҳаво фарзандлар сиймосида мактабга ҳам кириб келади. Болалар ўз дўстлари, дугоналари билан суҳбатлашаркан, уларнинг «сўз луғати»дан ота-онаси кимлиги, тарбияси қандайлигини билиб олиш мумкин.

Адиб-бади айтишманглар,
Ади-бади ҳам гапми?
Кучи — тили билан бўлган
Оғзиботир зот мардми?

Бугун баҳор чечакларидай бодраб ўсаётган, келажгимиз фаровонлигини яратадиган фарзандларимизга қанот бўлмоқ учун ҳам сўз қадрига етайлик.

Олим ва шоир, заҳматқаш журналист Тўлқин Эшбек гап ҳақида гап айтиб, бизни сергакликка ундамоқда.

Йўқса, «дарак гапу, ундов ва сўроқ гап»лар билан кифояланиб юраверардик. Бир ижодкор аёл сифатида унинг «Аёлларбоп гап»ини барча эркаклар қулоқларига қўйиб олишини жуда-жуда истадим. «Астробод ҳавоси» янглиғ ўзгарувчан аёллар ўзларини ҳамон англамай яшарканлар, бундай гап нечоғлик керак!

Умида АБДУАЗИМОВА,
шоира,
Ўзбекистонда хизмат
кўрсатган маданият
ходими

Эртақларда — ҳаёт акси

Халқ оғзаки ижодида эртақнинг ўрни алоҳида аҳамиятга эга. Унда инсон ёшлигининг нафаси, беғуборлиги бор. Ҳаётни эртақдан айри тасаввур этиш қийин. Эртақнинг сеҳрли кучи ундаги севимли қаҳрамонларнинг ажойиб фаройиб жасоратларга бойлиги билан ўлчанади. Эртақда инсон ақлига сиймайдиган ҳаёлий уйдирма, муболага, яъни бўрттириб тасвирлашларга кенг ўрин берилади ва бу кишини руҳлантиради.

Болалигида эртақ эшитиб катта бўлмаган бирор инсонни топиш қийин. Масалан, «Зумрад ва Қиммат», «Тилло кокилли бола», «Ёрилтош», «Сусамбил» каби қизиқ воқеаларга тўла эртақлар қайсидир маънода ҳаётимиз мазмунига айланган.

Масалан, ҳайвонлар тўғрисидаги «Сусамбил» эртақини олайлик. Эртақдаги қаҳрамонлар: хўкиз, эшак, хўроз, икки қаламуш ва арилар отабоболари орзу қилган афсонавий «Сусамбил» маконига боришни мақсад қилиб йўлга отланишади. Зеро, бу макон «Ўтининг бўлиқлиги, сувининг тиниқлиги» билан барча ҳайвонларнинг орзусига айланиб улгурган. Улар машаққатли

йўлда бирлашади, турли қийинчиликни, тақдир синовларини мардондор энгиб ўтиб, мақсадига етишади ва роҳат-фароғатда яшай бошлашади. Бу эртақ соф ният албатта ижобат бўлиши, куч бирликда эканлиги, мақсад сари собитқаддам бўлишлик кераклиги каби инсоний фазилатларга ўргатади.

Оғзаки ижоднинг бошқа жанрлари сингари эртақ ҳам абадиётга тамал тошини қўйган. Сабаби, ёш авлодни ватанпарвар, тўғри сўз, садоқатли, жасур, қўрқмас, хушмуомала ва камтар қилиб тарбиялашда эртақнинг ҳам ўзига хос ўрни бор.

Эртақлар оддий, тушунарли сюжетга тўлалиги ва айни пайтда инсоний фазилатларга кенг ўрин берилгани билан бола қалбига осон йўл топади.

Толибжон ҚОСИМОВ,
ЎзМУ талабаси

Аждодлар ҳикмати мужассам бунда

Маҳмуд Қошғарий «Девону луғатит турк» асарида Шарқ халқларининг мучал йили ҳақида анча батафсил маълумот берган. Унда кўрсатилишича, аждодларимиз ўн икки йилнинг ҳар бирини алоҳида-алоҳида ҳайвонлар номини қўйиб чиқишган. Асарда ҳикоя қилинишича, ҳоқонлардан бири анча олдин бўлиб ўтган воқеанинг қайси йилда бўлганини аниқлашга қийналган. Кейинги авлодлар бундай муаммага дуч келмасликлари

илон, от, қўй, маймун, товуқ, ит, тўнғиз ўтади. Шу тариқа мучал сичқон йили билан бошланиб, тўнғиз йилида тугаши анъанага айланади.

Асрлар давомида халқнинг мучал йиллари бўйича ёш белгилаши, чорвачилик, боғдорчилик, дехқончилик билан мавсумни бошлаши одат тусига кирган. Кўп асрлик кузатишлар асосида мучал йилларига хос ҳодисалар ўрганилган. Асарда қайд этилишича, сизирлар бири-бири билан кўп урушгани учун

сизир йилида уруш, товуқ йилида озиқ-овқат, тимсоҳ (балиқ) йилида ёғингарчилик ва ҳосил, тўнғиз йилида қор, фитна кўп учраган. Мучал йилларидаги кўп ҳайвонлар ота-боболаримиз томонидан эъзозланган. Ислоҳ динигача бу ҳайвонлар муқаддас ҳисобланган.

Масалан, мучал йилларидаги ҳайвонлардан йўлбарс мардлиги, қуён безарарлиги, балиқ покизалиги илон яшовчанлиги, от хушёр ва сезгирлиги, қўй жаннатлиги, маймун донолиги, ит садоқатлиги билан машҳур.

Ҳайвонларнинг хусусиятлари ва нуқсонлари йилнинг омадли ёки ташвишли келишини белгилаган. Замонлар ўтиши билан мучал йиллари Фарб мамлакатларига ҳам таъсирини ўтказди. Аммо кўп мамлакатларда йилнинг бошланиши турлича бўлгани учун қайси ҳайвон номи айнан қачон қайд этилишида ноаниқликлар кўп. Масалан, Шарқда ҳижрий йил ҳисоби, милодий йил ҳисоби мавжуд. Ҳижрий

ҳисобда (қамар-ой)да бир йил 354,3 кунни ташкил этади, Айни пайтда бизда 365 ёки 366 кунлик йил ҳисоби ҳам мавжуд. Бир ҳисобда 2011 йилнинг 1 январидан қуён йили бошланди дейилса, яна бир шарқ тақвимида биноан қуён йили 2011 йилнинг 3 февралдан бошланиб 2012 йил 22 январигача давом этарди. Ўзимизнинг Наврўз байрам 21 мартда нишонлангани боис катта авлод вакиллари қуён йилини 21 мартдан белгилаш керак дейишларида ҳам асос йўқ эмас. Ҳар ҳолда янги йил қуён йили эканлигига шубҳа йўқ. Қуён йилида мамлакатлар ва оилалар ўртасида илиқлик, меҳмондўстлик, хайрихоҳлик, меҳр, ҳурмат ҳукм суради, деб умид билдирилади. Бу йилда кескин ва ёмон оқибатларга олиб келадиган келишмовчиликлар рўй бермаслиги керак. Самимий ва бир-биримизга ксчиримли бўлсак, оиламизда барака ҳукм суради. Дарвоқе, кўпроқ кечиримлилик соғлиқ учун қони фойда. Рухшунос-

ларнинг фикрича, бирор камчиликни кечирган одам ўзида энгиллик ҳис этади. Бу энгиллик тана аъзоларида бошланаётган хасталикни ҳам тўхтатиб, ўзи сезмаган ҳолда бетоблик чекина бошларкан. Қуён йилида оила аъзолари аҳил бўлса, хасталикни эмас, мушкулларни ҳам бартараф қилиш учун замин яратилади.

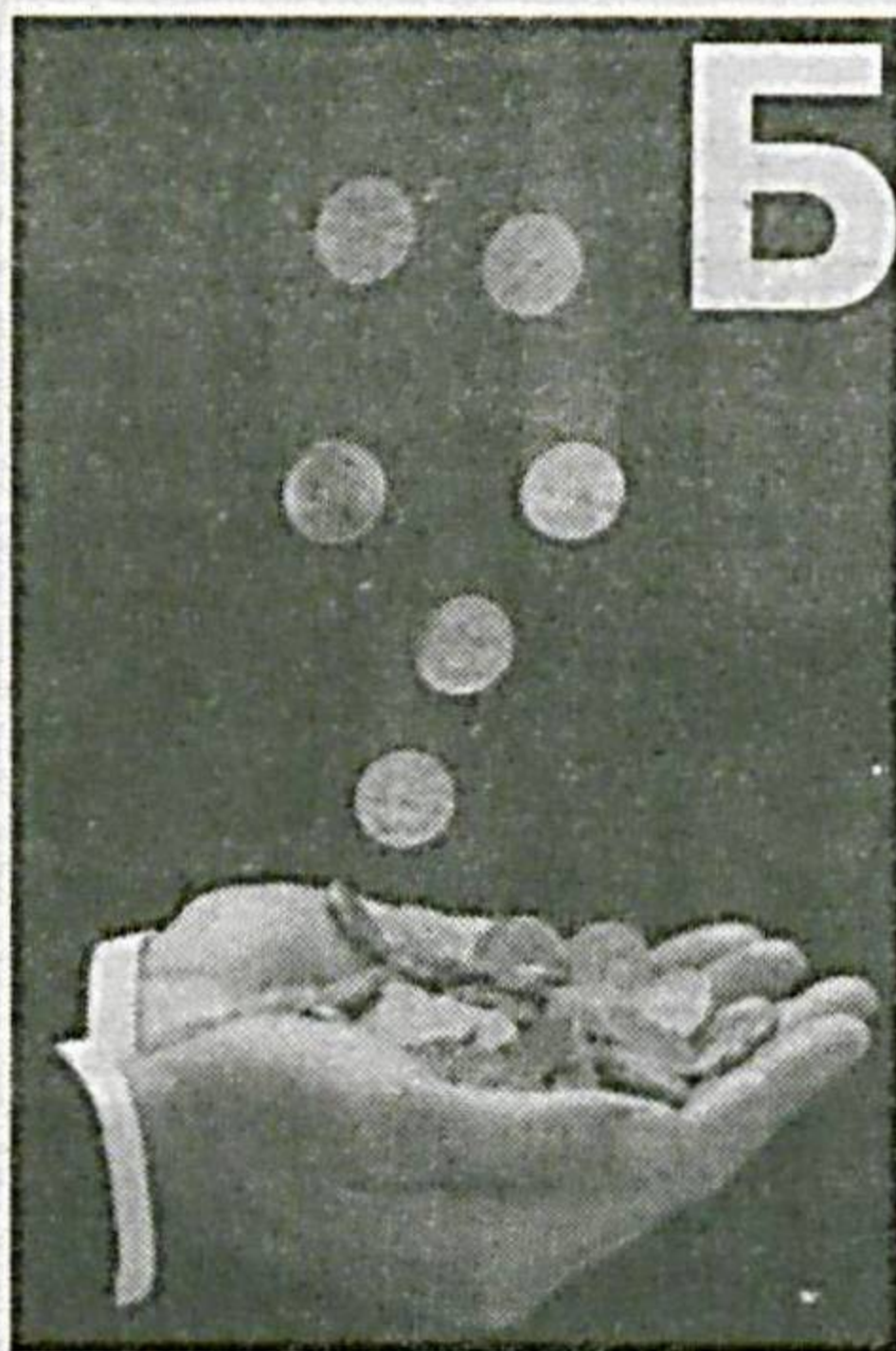
Қуён йилида эҳтиёткорлик ҳам зарур. Айниқса, муҳим ишларни режалаштиришда кичкина қаршиликни ҳам ҳисобга олиш лозим. Чунки қуёндаги хурковучликни эсдан чиқариш мумкин эмас. Бу йилда ҳар бир ишни ораста бажариш талаб қилинади. Чиройли ечим топиш йўлларини ахтариб иш кўрсак, омад бизга ёр бўлади. Аждодларимиздан бизгача етиб келган бу ҳикматлар заманида кўп асрлик ҳаёт фалсафаси, тажрибаси ётганини унутмаслик лозим.

Зиёда МАДАЕВА,
ЎзМУ талабаси

Бизнесмен ўзи ким?

/// Биласизми?

— Тоғам катта бизнесмен. Қўл остида қанча ям ишчи сибор. Йирик корхона бошқаради...

Курсдошим тоғасини мақтар экан, салобатли киши кўз олдимда гавдаланди. Бизнесмен дегани катта одам бўларкан-да, деб ўйлагандим ўшанда.

Яқинда икки ёш йигит «биз зўр бизнес бошладик, энди пулнинг тагида қоламиз», — деб гапиришаётганини эшитиб қолдим. Ҳайрон бўлдим. Бизнес шунчалик осон иш эканми? Бу йигитлар ҳали иш бошламасдан туриб «пулнинг тагида

қолиш»ни мўлжаллашяпти?! Ёки бизнес деб алдов, айёрликни назарда тутишдимикан?

Иқтисодиётда тадбиркор, тижоратчи, бизнесмен каби бир неча тушунчалар мавжуд. Улар маъноси, бажараётган иши, вазифасига кўра бир-биридан фарқ қилади, албатта. Кўпчилик тадбиркор ва бизнесменни бир деб ўйлайди. Ваҳоланки, ундай эмас. Тадбиркорни кимдир асаларига ўхшатганди. Гулга қўнган асаларининг мақсади нектар олиш, бол йиғиш бўлгани каби тадбиркорнинг бирламчи мақсади ҳам ўзи ва яқинларининг манфаатидир. Асалари гулдан нектар олаётиб, уни чанглатгани каби тадбиркор ҳам юртга наф келтиради.

«Кичик бизнес ва тадбиркорлик» изоҳли луғатида тадбиркорга қуйидагича таъриф берилади: «Тадбиркор — бу тадбир билан, пухта ўйлаб иш қиладиган киши. Тадбиркорлик —

қонун ҳужжатларига мувофиқ даромад (фойда) олишга қаратилган, юридик ва жисмоний шахслар томонидан маҳсулот ишлаб чиқариш (ишларни бажариш, хизматлар кўрсатиш) йўли билан таваккал қилиб ва ўз мулкый жавобгарлиги остида амалга ошириладиган ташаббускор фаолият».

Қадимдан ҳалоллиги, ташаббускорлиги, меҳнатсеварлиги билан етти иқлимга донғи кетган тадбиркор аждодларимиз ўз фаолиятини Буюк ипак йўлида жойлашган бозор ва карвонсаройларда олиб борган. У пайтлар бизнесмен деган атама бўлмаган. Ҳозирда эса у халқаро тус олган тушунчадир. Бизнесмен ўзи ким? У тадбиркор сўзининг бошқача аталиши холосми? Бизнесмен инглизча «business» — иш, «тап» — одам сўзидан олинган бўлиб, иш одами, ишбилармон одам демакдир. Изоҳли луғатда ёзилганича, бизнес — бу пулдан пул

келтириб чиқаришдир... Ўлик, яъни ҳаракатсиз қолган пулни тўплаш эмас, балки пулни ишлата билиш. Фақат ҳаракатдаги, даромад келтирувчи пулгина тирик пул бўлиши мумкин. Энди айтилган фикрларга ойдинлик киритсак. Мазкур манбада яна келтирилади: «... Тадбиркорлик, умуман, пул топиш эмас, балки яратувчанлик фаолияти орқали даромад олишни билдиради. Бизнеснинг моҳияти эса айирбошлашдир. Пулни товарга, товарни пулга ва яна пулни товарга!». Шундай ҳулосага келиш мумкинки, тадбиркорни айти дамда бизнесмен ҳам дейиш мумкин. Аммо бизнесмен тадбиркор эмас. Бизнесмен бор, мавжуд товарлар билан иш юритса, тадбиркор янги маҳсулот ишлаб чиқаради. У яратувчидир.

Демак, ҳар бир соҳа, фаолиятнинг ўз номи, эгаси бор. Уларни тўғри тушуниш ва аташимиз лозим.

Шоҳсанам НИЁЗОВА
ЎзДЖТУ талабаси

/// Фермерлик ҳаракати ва хусусий тадбиркорлик

«Шоҳрух барлос»нинг алп қадамлари

Сариосиё туманидаги «Шоҳрух Барлос» фермер хўжалиги жамоаси ҳақида сиз ҳам эшитган бўлсангиз керак, албатта.

Узоқ йиллар савдо соҳасида ишлаган Нурмуҳаммад Жумаев 2006 йил ушбу хўжаликка асос солганди. Биринчи йилдаёқ омад кулиб боқди. Фалла ва пахта тайёрлаш режаси ортиги билан удаланди. Кейинги тўрт йил ҳам ёмон бўлмади. Замонавий техника оғирларини энгил қилди.

Айни пайт жамоада 100 киши меҳнат қилаяпти.

— Ўтган йил гектаридан 40 центнердан зиёд ҳосил олган хўжаликларга «Олтин фермер»лик мақоми берил-

ганди, — дейди Н. Жумаев. — Айни чоғда далалар гўзаядан тозалаб бўлинди. Маҳаллий ўғит солиб, шудгорлашни бошлаш ҳаракатидамыз. Барвақт сочилган галла парвариши ҳам назардан четда қолаётгани йўқ.

Даромаддан буромад деганларидек, хўжалик раҳбари саховатда ҳам беназир. У ўзи яшаётган «Тортули» ва қўшни «Кўлоб» маҳаллаларида ташкил этилаётган ҳар бир тадбирга имкон қадар маблағ ажратяпти. Шунингдек, 24-умумтаълим мактабига ҳам доимий равишда ҳомийлик ёрдами кўрсатилаётди

Рустам ДАВЛАТ,
«Ishonch» мухбири

/// Юз билан юзлашганлар

**Меҳнат фахрийси
Маҳмадали ота
Жўраев юз ёшга
кирди. Кўз тегмасин,
ҳамон юриштириши
тетик. Чинор қишлоғида
туғилган отахоннинг
чинордек бардам-бақувват
эканлигининг сири
нимада?**

Маҳмадали отанинг боғи

— Ёшлигимдан меҳнатга меҳр қўйдим, — деди отахон. — Отам Жўра бобо экан дарахтлар ҳозир ҳам бор. Одамлар «Жўра бобонинг боғи» деб тилга олишади.

1943-44 йилларда урушда бўлдим. Елкамда «осколка»нинг изи қолган. Госпиталда кўлимнинг панжасини олиб ташлашди. Бир оёғимнинг панжаларини ҳам кесишди. Иккинчисини ҳам кесишмоқчи эди, унамадим. «Панжалари совуқ олган, кесмасак, кейин оғриб, безовта қилади», дейишганди, тўғри айтишган экан...

Урушдан келиб, Яккабоғ пахта тозалаш заводига ишга кирдим. Ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ишларида қатнашдим. Яккабоғ шахрининг кўркига кўрк қўшиб турган дарахтларга меҳнатим сингганидан фахрланаман.

Худога шукур, ўн ўғил-қизни тарбиялаб вояга етказдик. Невара-чевраларим камолидан бошим осмонга етади.

— Бобом жуда камтар, оғирвазмин инсон, — дея суҳбатга

қўшилди набираси, «Камалак» мактабгача таълим муассасаси мудираси Дилбар Маҳмадалиева. — Доимо бизни «Яримта нон — роҳати жон» дея сабр-қаноатли бўлишга чақиради. Табаррук, пиру-бадавлат инсон бўлгани сабабли ҳатто кўшни маҳаллалардан никоҳ ўқиш тадбирларига, тўйларга дуосини олиш учун таклиф қилишади.

Момомиз Мақсад момо билан турмуш қуришганда бобом ўн беш, момом ўн уч ёшда бўлган экан. Момом 97 ёшида оламдан кўз юмди. Ҳатто ҳаётининг сўнгги кунларида ҳам ётиб қолмади, биз билан кулиб видолашди ва осонгина жон берди. Момомиз эл-юртнинг дояси эди. Кимнинг боласи касал бўлса, момомга олиб келар, у киши эм қилсалар, шифо топиб кетарди.

Бобомнинг дўмбира чертиб, халқ оғзаки ижодидан, дostonларидан хиргойи қилиб беришини жуда хуш кўраман. Тарихимизни яхши билади. Одамлар бозорга

атайин бобом етиштирган узумларни сотиб олишга боришади. Шундай мўътабар оилада туғилганимдан фахрланаман.

Маҳмадали бобо зийрак эмасми, юртимизда мамлакат Мустақиллигининг 20 йиллигига бағишлаб боғу-роғлар бунёд этилаётганига ҳам ўз муносабатини билдириб ўтди:

— Аввало, шундай доруломон кунларга етказганига шукур! Ишласанг, меҳнат қилсанг, насибанг бут бўлади. Мана, боғ яратиш учун ҳокимият ер ажратяпти, маҳсус қарорлар, мурожаатлар қабул қилиняпти. Демак, эл фаровонлиги, дастурхонимиз тўкинлиги учун навбатдаги муҳим қадам ташланди. Бундан унумли фойдаланиш лозим.

Отанинг табаррук хонадонидан чиқар эканмиз, қалбимиз зиёга тўлгандек бўлди. Бобонинг саришта ҳовлисига, бахтли, саодатли оиласига, навқирон боғ ва тоқзорларига ҳавас қилдик...

Акмал АБДИЕВ,
«Ishonch» мухбири

/// Модернизация шарофати

«Кўксарой» нонлари элга манзур

«Бухоро дон маҳсулотлари» ҳиссадорлик жамиятига қарашли «Кўксарой» новвойхонаси алоҳида нуфуз эга бўлиб, маҳсулот тури ва сифати жиҳатидан бошқалардан ажралиб туради. Албатта, бунга ўз-ўзидан эришилгани йўқ. Вазирлар Маҳкамасининг амалий ёрдами, яъни мамлакат аҳолисини сифатли нон маҳсулотлари билан таъминлаш ва уларнинг турларини кўпайтириш бўйича тузган маҳсус дастури асосида корхонага 197 млн. сўм сўзига Германияда ишлаб чиқарилган «Вахтел» печи келтириб ўрнатилди. Модернизация шарофати билан бир кечакундузда 40 хилдан ортиқ 2,5 тонна юқори сифатли нон ишлаб чиқариш имконияти яратилди.

— Янги технологиянинг афзаллиги фақатгина нон турини кўпайтириш ва унинг сифатини яхшилашда эмас, — дея изоҳ берди цех бошлиғи Бахтиёр Сафаров. — Унинг жуда катта иқтисодий самараси, қулайлиги ҳам бор. Аввалги рус печларида 1 тонна нонни пишириш учун ўрта босимда 124 кубометр табиий газ талаб этиларди. Бир ойда сарфланадиган газ миқдори эса 8 минг кубометрга етарди. Эндиликда эса 1 тонна нонни пишириш учун паст босимдаги газдан 60 кубометр сарфланади, холос. Унинг ойлик миқдори ҳам 3600-3800 кубометрдан ошмайди. Қулайлиги шундаки, янги агрегатга ун элаб солинади, унинг ўзида хамир қорилади, хамир бўлиб-бўлиб қолипларга солинади, тиндирилади (дам берилади) ва пиширилади...

Шу ўринда ишчи-муҳассисларнинг ўз касбига садоқатини, маҳорати ва фидойилигини тилга олиш жоиз. Уста новвойлар Эркин Йўлдошев, Жамшид Жўраев, катта тажрибага эга Гулнора Муқимова, Инобат Сафарова ва уларнинг шогирдлари Дилдора Муродова, Умида Фаниева каби фидойиларнинг меҳнати кўпчиликка ибрат бўляпти. Улар қўлидан чиқаётган оби нон, қолипни нон, кепакли нон, жавдар нони, булочка ва батонларнинг кўплаб турлари аҳоли томонидан севиб истеъмол қилинмоқда.

Шунингдек, новвойхона ҳузурида уста Жаҳонгир Саидов бошқараётган қандолатпазлик цехидан 10 хилдан ортиқ маҳсулотлар ишлаб чиқарилаётгани истеъмолчиларни мамнун этмоқда.

Иzzатулла ҲОЖИЕВ,
«Ishonch» мухбири

Синглимнинг кўзларидан оқаётган жолодек ёшлар юзини ювади.

— Бундан кўра ўлса, ўлиб кўя қолса, яхши бўларди. Яратган Эгам шу қадар қаттиқ жазолайдими!

— Бу нима деганингиз? Одам ҳам шунчалар бағри-тош бўладими?!

— Ўлса, шу азоблардан қутулиб кўя қолармиди, ёлғизининг олдига борармиди, дейман-да... Синглим «тўғри» дегандек бошини иргайди.

Момо

— Суюкли набираси қурдирган икки қаватли янги иморатнинг биринчи қаватидаги совуқ хонада ётибди. Дераза ромлари қурилган, аммо ҳали ойна ўрнатилмаган, изғирин ёпирилиб киради, шўрликкина момо кўрпага ўраниб, дир-дир қалтиради. Қартайиб тўшакка михланиб қолган, табиатан озода эмасмиди, судралиб хонани супуриб-сидиради, полни артади. Иссиқ чой ҳам, таом ҳам тансиқ. Бир уй одам, бироқ момага қарайдиган одам йўқ. Барчанинг жонига теккан. Кўргани онам борган экан, совуққа чидай олмай қайтиб келибди.

Гапга келинимиз аралашади.

— Укангиз бориб олиб келмоқчийди, набираси бермабди. Берса, ўзим қарардим, қайнона онам иккиси гангир-гунгир қилиб ўтиришарди, куннинг ўтганини сезишмасди.

— Ахир, ўзингнинг ҳам бир этак боланг бор, қайси бирига қарайсан?

— Эплайман, опажон, кўра-била туриб, қандай ташлаб кўямиз, одамнинг раҳми келади.

Синглим яна йиғлаб, жавраша тушади.

— Бермайди, уялар эмиш-

лар, одамлар устларидан қулармиш.

— Қулса, момосига қарамайдим, ўзи буларингиз оқибатсиз кишилар экан.

Шу тобда келинимизни жуда яхши кўриб кетаман. Кўз ўнгимизда ўсган қиз, феъли бироз чарс, ўрни келса отасини ҳам аямайди. Аммо инсон сифатида беназир, ҳаммамизнинг кўнглимизни овлайди. Ўтган йиллар мобайнида келин эмас, сингил бўлиб кетди. Жияним газабдан тарс ёрилай дейди.

— Аммажон, катталардан дугоналарингиз кўп, уларга айтиб, «бойбека»ларнинг танобини тортиб қўйсангиз бўлмайди?!

— Қандай қилиб танобини тортади, — сўз қўшади онам.

— Ахир булар бегона эмас, ўз биримиз бўлса... Момо пишган мева, бугун бўлмаса, эртага узилади. Аммо сенлар кейин нима қиласанлар, қариндошлик ришталари узилиб кетади. Берса, олиб келинлар момони, бермасалар ёзмишидан кўрсин. Бориб хабар олиб туринлар.

Онам ҳақ, бахт билан ақлни четдан зўрлик билан елимлаб бўлмайди. У ҳар кимнинг ўзида яралади. Момогина набира кизларини келинига ҳам ишонмай, ўзи катта қилиб

эди. Сўнг бир талай чевараларини ҳам боқди. Алпомишдек ўғли пешонасига сиғмади. Бу уй-жойлар асли момоники эди. Бир неча йиллар аввал меҳри товланиб, «набира қизи»нинг ўғли — тўнғич чеварасига хатлаб берганди. Афсус, шу-шу беқадр бўлиб, оёқ остида қолди. Аммо осмон йироқ, ер қаттиқ...

Кунлар янада совиб, иссиқ жон ҳаловат излайди. «Момо-гинанинг холи не кечдийкин?» қабилдаги изтиробли ўй қалбимни парчалайди. Туман ҳоқимиятидаги, ижтимоий таъминот бўлимидаги дугоналаримга кўнғироқ қилиш мақсадида гўшакни кўтараман, аммо шу лаҳзада қўл телефоним жиринглайди.

— Алло, мен сени эшитяман, укажон!

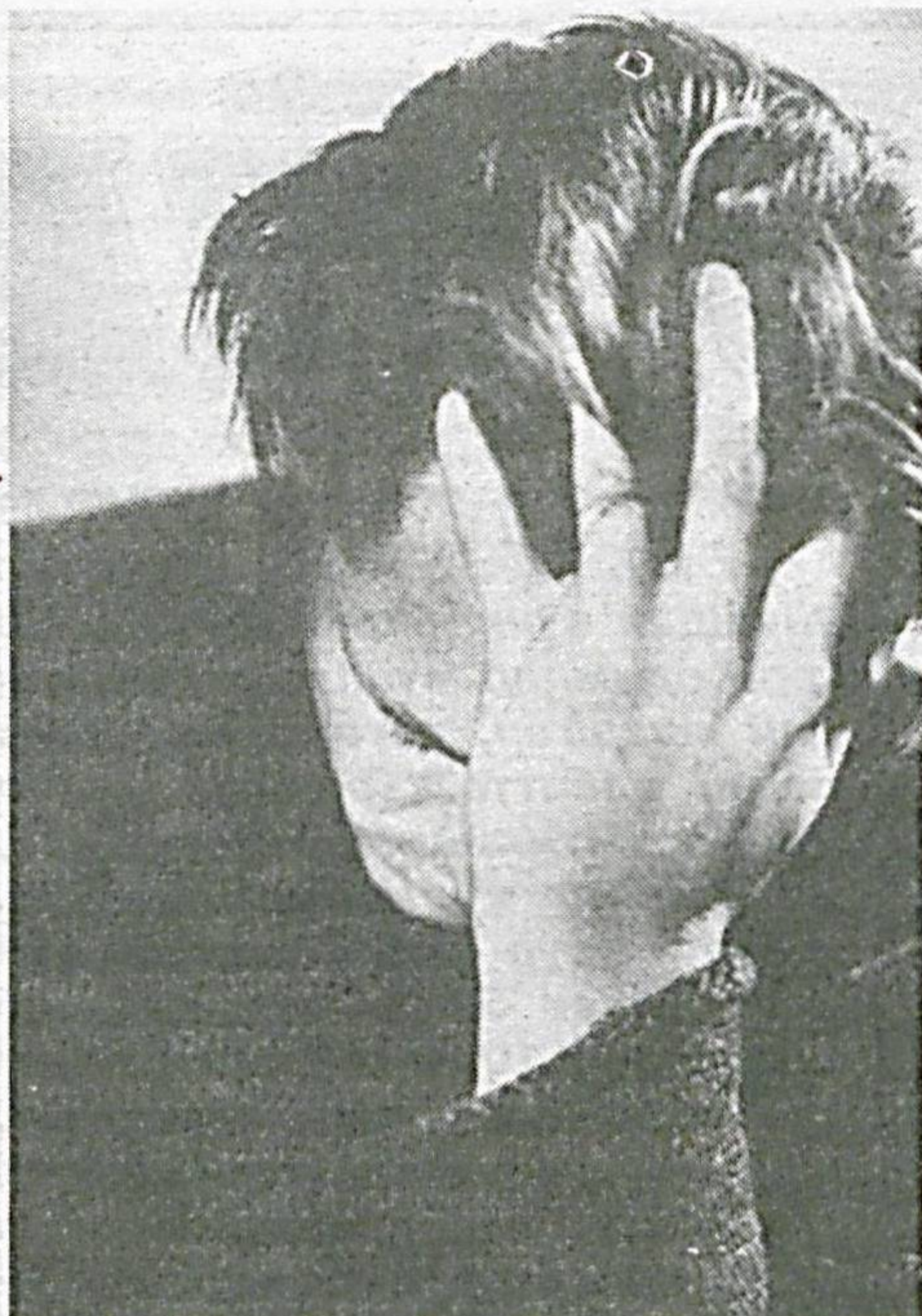
Олисдан ҳаяжонли товуш эшитилади:

— Момони олиб келгани боргандим, дераза ромларига ойна ўрнатиб, хонага печка қуришибди. Момо шўрва ичиб ўтирган экан. Чевара келинлари елиб-югуриб хизмат қилишяпти.

Ботмондек тош дилимни тарк этади, борлигимни қувонч қамрайди. Ўзингга шукр...

Шарофат НОРҚУЛОВА,
«Ishonch» муҳбири

Бундан бир неча йиллар муқаддам одам савдоси деган гапни эшитсак, ёқамизни ушлардик. Наҳотки, одам одамни сотса... Тарихда ўқиганимиз қулдорлик даврида одам савдоси ҳақида эшитганмиз холос. Энди-чи?!

Ҳазина топаман деб...

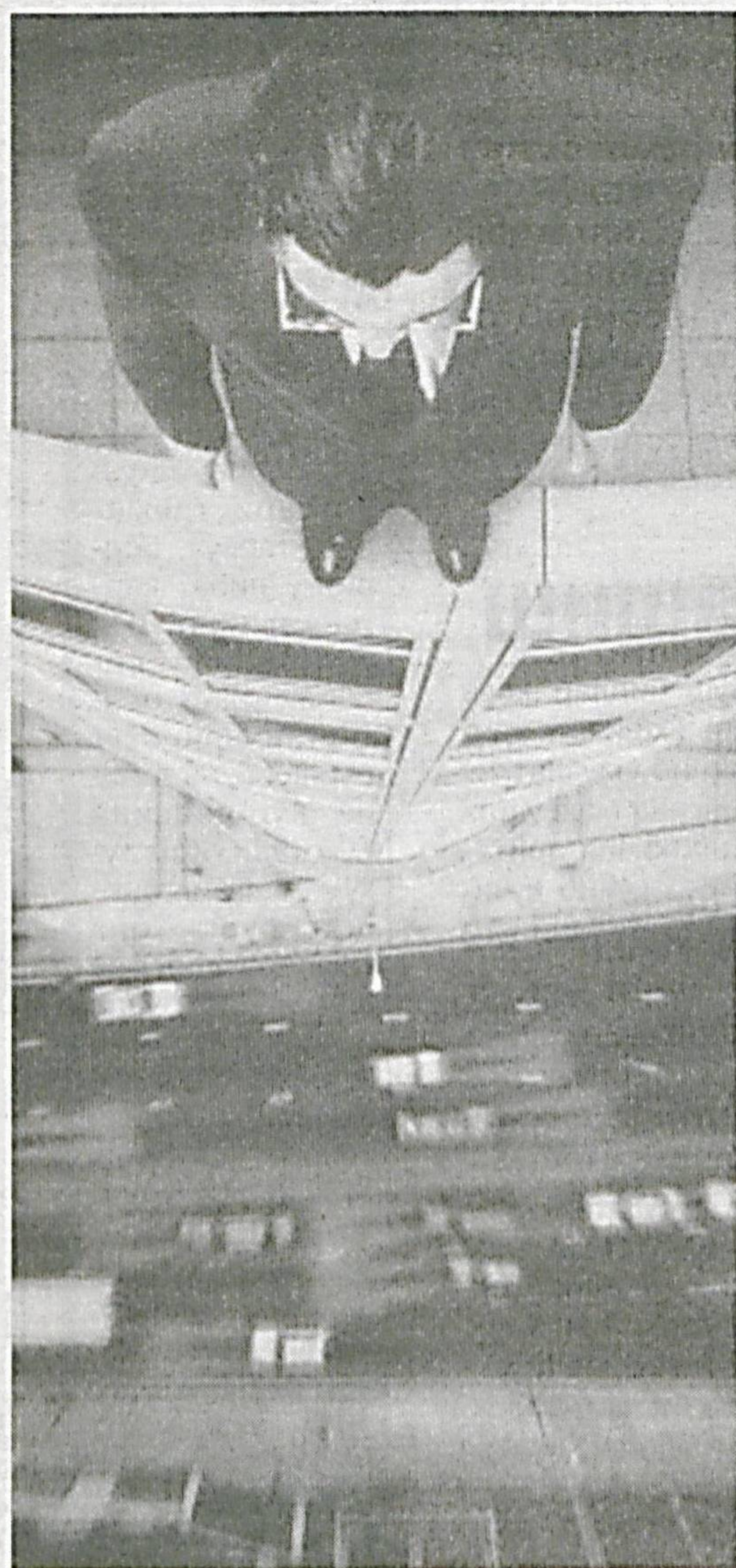
Наҳотки, баъзи кимсалар шунчалик тубанликка бормоқда? Ушбу мавзуда қанчалик кўп сўз юритилмасин, бу иллат шунчалик чуқур илдиз отаётгандек. Чуқур ўйлар гирдобига ғарқ бўлиб кетарканман, радиодан таниқли санъаткорнинг куйидаги қўшиғи эшитилди.

Бўридан кўркма, болам,
Бўри ҳам болам дейди.
Банда бўридан баттар,
Одамни одам ейди.

Наҳотки, шу гаплар ҳақиқат бўлса? Бобур юртимиздаги нуфузли университетнинг филология факултетида таҳсил оларди. Уни яқиндан танирдим, оилавий шароити яхши, ҳавас қилса арзигулик эди. Аммо «бир тўқликка бир шўхлик» деганларидек, Бобур ҳам ўз қисматининг шу тахлит

яқун топишига сабабчи бўлди. Жонқуяр Алишернинг баландпарвоз гапларига учди. Ота-онаси ва барча яқинларини доғда қолдириб, мўмай даромад топиш илинжида хорижга отланди. Аммо у ерда ўзини қандай қисмат кутаётганлигини ҳатто хаёлига ҳам келтирмасди. Такдир ўз ҳукмини чиқарди... Жонсиз танасини олиб келишди. Онаизор фарзанд доғида қалбини тилкапора қилди. Одамфурушликни ўзига касб қилиб олганларни муштипар оналар, фариштадек беғубор болалар ноаларининг увол тутмасмикан?!

Ҳазина топаман деб,
Ўзга элга йўл олма.
Хор-зорлик чекиб ҳадеб,
Бошинг балога солма...
Баҳодир МАМАТҚУЛОВ

Ҳаётни англаш бахти

Инсон учун фикрий эркинлик жуда зарур. Бунга ўқиш-ўрганиш, изланиш, ҳаёт мазмунини чуқур англаш орқали эришилади. Ҳар ким ўзига «Мен кимман? Нима учун яшаяпман? Яхши яшашим учун нима қилишим керак? Яшаш учун кийиниб, озиқланаяпманми ёки озиқланиб, кийиниб юриш учун яшаяпманми?» деган саволларни бериб, чуқур фикрласа, ўз «мен»ини жиловлай олса, илм ва меҳнатдан қочмаса, юқоридаги саволларга жавоб топади.

Олам пайдо бўлибдики, инсон яшаш учун ўзига керакли уй-жой, кийим-бош, озиқ-овқат кабиларни ўйлайди ва уларга эришиш йўлларини излайди. Яшаш учун керак бўлган ҳаётий заруратлар гўдақликда ота-онага боқимандалик ҳолатида кечса, балоғат ёшига етиша борган сари, мустақил меҳнат фаолиятини бошлаш билан тобеликдан қутулиб, ўз оиласи, бола-чақаси ғамини ўйлайди. Ҳаёт эстафетаси шу асосда давом этаверади.

— Оилани, бола-чақани боқиб осон эмас. Уларнинг яшашини учун керак бўлса, илонинг инига беш панжамни тикаман, — деган эди суҳбат асносида бир мўйсафид. — Меҳнат ақлий бўладими, жисмонийми, ҳалол бўлгани дуруст.

Шукрки, ҳаётдаги ўзгаришларни ички дунёси, маънавияти билан тўғри

талқин қилаётганлар ҳамма гап ўзининг ҳаракатида эканини билиб, доимий фаолиятда, яхши яшамоқда. Соппа-соғ одамнинг ҳаётдан нолиши эса бутунлай ачинарли ҳол.

Бир йили Янгийўл тумани ҳудудида жойлашган «Нов» сихатгоҳида дам олишга тўғри келди. Санаторийдагиларнинг қарийб тенг ярми кўзи ожиз ногиронлар экан. Улардаги ҳолатни, кайфиятни кузатдим, ажабланганим — бирортаси на ҳаётдан, на одамлардан нолиганини эшитмадим. Бари хушчақчақ одамлар. Зехнлари ўткирлигини айтмайсизми! Ораларида фан докторларидан тортиб, турли касб-хунар эгаларини учратдим. Суҳбатлари ширин, муомала маданиятини жойига қўйиб гаплашишини кўриб лол қолдим. Кечқурунлари давра қуришиб, бири рубобда, бири доирада, бири найда, бири гижжақда куй чалиб, ашула айтиб, ўзларини эркин қушдек ҳис этишиб, ҳордик чиқаришади. Менга улардан бахтли инсонлар йўқдек туюлди.

— Дунёда ҳамма бахт қидиради, — деб ёзади Дейл Корнеги. — Уни топишнинг эса ягона тўғри йўли бор. Бунинг учун сиз ўз фикрларингизни бошқаришни ўрганишингиз керак. Бахт ташқи шарт-шароитларга боғлиқ эмас. У дунёқараш, ички тартиб шартларига боғлиқдир. Сизнинг бахтли ёки бахтиқаролигингиз мол-мулкнингиз, ким эканлигингиз, қаердалигингиз, нима иш қилаётганингиздан эмас, балки қандай

фикрда эканингиздандир. Масалан, икки киши бир жойда, бир хил иш билан машғул, тенг миқдорда пулга эга бўлишлари мумкин. Шунга қарамай уларнинг бири бахтли, иккинчиси бахтсиз бўлиши ҳеч гап эмас. Нега? Бу уларнинг дунёқарашлари оқибатидир.

Эйб Линколн «Кўп одамлар ўзлари қанчалик бахтли бўлишга қарор қилган бўлсалар, шунчалик бахтлидирлар», деб қайд қилган ва у ҳақ эди. Яқинда бу ҳақиқатнинг нақадар ҳаётийлигини тасдиқловчи кўргазмали лавҳанинг гувоҳи бўлдим. «Лонг Айленд» метро станцияси зиналаридан юқори кўтарилаётган эдим. Олдимда 30-40 нафар чамаси ногирон бола ҳасса ва қўлтиқ-таёқларга таяниб, машаққат билан юқорилашарди. Бир болакайни замбилда кўтариб олишган. Мени уларнинг қувноқлиги, кўнғироқдай қулиб бораётгани ҳайратга солди, бу ҳақда ёнимдаги кишига гапирдим. «Ҳа, — жавоб берди у, — бола бир умрга ногирон бўлиб қолганини англамаган дастлабки пайтда қаттиқ изтиробга тушди, бу ҳолат ўтиб кетганда эса тақдирга тан бериб, соғлом тенгдошларидан ҳам бахтлироқ бўлади». Болакайлар қаршида бош эгиб таъзим қилгим келди.

Шундай экан, шукр қилиб яшаш ва ёшларни инсофга чорлаш ҳар биримизнинг бурчимиздир.

Норкул БЕКМИРЗАЕВ,
ЎЗМУ доценти

Уйишмишздаги

МУЗЛАТКИЧ

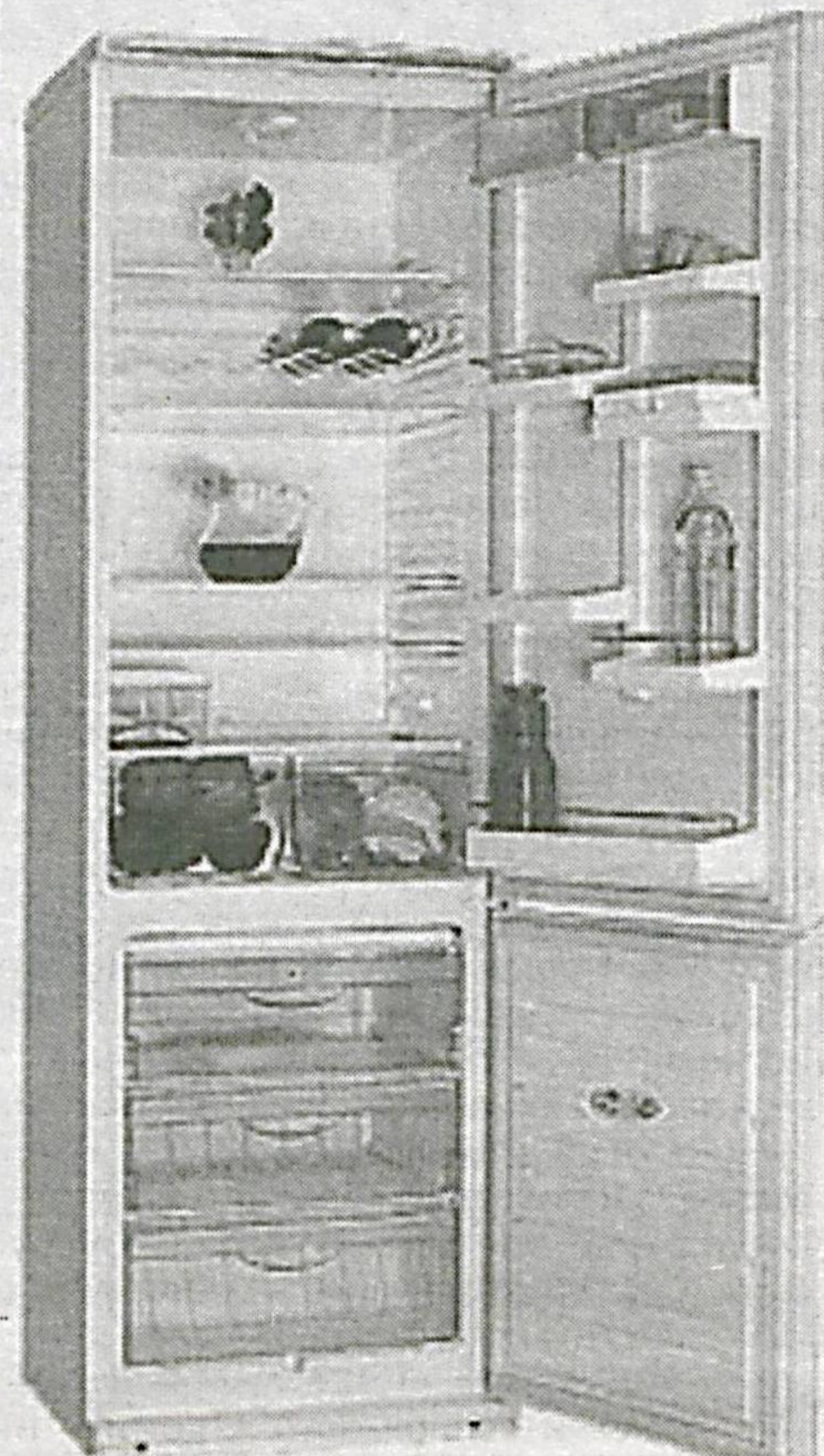
Бу мўъжиза ўзбек хонадонига урушдан сўнг кириб келган. Илгари одамлар музлаткичсиз қандай яшашган, деган савол туғилади, албатта. Тарихий манбаларда айтилишича, Самарқанд шаҳрининг қурилиши даврида Амир Темури бобомизнинг буйруғи билан 50 та кўй сўйилиб, шаҳарнинг 10 та манзилига илиб қўйилган. Шаҳарнинг фақат бир жойида, яъни Боғишамолда 3 кун осилиб турган кўй гўшти яхши сақланганлиги тўғрисида маълумотлар бор. Бунинг сабаби, манзилнинг тепаликда жойлашгани ва ён-атрофдан гир-гир шамол эсиб турганида бўлган. Шундан сўнг Боғишамол Амир Темурининг

севимли манзилига айланган экан.

60-70-йиллардаги «ЗИЛ», «Москва», «Чайка» русумли музлаткичларни яхши эслаймиз. Уларнинг анча вақтгача таъмирсиз ишлаши халқ ишончини оқлади, десак муболаға бўлмайди.

Шу маънода айтиш мумкинки, музлаткичнинг ихтиро этилиши жоннинг роҳати бўлди. Лекин у пала-партишликни ёқтирмайди. Мутахассислар-

нинг фикрича, музлаткичда сақланган маҳсулотларнинг жойлашуви қуйидагича бўлиши керак: энг пастки қаватда — соуслар, консервалар, ўсимлик ёғи, ичимликлар, бир поғона юқоридаги қаватда — мева ва сабзавотлар, кейинги қаватда — сут маҳсулотлари, колбаса, дудланган балик, ва энг юқорисида — яхланган маҳсулотлар, яъни яхланган товук, гўшт, балик, сосиска ва бошқалар.

Яхланган маҳсулотлар ўз пакетларида сақлангани маъқул, лекин айрим турдаги сут маҳсулотлари — йогурт, кефирларни картон ўрамларидан олиб қўйиш

Музлаткични тўлдириш

керак, чунки улар намни ўзларига тортишади, натижада, музлаткичдаги ҳароратга салбий таъсир кўрсатади. Юқори қаватга сақлаш муддати яқинлашиб қолган маҳсулотларни қўйиш мақсадга мувофиқ. Бозордан, дўкондан янги харид қилинган маҳсулотларни пастки қаватда сақласак бўлади.

Сабзавотлар — карам, сабзи, турп, қовоқ маҳсулотларини, яхши-си, целлофанда ва энг пастки қаватда сақлаш лозим. Шуниси аҳамиятлики, улар ўз муддатида ишлатилса, витамин ва озиқ моддалар кўпроқ сақланади.

Қадимги музлаткичларда термометр олдинги камерасининг ўртасида жойлашган бўлиб, уч ҳароратни назорат қилар-

Музлаткичдаги термометр

ди. Термометр орқали музлаткич ичидаги ҳароратни билиб олса бўлади. Бундай термометрлар музлаткичнинг ички деворига ўрнатилган ҳолда тикка қўйилади. Озиқ-овқат маҳсулотларини қўйишда эҳтиёткорликка риоя қилиш талаб этилади, чунки музлаткич деворлари қирилиб қолса, ичидаги ҳарорат бир хил бўлмайди.

Ҳар бир маҳсулот ўз талабига эга

Ҳозирги замонавий музлаткичлар шовқинсиз, тиниқ ва равон ишлаши, юқори сифатлилиги ва юқори ҳароратни бериш хусусиятига эгаллиги билан харидорбондир. Ҳар бир маҳсулотнинг сақланиш ҳарорати ва даври турличадир. Мисол учун, гўшт ва балиқ — 0-3 градусда, кремлар, десертлар ва кондитер маҳсулотлари (торт, мармелад) — 3-5 градусда, пишлок, йогурт, сут, сариёғ ва ичимликлар 5-8 градусда, мева ва сабзавотлар — 6-8 градусда сақланади. Ҳозирги замонавий музлаткичда озиқ-овқат маҳсулотларининг ҳамма турларини тўлиқ сақлаш мумкин.

Янги озиқ-овқат маҳсулотлари

Сариёғ — қоғозига белгилаб берилган сақлаш муддатигача ушлаб туриш мумкин. У ўзига ҳар хил хидларни шимиб олиш хусусиятига эга. Дўконларда уни целлофан ўрамида сақлашади. Кўпчилик оилаларда эса у қопқоғи яхши ёпиладиган пластмасса идишда сақланади.

Сут — музлаткич эшигидаги қаватларда сақланади. Ундан фойдаланилгандан сўнг пакетининг оғзи яхшилаб беркитилади. Хом сутни оддий сирли идишда 2 кун давомида, стерилланган,

яъни пиширилган сутни эса 3-4 кун давомида сақлаш мумкин.

Тухум — қоғоз пакетда 1 ой давомида сақлаш мумкин. Эсла-тиб ўтамуз, уни харид қилганингиздан сўнг сувда ювманг. Тухум пўстлоғи ўзининг герметик ҳолатини йўқотади ва натижада бактериялар сони кескин ошади. Одатда захарланиш, айниқса, тантанали кечаларда, тўйларда дастурхонга тортилган газак, салат, таомлардан истеъмол қилинганда, 2-3 кун ўтиб кузатилади. Уйда тайёрланган май-

онез, кремли тортлар, пирожнийлар, салатлар, соуслар энг хавфли масалликлар ҳисобланади, чунки уларни тайёрлашда хом сут ва тухумлар кўп ишлатилади.

Олимларнинг таъкидлашича, музлаткичдан эритиб олинган, иситиб фойдаланилган таомларни қайтадан унга қўйиш тавсия этилмайди. Чунки, бу ҳолатлар захарланишни келтириб чиқаради. Ойда бир мартаба музлаткични эритиб олиш ва ичини яхшилаб тозалаш керак.

Биринчи навбатда музлаткични текис жойга ўрнатилади. Уни овқат маҳсулотлари билан ҳаддан ортиқ тўлдирмаслик

Фойдаланиш тартиблари

керак, улар орасида масофа бўлса, ҳавонинг айланиш циркуляцияси меъёрида бўлади. Худди шу сабабга кўра қаватларини ҳам ҳеч нарса билан қоплаш керак эмас.

Кучли

музлатиш

Ҳамма маҳсулотларни музлатиш мумкин, лекин полиз маҳсулотлари (помидор, тарвуз, бодринг, пиёз, картошка) сувга бой бўлганлиги сабабли улар эритилганидан сўнг буришиб, ўз табиий кўринишини йўқотади. Хом тухум яхлатилганидан сўнг хона температурасида ёки иссиқ сувда эритилса, улар ёрилиб кетади. Қаймоқ, сметана, творог, ностерил сулар эса яхланганидан сўнг оддий ҳароратда ўз ҳолатини йўқотиб, чўкиб қолади.

Нохуш хидлар билан курашиш

Кўп йиллардан буён хизмат қилаётган музлаткичдан ҳар хил нохуш хидлар кела бошлайди. Уни йўқотиш ва қайталанмаслиги учун бир ойда бир марта яхшилаб эритиб, тозалаш керак. Оддий қайнатилган сувга кир ювиш кукуни солиниб, музлаткич артиради. Сўнгра эшиги 3-4 соатга очиб қўйилади. У қуриганидан кейингина маҳсулотлар солиниб, ишга туширилади. Шунинг эсдан чиқармаслик керакки, музлаткични эритаётганда яхларни ўткир тигли темир асбобда ёки қайнаб турган иссиқ сув қуйиб кўчиришга уринманг. Акс ҳолда, у жуда ёмон шикастланади ва ҳатто ишламай қолиши ҳам мумкин.

Нохуш хидларни кетказишда лимон шарбатини тозалаб ювилган музлаткичнинг деворларига томизиб, яхшилаб артиради. Ёғоч ёки кўмир кули бирор кичикроқ идишга солиб қўйилса ҳам хидлар йўқолади. Нашатир спирти уй бекаларимизнинг хидларни йўқотишдаги энг биринчи ёрдамчидир. Овқат содаси ҳам хид йўқотишда асқотади. Уксус сувга аралаштирилган ҳолда (1:1) ишлатилса, мақсадга мувофиқ бўлади.

Озиқ-овқат маҳсулотларини сақлашда тартиб-қоидага амал қилинса, музлаткичимиз нохуш хидлардан ҳоли бўлади. Туз, шакар — улар алоҳида идишга солиниб, усти очик ҳолда музлаткичнинг бирор четига қўйилса, унда хид пайдо бўлишининг олдини олади. Лимон, апельсин пўстлоғини ташлаб юбормаслик керак, чунки улар ҳам музлаткич ичидаги ҳавони хушбўй қилади. Булардан ташқари, қалампирмунчоқ, сельдерей (барглари ва уруғи), кийикўти, корицани қўйиш ҳам мумкин. Ванил экстракти билан музлаткич яхшилаб артилса, нохуш хидлар йўқолиб, хушбўй хид таралади. Бўлакчаларга бўлинган картошка, олма ёки пиёз ҳам шундай хусусиятга эга.

Мамлакатимизда соғлиқни сақлаш тизимини ривожлантиришга устувор вазифа сифатида қараб келинмоқда. Олий Мажлис Сенатининг иккинчи ялпи мажлисида маъқулланган «Аҳоли ўртасида микронутриентлар етишмаслиги профилактикаси тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси қонуни ҳам фуқаролар соғлигини сақлаш борасидаги ишларнинг самарадорлигини янада оширишда муҳим аҳамият касб этади.

Микронутриентлар инсон саломатлиги учун ниҳоятда фойдали бўлиб, ўрнини бошқа нарса боса олмайдиган озиқ-овқат моддалари — витаминлар ва минерал моддалардан иборатдир. Нотўғри овқатланишимиз оқибатида организмга микронутриентлар етарли миқдорда тушмайди ва уларнинг танқислиги юзага келади. Бу эса турли касалликларнинг келиб чиқишига сабаб бўлади ва катта ижтимоий-иқтисодий зарар етказади. Мисол учун, микронутриент танқислиги оналар ва болалар ўртасида касаллик ва ўлим даражасининг ошишига, болалар ва ўсмирлар интеллектуал-жисмоний ривожланишининг сусайишига, катта ёшдаги аҳолининг эса иш қобилияти пасайишига олиб келади.

Бутунжаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти маълумотларига қараганда, сайёрамизда 275 миллион нафардан ортиқ киши А витамини етишмаслиги оқибатида кўриш қобилиятини йўқотган. 45 миллион киши ақлан заифлашмоқда. Йилига ўртача 1-2 миллион нафар бола нобуд бўлаётир. Жаҳон банкининг

ланишида асосий озиқ моддалари — оксид, ёғ, углевод ва витаминлар қанчалик катта аҳамият касб этса, озиқ-овқат, сув ва ҳаво билан танага қабул қилинадиган минерал моддалар ҳам шунчалик муҳимдир. Уларнинг меъеридан кам ёки кўп бўлиши моддалар ва энергия алма-

қисмларда бўлади.

Инсон танасида кимёвий элементлар турли миқдорда учрайди. Масалан, калций 1,5 - 2,2 фоиз, йод 0,0004 фоиз, темир ва магний 0,0003 фоиз ва бошқалар. Мутахассисларнинг аниқлашича, мамлакатимизда темир ва йод танқислиги муаммоси туфайли ҳар йили кўрилатган иқтисодий зарар ялпи ички маҳсулотнинг 1-2 фоизига тенг келар экан.

Демак, бу шошилиш чора-тадбирлар кўришни тақозо этади. Хусусан, озиқ-овқат маҳсулотларини керакли микронутриентлар билан бойитиш қулай ва энг самарали усул ҳисобланади. Натижада, муаммо профилактик йўл билан бар-тараф қилинади.

Юртимизда оналар ва болалар ўртасида озиқ-овқат маҳсулотларини бойитиш стратегияси самарадорлигини баҳолаш бўйича ўтказилган тадқиқотлар натижаларига кўра, бир йил мобайнида бойитилган ун маҳсулотларини мунтазам истеъмол қилиш натижасида анемия даражаси 5-7 фоизга пасайганлиги аниқланган.

Албатта, бу жараённинг самарали кечиши юртдошларимизнинг ўз саломатликларига эътиборли бўлишлари билан бевосита боғлиқ.

**Гуландом ЙЎЛДОШЕВА,
Саломатлик ва тиббий
статистика институти
Хоразм филиали бўлим
бошлиғи**

Микронутриент

ва соғлом авлод

ҳисоб-китобларига кўра, микронутриентлар етишмаслиги сабабли ҳар бир давлат кўраётган молиявий зарар ялпи иқтисодий даромаднинг 5 фоизини ташкил қилар экан.

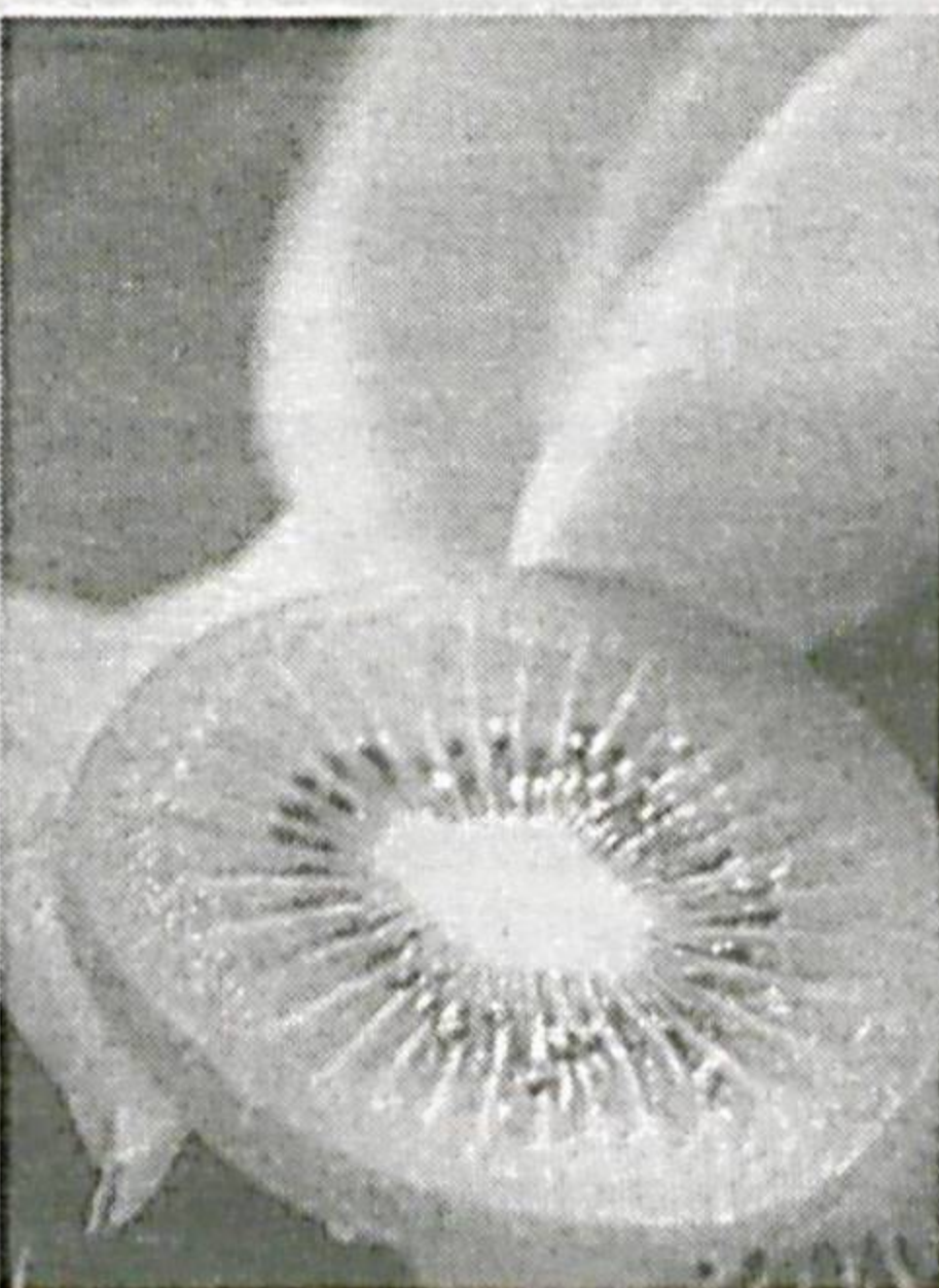
Микронутриентлар ўсимлик (мева-чевалар, полиз маҳсулотлари) ҳамда ҳайвон гўштлари (гўшт, балиқ, тухум, суг, қатик) таркибида мавжуд. Инсоннинг тўғри овқат-

шинувиға салбий таъсир қилиб, турли хасталикларга олиб келади. Минерал моддалар ҳаётий жараёнларни бошқариб турувчи биологик фаол моддалар таркибига киради. Шунинг учун ҳам уларнинг танқислиги ёки меъеридан кўплиги физиологик жараёнларнинг (овқат ҳазм бўлиши, моддалар алмашинуви, ажралиш ва бошқалар) издан чиқишига, турли-туман касалликлар келиб чиқишига замин яратади.

Минерал моддалар одам танаси умумий вазнининг 4 фоизини ташкил этади. Уларнинг ярми суюқликлар, тиш, тирноқ, соч каби тананинг «қаттиқ» қисмларида бўлса, қолгани қон, лимфа, тўқималар суюқлиги каби «юмшоқ»

Шифобахш неъмат

Баъзи мева таркибидаги дармондориларни бошқасидан топиш қийин. Ана шундай мевалардан бири киви-дир. Ҳайратланарлиси, кивида банан, ўрмон қулупнайи, қовун ва ананас мевалари мазаси жо бўлган.

Ҳозирда Бразилия, Италия, Чили каби мамлакатларда киви етиштирилиб, дунёнинг барча мамлакатларига экспорт қилинмоқда. Киви таркибида дармондорилардан - С, В1, В2, магний, калий моддаси ва минерал тузлар мавжуд. Қайд этиш керакки, киви меваси таркиби С (аскорбин кислота) дармондорисига жуда бой бўлиб, бошқа ҳеч бир мевада мазкур дармондори бунчалик кўп учрамайди.

Юқоридаги моддалар туфайли киви қатор касалликларни даволашда қўлланилади. У қон айланишини яхшилайдди, иммунитетни оширади, асаб тизимини мустаҳкамлайди ва танани турли микроблардан ҳимоя қилади.

Грипп эпидемияси мавсумида битта кивини обдон эзгилаб, унга бир чой қошиқ асал қўшилади ва кечкурун ухлашдан олдин истеъмол қилинади.

Қон босими юқори бўлганда (гипертония), йод етишмовчилиги хасталигида малҳамдир. Стресс — қаттиқ ҳаяжон, руҳий зарбанинг олдини олади. Юракнинг маромида ишлашига эм бўлади. Ортиқча холестерин моддаларини даф этади, таом ҳазмини яхшилаш хусусияти бор.

Тери куйганда қирғичдан ўтказилган киви меваси бир чой қошиқ зайтун мойи билан аралаштириб ярага суртилса, тезроқ шифо бағишлайди.

Киви кўришни яхшилайдди, сочлар эрта оқаришининг олдини олади. Мева эзгиланиб юзга суртилса, тозаловчи таъсир кўрсатади. Аъзои-танадаги ёғларни эритади. Ошқозон (меъда)даги оғирлик ҳисси, зардалик, кекиришни йўқотиш хусусияти бор. Киви қон томирлари деворларини мустаҳкамлайди. Бу хусусияти билан тромб ҳосил бўлишининг олдини олади.

Саратон (рак)га олиб келувчи захарли моддаларнинг ҳосил бўлишига замин яратадиган нитрат ва нитритларни нейтрал ҳолга келтиради. Бод (ревматизм), буйракда тош ҳосил бўлиши, оғрик, кучли равишда қон кетиши, тиш емирилиши — кариесда, гижжаларга қирон келтиришда яхши наф бўлади. Киви меваси юзни парваришда, ундаги ажинларни йўқотишда, тери намлигини таъминлашда яхши омил ҳисобланади.

Ёдда тутиш керакки, аллергияга чалинган кишилар кивини кўп истеъмол қилмагани маъқул. Чунки бу мева кўп ҳолларда аллергия келтириб чиқаради.

Кивини харид қилаётганда жуда қаттиқ ёхуд ўта юмшоқ бўлмаслигига эътибор қаратиш даркор. Яхши кивидан ёқимли, хушбўй ис таралади. Киви мевасини совутиқда бир ой сақлаш мумкин.

Банан — банандошлар оиласига мансуб кўп йиллик ўсимлик. Унинг пояси барг асослари ўрамидан таркиб топган бўлиб, бўйи 15 метргача етади. Барглари узун — 4 метр, эни 90 см. келади. Тўпғули поясининг энг устидан — баргидан ҳосил бўлган найча ичидан ўсиб чиқиб, бошоқ ҳосил қилади. Бошогининг узунлиги бананнинг баҳайбат навларида икки метргача, оғирлиги 50 кг.га етади. Истеъмол қилинадиган меваси уругсиз, уч қиррали, ўроқсимон.

Бахт меваси

Ширин банан тури азалдан тропик мамлакатларда экиб келинади. Тола берадиган ва манзарали турлари ҳам бор. Жумладан, Қора денгиз соҳилларида манзарали навлари ўстирилади.

Банан борасида буюк аллома Абу Али ибн Сино шундай таъриф берган:

«Унинг барги ёйиқ ва узун бўлиб, ҳинд қамишининг барглариға ўхшайди, иссиқ мамлакатларда ўсади... Бироз физолиги бор, ўзи юмшатуқидир. Кўп ейилса, тиклмалар пайдо қилади, мижозга қараб сафро ва балғамни кўпайтиради. Бўғиз ва кўкракнинг ачишиб куйишига фойда қилади. Меъдага оғирлик қилади. Кўп ейилса, меъдани жуда оғирлаштиради. Шунинг учун иссиқ мижозли кишилар банан егандан кейин дориворлар қўшилган, совуқ мижозлилар эса асал истеъмол қилиши керак».

Меваси янгиллигича истеъмол қилинади. Қоқи ҳам қилинади. Банан мевасидан шарбатлар, мазали пишириллар, консерва тайёрлаш мумкин. Банан, пўртахол, тарвуз ва олма навлари шарбат аралашмаси омухта қилиниб тайёрланса, ажойиб коктейл — компот ҳосил бўлади. Бу ичимлик аъзои танага ҳузур бағишлайди, айниқса ёзда.

Бананнинг шифобахш хусусиятлари талайгина. У қон-томир хасталикларни, бўғин оғриғи (шамоллаш билан боғлиқ бўлса)да, асаб тизими фаолиятини яхшиловчи омил сифатида тавсия этилади. Банан меваси истеъмол қилин-

ганда серотонин гармони ишлаб чиқариш кучаяди. Маълумки, бу гармон кишида хурсандчилик кайфиятини намоён қилади. Шу боис бананга «бахт меваси» дея таъриф берилган.

Банан таркибида калий, магний, протеин, карбон сувлари, фосфор, минерал моддалар, темир, ферментлар мавжуд. Шу билан бирга, дармон-дорилар — А, В1, В2, В3, В6, Е, РР, В12 кабилар мавжуд. Шу моддалар туфайли банан меваси қатор хасталикларни даволашда қўлланилади. Чунончи, таркибидаги пектин моддаси аъзои танадаги холестерин миқдорини камайтириб, озишга кўмак беради. Танадаги оғир бирикмаларни чиқариб ташлаш хусусияти бор.

Аргентинада банан билан боғлиқ тадқиқот ўтказилди. Унда иштирок этган аёллар 3 ой давомида ҳар тонгни банан билан бошлашди. Таомдан тийилмаган бўлсалар-да, уларнинг ҳаммаси шу вақт мобайнида бирмунча озишди.

Банан таом ҳазмини яхшилайди. Аёл аъзои танасини стресслардан ҳимоя қилиш хусусияти бор. Банандаги бириктирувчи тўқималар ичаклардаги микрофлорани тиклайди. Ушбу хусусияти билан тозаловчи восита ҳисобланади.

У қондаги глюкоза даражасини бир маромда ушлаб туради, уйқу келтиради, тушқунликни енгишда наф беради. Танада тўпланиб қолган ортиқча суюқликлардан халос этишда, қон босими юқори бўлганда туширишда, иштаҳа сустлашишида малҳам бўла олади. Темир танқислиги — анемияда гемогло-

бин миқдорини кўтаришда самараси бисёр.

Молик ибн Анас айтади: «Банандан бошқа бирорта мева жаннат меваларига ўхшамайди. Чунки Аллоҳ тало жаннат мевалари ва сояларини доимий, деган (Раъд, 34). Фақат банангина кишин-ёзин пишиб ётади».

Дарҳақиқат, банан дарахти бир йилда 3 марта ҳосил беради. Пишмасдан олдин яшил ҳолатда дарахтдан узилади. Чунки дарахтда пишган бананнинг пўстлоғи ёрилиб кетади, таъми бузилади.

Ёдда тутиш керакки, 3 ёшга тўлмаган болаларга банан бериш тавсия этилмайди. Сабаби, аллергияни келтириб чиқариши мумкин.

Банан мевасини юрак касаллигига мубтало бўлган кишилар ороқ истеъмол қилиши даркор. Юқорида қайд этилганидек, банан аъзои танадан тўпланиб қолган ортиқча суюқликларни ҳайдайди, бу эса қоннинг янада қуюқлашишига сабабчи бўлади.

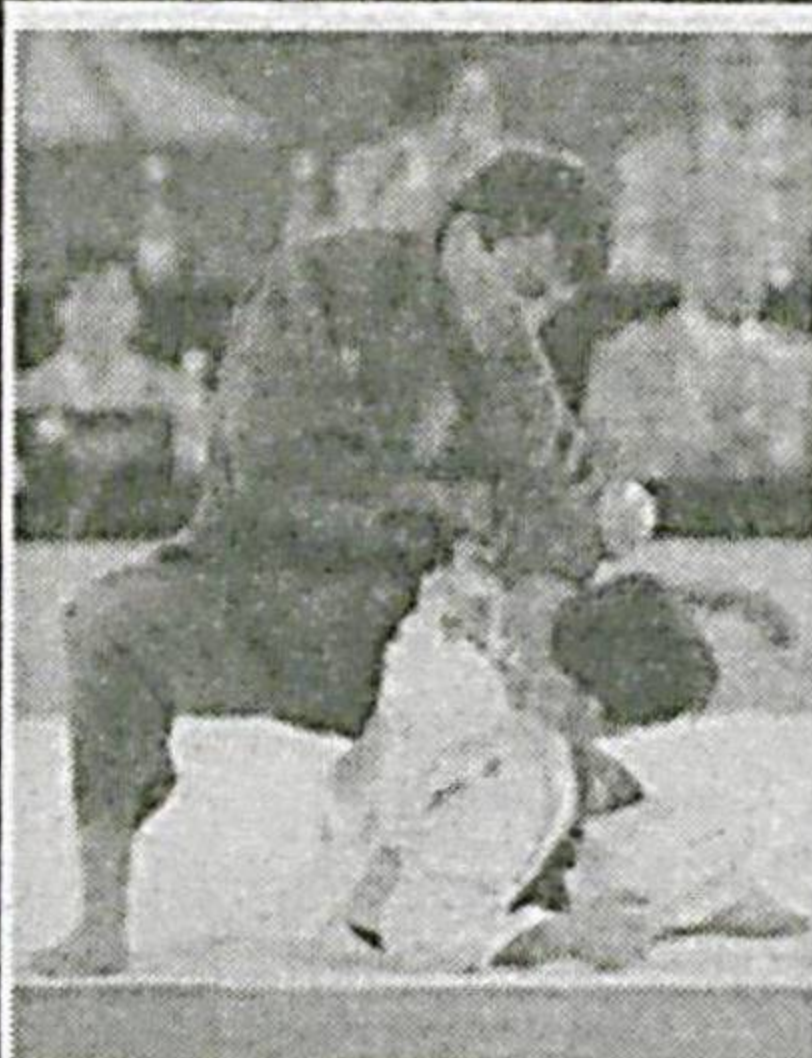
Банан таркибида кўпроқ сахароза (шакар) сақлагани боис, қандли диабетга чалинган кишиларга у мевани истеъмол қилиш тавсия этилмайди.

Баъзан бозордан харид қилинган банан пўстлогининг қораймаслигини истасангиз, уни уй ҳароратида сақланг. Пўстлоғи гул учун, айниқса, атиргул бутаси учун яхшигина ўғит бўла олади.

**Мирзамир
МИРЗАШАРИПОВ,
доришунос**

● Дзюдо

2011 йил дзюдочиларимиз учун омадли бошланди. Истеъдодли спортчиларимиздан бири олтмиш килограммгача бўлган вазн тоифасида амалдаги жаҳон чемпиони, Осиё ўйинлари ғолиби Ришод Собиров январ ойида Озарбойжон пойтахти Боку шаҳрида дзюдо бўйича ўтказилган халқаро турнирда шоҳсупанинг энг юқори поғонасига кўтарилди.

Ғалабали одимлар

Яқинда у яна бир муҳим ғалабага эришди. Париж шаҳрида ўтказилган 79 мамлакатдан беш юз нафардан зиёд дзюдочи иштирок этган турнирда швейцариялик Людовик Каммартин, америкалик Николас Коссор, япониялик Тору Шишима, грузиялик Амиран Папинашвилини

мағлуб этди. Ҳал қилувчи баҳсда арманстонлик Ховханнес Давтяннинг устидан соф ғалабага эришиб, олтин медал ва 2012 йили Лондонда бўладиган XXX ёзги Олимпия ўйинларида қатнашиш ҳуқуқини берадиган муҳим рейтинг очколарини қўлга киритди.

Салим АБДУРАҲМОНОВ,
«Ishonch» мухбири

● Бокс

Шоҳсупада биринчи

Чирчиқ шаҳрида Халқаро тоифадаги ҳакам, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган мураббий Содир Шомасудов таваллудининг 65 йиллигига бағишлаб ўсмирлар ўртасида бокс бўйича очик турнир ўтказилиб, Тошкент вилоятининг шаҳар ва туманларидан келган 176 нафар чарм қўлқоп усталари ғолиблик учун рингга чиқди.

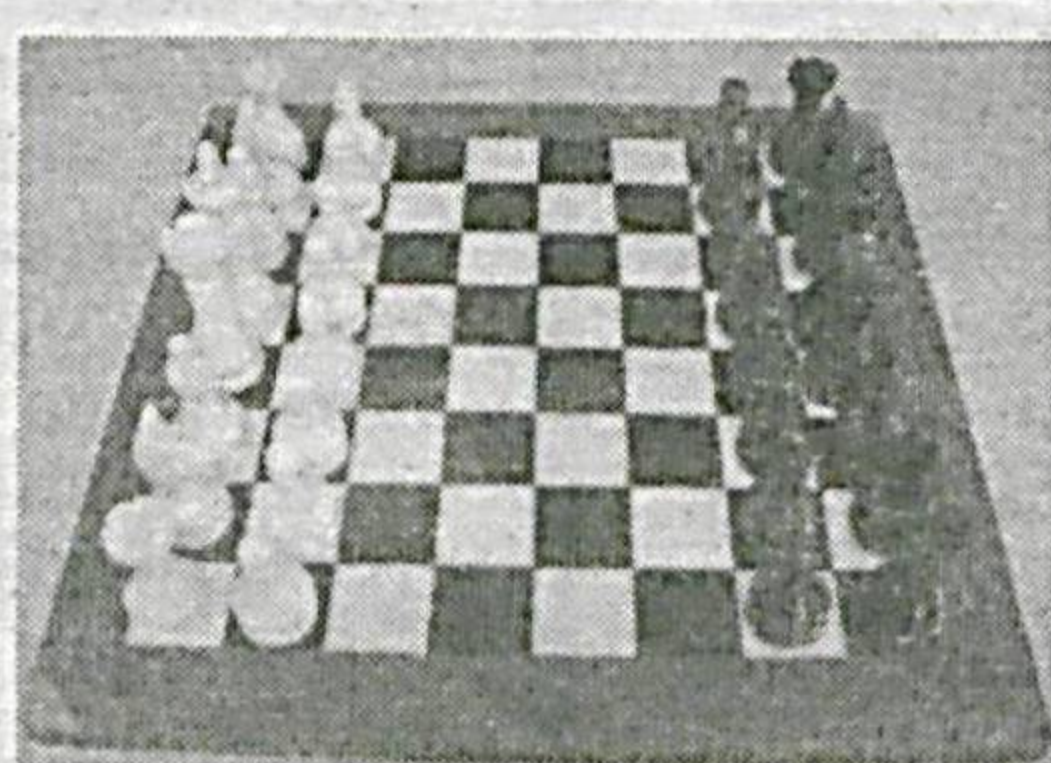
Унда Юқори Чирчиқ тумани халқ таълими бўлимига қарашли 1-, 3- сонли болалар ва ўсмирлар спорт мактабларининг ўн беш нафар боксчиси иштирок этиб, ўз вазн тоифаларида Сухроб Рустамов (34 кг), Бауржон Жолдасов (36 кг), Айдос Ғанибоев (40 кг), Ердавлат Манапов (60 кг) биринчи, Баҳодир Рустамов (34 кг) фахрли иккинчи ўринни эгаллади.

Ғолиблик шоҳсупасига кўтарилган ёш боксчиларга ташкилотчилар ва ҳомийлар томонидан диплом ҳамда эсдалик совғалари берилди.

Латифжон
МАНСУРОВ,
Юқори Чирчиқ
тумани

Юртимизда барча спорт турлари қаторида шахматга ҳам алоҳида эътибор берилмоқда. Яқинда пойтахтимизда шахмат бўйича 14 ёшгача бўлган ёшлар ўртасида ўтказилган Ўзбекистон чемпионати ҳам бунинг яққол исботидир.

● Шахмат

Ақл чархи

Мусобақада юз нафарга яқин ёшлар ғолиблик учун донна сурди. Ўғил болалар баҳсида тошкентлик Олег Артеменко саккиз очко жамғариб, мамлакат чемпиони бўлган бўлса, пойтахтлик Шаварш Бадалян иккинчи, сирдарёлик Элбек Жуманов учинчи ўринни банд этди.

Қизлар ўртасида ҳам мусобақа қизгин кечди. Фарғоналик Гулруҳбегим Тоҳиржонова муддатидан олдин биринчи ўринни қўлга киритиб, муҳлислар олқишини олди. Навоийлик Гулзода Облаева иккинчи, фарғоналик умидли спортчи Нодирабегим Парпиева эса учинчи ўринни эгаллади.

Ўз мухбиримиз

● «Баркамол авлод — 2011»

Тайёргарлик бошлаб юборилди

Маълумки, шу йилнинг апрел ойида Термиз шаҳрида «Баркамол авлод — 2011» республика мусобақалари бўлиб ўтади. Бу спорт анжуманига бир ярим минг нафардан ортиқ спортчи ёшлар ташрифи кутулапти.

— Мамлакатимизда бешинчи бор ўтказиладиган «Баркамол авлод — 2011» республика спорт мусобақаларининг кўтаринки руҳда ўтиши учун барча туман ҳамда Термиз шаҳри аҳолиси қишлоқ ва овуллари ошонлаштириш, кўча ва хиёбонларни гулзорларга айлантириш борасида хайрли ишларни амалга оширмоқда, — дейди Сурхондарё вилоят касаба уюшма ташкилотлари бирлашмаси кенгаши раиси, ташкилий гуруҳ аъзоси А.Аҳмедов. — Спорт иншоотлари, ётоқхоналар, ишхоналар, кўп

қаватли уй-жойларни таъмирлаш, бешинчи бор ўтказилди. Тасарруфимиздаги «Алпомиш» ўйингоҳи, «Делфин» сузиш ҳавзаларида қайта қуриш ва реконструкция ишлари амалга оширилмоқда.

— Мазкур мусобақаларга вилоятимиздан 55 нафар касб-хунар коллежларининг ўқувчилари қатнашади. Уларга қулай шароит яратиб берадиган бўлиб, — дейди Термиз олимпия захиралари касб-хунар коллежи директори Зиё Жумаев.

Рустам ДАВЛАТОВ,
«Ishonch» мухбири

● Мини футбол

«Ойқор» ғолиб

Яқинда Жиззах Олимпия захиралари коллежида вилоят меҳнат жамоалари вакиллари спортнинг мини-футбол тури бўйича вилоят ҳокими соврини учун беллашдилар.

Кизгин кечган баҳсларда тўққизта жамоа иштирок этди.

Баҳмал туманининг «Ойқор» жамоаси биринчи, Жиззах туманининг «Дўстлик» ва «Навоий» жамоалари иккинчи ва учинчи ўринларни қўлга киритишди.

Жиззах вилоят ички ишлар бошқармаси ташаббуси билан подполковник Бўлтон Абдувоҳидов хотирасига бағишлаб спортнинг мини-футбол тури бўйича мусобақа ташкил этилди.

Хотира турнири

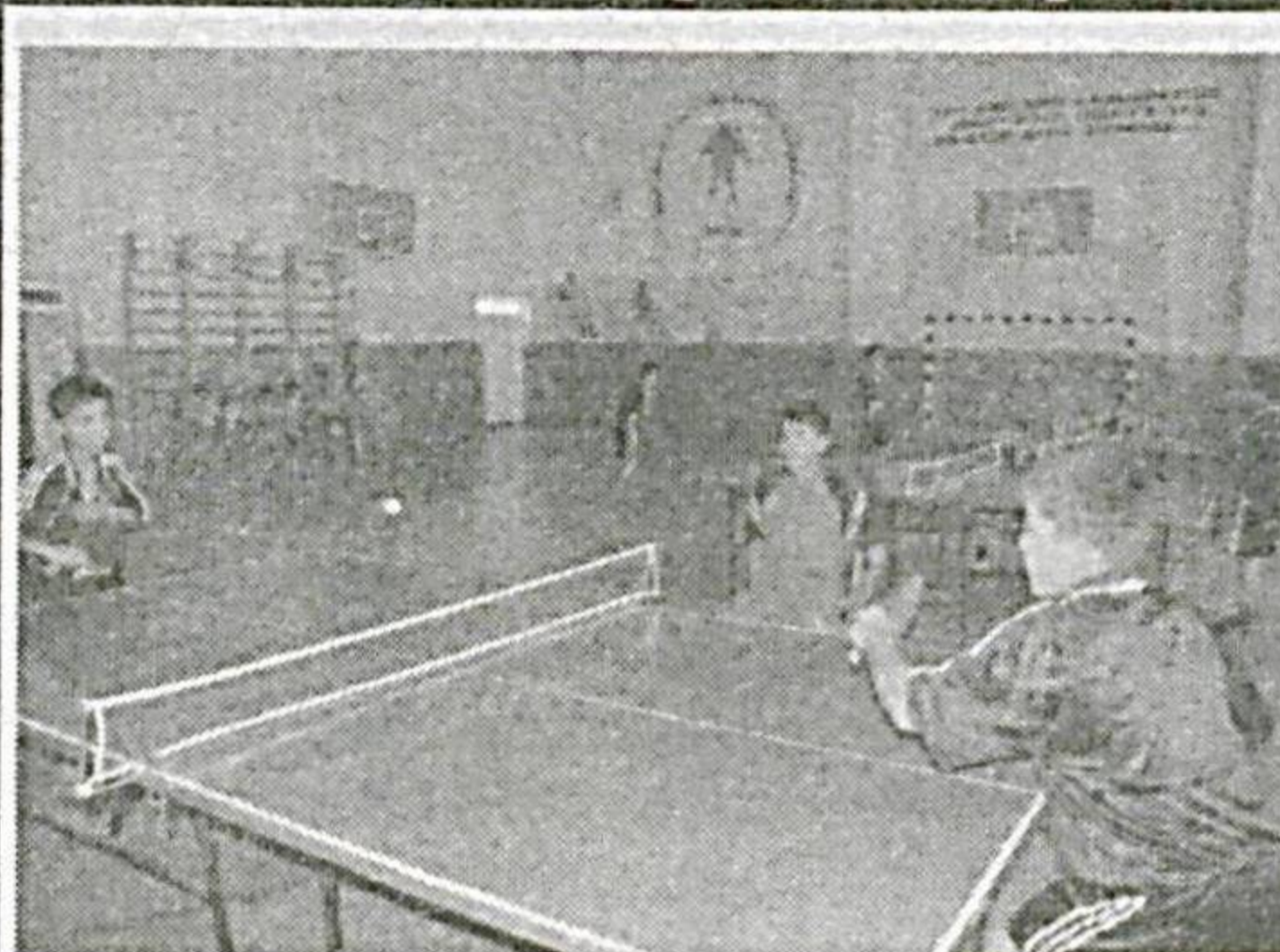
Турнирда 22 та жамоа ўзаро беллашди. Пахтакор, Зомин туманлари ички ишлар бўлими, вилоят ИИБ қўриқлаш ҳамда ёнғин хавфсизлиги бошқармалари жамоаларининг қўли баланд келди.

Зомин туман ИИБ ҳамда вилоят ИИБ ёнғин хавфсизлиги бошқармаси вакиллари ғолиб деб топилди.

Фаол қатнашган жамоалар вилоят ички ишлар бошқармасининг эсдалик совғалари билан тақдирланди.

Абдуманноп АЗИМОВ,
«Ishonch» мухбири

● Болалар спорти

Тошлоқ тумани Содда қишлоқ фуқаролар йиғини худудидаги туман халқ таълими бўлимига қарашли болалар ва ўсмирлар спорт мактабида болалар спортини оммалаштириш борасида салмоқли ишлар амалга ошириляптир.

Соғлом келажак асоси

— Яқинда туманимизда яқунланган республика очик биринчилигида мактабимиз жамоаси белбоғли кураш бўйича 4-ўринни эгаллади, — деди болалар ва ўсмирлар спорт мактаби директори Ваҳоб Абдуллаев. — Мактаб тарбияланувчиларидан Муҳлиса Қосимова биринчи, Шерзод Саидмусаев иккинчи, Рўзимат Кимсанов эса учинчи ўринни эгаллашди. Турон яқка курашидан Махлиё Қодирова ва Муҳлиса Қодирова, юнон-рум курашидан Нурмуҳаммад Абдуллаев ғолиб деб топилди, мактабимиз довуғини оширди.

Ўтган йили мактаб тарбияланувчилари республика спорт мусобақаларида фаол қатнашиб, 5 та олтин, 4 та кумуш, 28 та бронза медали билан тақдирланган.

— Маҳалламизда ёшлар ўртасида спортнинг барча турларини оммалаштириш, уларнинг соғлом ва баркамол бўлиб вояга етишлари учун кенг имкониятлар яратилмоқда, — дейди қишлоқ фуқаролар йиғини раиси Абдулазиз Нуриддинов. —120 га яқин ёш спортчилар стол тенниси, юнон-рум, турон яқка кураши, бокс, миллий кураш сингари спорт турлари билан фаол шуғулланиб келишади.

Муҳаммаджон
МАХМУДОВ,
Марғилон шаҳри

Тайланднинг Паттайя шаҳрида теннис бўйича хотин-қизлар ўртасида ўтказилаётган «Pattaya Open — 2011» халқаро турнирида дунёнинг кучли теннисчилари қаторида ўзбекистонлик Окгул Омонмуродова ҳам ғолиблик учун куч синашмоқда.

Теннисчиларимиз ғалабаси

Мамлакатимизда биринчи рақамли ракетка устаси нуфузли мусобақанинг дастлабки босқичида хитойлик Чжен Цзегга қарши кортга чиқди. Беллашувда Окгул 6:4, 7:6 ҳисобида зафар

қучди ва кейинги даврада Жанубий Африка Республикаси вакиласи Шанель Схеперс билан рақобатлашадиган бўлди.

Яна бир спортчимиз — Денис Истомин АҚШнинг Сан-Хосе шаҳрида Профессинал теннисчилар уюшмаси (АТР) томонидан эркаклар ўртасида ўтказилаётган «SAP Open — 2011» халқаро турнирида муваффақиятли иштирок этмоқда.

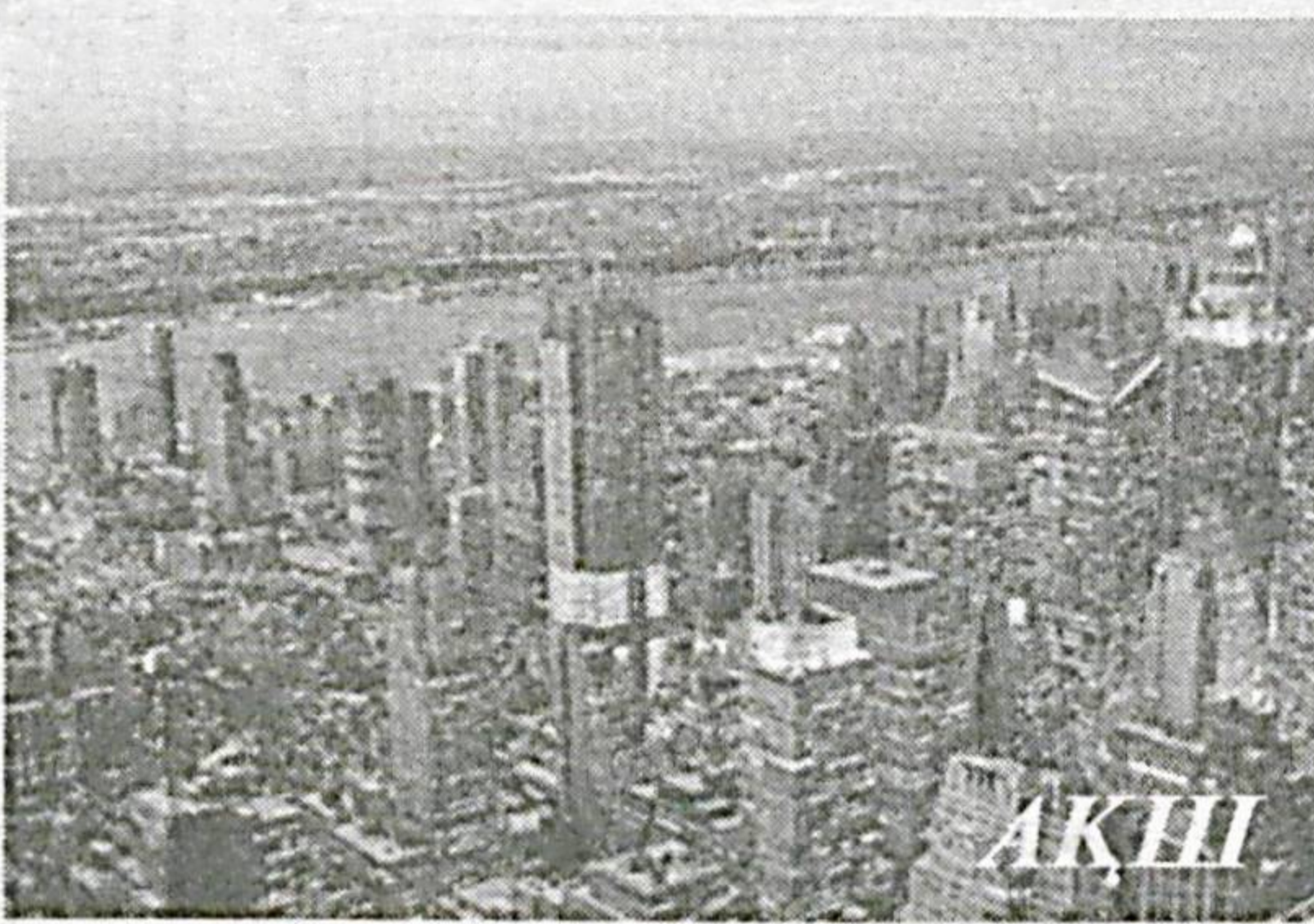
Яккаликлар ўртасида бешинчи рақамда сараланган ҳамюртимиз биринчи учрашувини молдовалик Роман Борвановга қарши ўтказиб, 6:3, 7:5 ҳисобида ғалаба қозонди. Денис кейинги босқичда америкалик Майкл Расселга қарши кортга чиқади.

Зоҳир ТОШХҲЖАЕВ,
ЎЗА мухбири

Мутахассисларнинг ҳисоб-китоби-га қараганда, АҚШнинг Нью-Жерси штатини Нью-Йорк шаҳри билан боғлайдиган янги темир йўл тоннели лойиҳасига 13,5 миллиард доллар керак бўлади. Гудзон кўрфази остида янгитдан тоннел қуриш тўғрисидаги мазкур лойиҳани АҚШ демократлар партиясининг уч нафар сенатори ҳамда «Amtrak» темир йўл тармоғи оператори таклиф қилганди.

13 миллиард долларлик лойиҳа

«Минтақа марказига йўл» номи шундай лойиҳа 2010 йилда ҳам таклиф қилинган, ammo қимматлиги сабабли (8,7 миллиард доллар) Нью-Жерси штати губер-

натори томонидан тўхта-тилган эди.

Таъкидлаш лозимки, бу ерда мавжуд бўлган, деярли юз йилдан буён йўловчиларга хизмат қилиб келадиган тоннел эндиликда талабга жавоб бермай қолган ва шунинг учун янгисига эҳтиёж сезилмоқда.

Янги лойиҳа ташаббускорларининг қайд этишича, агар ўз вақтида зарурий чоралар кўрилмаса, яқин йилларда Нью-Жерсида транспорт ҳаракати билан боғлиқ йирик муаммолар юзага келади. Дастлабки тахминларга кўра тоннел 2020 йилда тайёр бўлади.

«Nordwind Airlines» компаниясига тегишли Boeing-757 самолёти 220 нафар йўловчиси билан Россиянинг Новосибирск шаҳридаги «Толмачево» аэропортига мажбурий қўнишини амалга оширди. Маълум бўлишича, «Кемерово — Бангкок» йўналишида парвоз қилаётган самолёт шассилари тўлиқ ёпилмагани сабабли бевақт қўнишга мажбур бўлган.

Мажбурий қўниш

Новосибирск шаҳри аэропорти ҳалокатга учраган ва носоз самолётларни қабул қилишга қулайлиги туфайли Москва шаҳридаги диспетчерлик маркази «Боинг»ни айнан шу ерга қўндиришга қарор қилди. Қўнишдан олдин ёқилгани сарфлаб тугатиши учун самолёт шаҳар устида бир неча соат парвоз қилган. Қўниш пайтида самолёт экипажи аъзолари ва йўловчилар жароҳатланмаган.

Хабарларга қараганда, ушбу аэропортда «Nordwind Airlines» компаниясининг эҳтиёт самолёти мавжуд ва йўловчилар тез орада яна парвоз қилишади.

Испания

«Қизил жамоа» шарафланмоқда

Испаниянинг «Heraldo de Aragon» нашрининг хабар беришича, жаҳон ва Европа чемпиони бўлган шарафига Сарагоса шаҳри хибонларидан бирига Испания футбол бўйича терма жамоаси номи берилди. Индиликда хибоннинг расмий номи «Ла Рожа» (La Roja) бўлиб, бу терма жамоасининг «лақоби» — «қизил жамоа» деганидир. Хибон «Principe Felipe Arena» спорт аренаси яқинида жойлашган бўлиб, келажакда унинг ёнига футбол майдони қуриш ҳам режалаштирилган.

2008 йилда Испания терма жамоаси Германия устидан галаба қозониб, Европа чемпионлигини қўлга киритган эди. 2010 йилда эса испанлар жаҳон чемпиони финалида Голландия жамоасини мағлубиятга учратди. Ўтган ҳафта жамоа бош мураббийи Висенте дел Боскега қирол Хуан Карлос марказлик унвонини берди.

Зарар кўриш бўйича... етакчи

Ирландиядаги энг йирик банклардан бири «Anglo Irish Bank» ўзининг 2010 йилда кўрган зарари микдорини эълон қилди. Дастлабки ҳисоб-китобларга кўра, банкнинг ўтган йилги зарари 16,7 миллиард евро (24 миллиард АҚШ доллари)ни ташкил этади. Бу ҳақда банкнинг расмий матбуот анжуманида батафсил маълумот берилди.

2009 йилда ҳам шу банк «The Banker» журнали томонидан тузиладиган энг кўп зарар кўрувчи банклар рўйхатида биринчи ўринни эгаллаган эди. «Anglo Irish Bank» дастлаб Ирландиядаги қурилиш компанияларига кредит хизмати кўрсатишга ихтисослашган эди. Кейинчалик иқтисодий инқирознинг кучайиши ҳамда Ирландия кўчмас мулк бозорига талабнинг пасайиб кетиши оқибатида банк қарздорлик муаммоларини ҳал эта олмаган ва миллийлаштирилган эди.

Танкер қароқчилар қўлида

Италия байроғи остида сузувчи «Савина Кайлин» (Savina Caylin) нефт ташиш танкери Сомали қароқчилари томонидан қўлга олинди. Маълумотларга қараганда, кемага Аден кўрфазидаги Сокотра ороли яқинида ҳужум қилинган. Хабар қилинишича, кема бортида 5 нафар италиялик ҳамда 17 нафар ҳиндистонлик денгизчилар бўлган. Тахминларга қараганда, қароқчилар 5 нафар.

Африка

Айни пайтда танкернинг қароқчилар томонидан эгаллангани расмий равишда тасдиқланди ва кема Сомали қирғоқлари томон ҳаракатланмоқда. Қароқчиларнинг кема эгаларига бирор талаб қўйганлиги ҳақида ҳозирча маълумотлар йўқ. Бундан аввалги шундай босқинлардан бирида уч нафар киши ҳалок бўлган эди: «Белуга Номинейшн» кемасининг икки нафар денгизчиси қароқчилар томонидан ўлдирилган, яна бири эса қочишга уринганда ҳалок бўлган эди.

Британия

Жиноятчилар воқеа жойидан қочишга ва яширинишга ҳаракат қилишди. Аммо воқеа гувоҳлари ёрдами билан кампиршо улардан бирини «ҳибсга олишга» муваффақ бўлди. Яна уч талончини бир неча дақиқадан кейин шаҳар полицияси қўлга олди. Қолган икки жиноятчи эса қидирувда.

«РОУТАХТ АУКСИОН» ДУК 2011 йил 15

март куни аукцион савдоларини ўткази

Савдоларга Тошкент шаҳар, Ҳамза тумани, Истикбол кўчаси, 45-уйда жойлашган «Toshkentvino kombinati» ОАЖнинг 1990й.и.ч, д/р 10D203, бошланғич нархи 2 522 913 сўм бўлган «ОДАЗ-9370» русумли тиркама; 1992й.и.ч, д/р 10АТ924, бошланғич нархи 2 904 900 сўм бўлган «ЗИЛ-138А»; Тошкент шаҳар, Шайхонтоҳур тумани, Навоий кўчаси, 30-уйда жойлашган «Ўзбекистон» нашриёт-матбаа ижодий уйининг д/р 10АВ257, бошланғич нархи 4 760 000 сўм бўлган «Дамас»; Тошкент шаҳар, Ҳамза тумани, Ҳамза кўчаси, 2-уйда жойлашган «Тошқилшқомаш» ОАЖнинг 1986й.и.ч, д/р 10АВ853, бошланғич нархи 805 000 сўм бўлган «ГАЗ 2410» русумли автотранспорт воситалари, ҳамда 1986й.и.ч, д/р 10АВ852, бошланғич нархи 2 020 000 сўм бўлган «ЗИЛ-131 АЦ-137» русумли автотранспорт ва 1993й.и.ч, д/р 89-46, бошланғич нархи 765 000 сўм бўлган «Т-28х4» русумли трактор кўйилади.

Аукцион савдолари соат 11:00да бошланади. Буюртма қабул қилиш савдо кунидан бир кун аввал соат 18:00да тўхтатилади.

Савдоларда қатнашиш учун бошланғич нархнинг камида 20 фоиз микдориди закатлат пули «РОУТАХТ АУКСИОН» ДУКнинг АТИБ «Ипотека-банк» Шайхонтоҳур филиалидаги ФА 00425, СТИР 204399967, 2021000004243151002 ҳисоб рақамига тўланади.

Савдо голибига савдо кунидан бошлаб йигирма кун муддат ичида олди-сотди шартномасини имзолаш, тўланган закатлат микдори сотиб олиш тўлови микдорининг 15 фоизидан камини ташкил этган тақдирда етишмаётган суммани шартнома тузулгунга қадар тўлаб бериш шартлари юклатилади.

Мазкур автотранспорт воситалари юқорида белгиланган савдо куниди сотилмаган тақдирда навбатдаги ҳафталарнинг пайшанба кунлари ўтказиладиган савдоларга қўйилади.

Аукцион ўтказиладиган қуйидаги манзилдан қўшимча маълумотлар олиш мумкин: 100060, Тошкент шаҳри, Миробод тумани, Амир Темури шоҳ кўчаси, 16-«А»-уй.

Алоқа телефони 233-23-49, телефакс 233-23-40, электрон почта P-A_DUK@mail.ru

«Республика Кўчмас мулк биржаси» ЁАЖ бошланғич баҳоси ошиб бориш тартибиди ўтказиладиган очик аукцион савдосига таклиф этади!

Аукцион савдосига «Сувсоз» трести ДУК томонидан, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 31.12.2009 йилдаги №343-сонли қарори, «Сувсоз» трести Давлат унитар корхонасининг 04.02.2011 йилдаги 270/17-139-сонли хати ва «Сувсоз» трести Давлат унитар корхонасининг 24.01.2011 йилдаги 10 и/ч-сонли буйруғига асосан, Тошкент шаҳар Миробод тумани, А.Чехов кўчаси, 2-уй манзилида сақланаётган корхонага тегишли қуйидаги автотранспорт воситалари қўйилмоқда: 1. «Тико» русумли, д/р 10АВ069 бўлган, 1999 йил и/ч автотранспорт воситаси. Бошланғич баҳоси — 1 533 663,69 сўм. 2. «Дамас» русумли, д/р 10АВ097 бўлган, 1996 йил и/ч автотранспорт воситаси. Бошланғич баҳоси — 1 660 314,08 сўм. Аукцион савдоси 2011 йил 14 март куни соат 10:00да бўлиб ўтади.

Аукцион савдоларида иштирок этиш учун талабгорлардан аризаларни қабул қилиш аукцион савдоси ўтказилишидан бир соат олдин тўхтатилади.

Мазкур савдоларда қатнашиш учун талабгорлар савдо ташкилотчиси билан тузиладиган закатлат келишувга асосан объект бошланғич баҳосининг 10 фоизидан кам бўлмаган микдорда закатлат пулини РКМБнинг ОАИКБ «Ипак йўли банки» Сағбон филиалидаги қуйидаги ҳисоб-рақамига тўлашлари шарт: 20210000300571452114, МФО: 01036. ИНН: 200933850.

Манзил: Тошкент ш., Олмазор т., Қорақамиш-1 кўчаси, 1«А»-уй.
Тел: 228-79-52. www.rkmb.uz.
Лицензия: DB 001 №000004.

Бойбекова Сурайё Кубаевна номига 1987 йилда Йўлдош Охунбобоев номидаги Республика тиббиёт билим юрти томонидан берилган №923800 рақамли диплом йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Ўзбекистон Агросаноат мажмуи ходимлари касаба уюшмаси Марказий кенгаши ҳамда тармоқ касаба уюшмаси Андижон вилоят кенгаши жамоалари АСМ ходимлари касаба уюшмаси Пахтачи туман кенгашининг собиқ раиси **Фотима ТЎХТАМУРОВА**нинг вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оила аъзоларига чуқур таъзия билдиради.

Ўзбекистон таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси Марказий кенгаши жамоаси Марказий кенгашининг етакчи мутахассиси Лазокат Туриковага отаси **МАШРАБЖОН** отанинг вафоти муносабати билан ҳамдардлик изҳор қилади.

Мазкур газетанинг 5 февралдаги 16-сониди чоп этилган «Рoutaxt Aukcion» ДУК томонидан берилган эълондаги «Ўзбекистон почтаси» ОАЖнинг сўзидан сўнг «Тошкент почта-тамти» филиали балансидаги сўзлари қўшиб ўқилсин.

/// Нима дейсиз, тенгдошим?

Ташвишнинг боши

Халқимизда ўғилдан қизни улғайтириш мушкулроқ, деган гап юради. Зеро, қиз бола хонадон кўрки, ота-онанинг ор-номусидир.

Онам бу гапларни кўп бора такрорлагани учун биз опа-сингиллар нафақат уй юмушлари, балки жамоат ишларида ҳам фаол бўлишга, ҳар бир топшириқни масъулият билан адо этишга уринамиз. Ёлгон сўзламасликка одатланганмиз. Чунки, отам доим «Ёлгон — ҳамма кирдикорларнинг бошидир», — дейди. Бугун ота-онасига бемалол, иккиланмай ёлгон сўзлаган икки тенгдошимдан жуда нафратландим. Институтимиз кутубхонасида ўқишга берилиб кетганимдан вақт қандай ўтганини пайқаймай қолибман. Шошиб уйга отланар эканман, чорраҳада икки қизга дуч келдим.

— Кечирасиз, фалон қаҳвахонага етмадикми? — деб сўраб қолди уларнинг бири. Бу манзил уйимизга яқинлиги боис, йўлимиз бир экани, йўл кўрсатиб юборишимни айтиб, улар билан бирга кетдим. Ёнимдаги тенгдошларим суҳбати хоҳламасам-да кулоққа чалинарди.

— Алло, ойи, яхшимисиз, — деди улардан бири. — Мен бугун уйга кечроқ бораман. Уқитувчимиз бир дунё вазифа берди. Ҳозир Лайло билан кутубхонага кетяпмиз. Хавотир олманг.

Сўнг у «гапимиз бир жойдан чиқсин», деб дугонасига телефони узатди. Ҳолат такрорланди.

— Йигитлар келсин-да, ишқилиб.
— Келади, — деди Лайло хотиржам оҳангда. — Зарифанинг яхши кўрган йигити дугонларининг ҳам чақир, мен ҳам оғайниларимни олиб бораман, ақиндан танишамиз, дебди.

— Туғилган кунгами, — дедим уларнинг суҳбатини бўлиб.

— Ҳа, Зарифа деган дугонамизнинг таваллуд куни. Кафеда нишонляпти. Шуниси маъқул, уйдагилари халақат беришмайди, хижолатсиз ўйнаб-куласан, — деди Лайлонинг шериги.

Икки дугона манзилга етгач, яна бир бора ўзларига оро беришди-да, ранг-баранг чироқлари ўчиб-ёнаётган қаҳвахонага кириб кетишди. Бу ишга қандай қарайсиз, азиз тенгдош?!

Барно ЎСАРОВА

/// Бугуннинг мавзуси

Ер юзида қанча одам бўлса, шунча характер, тушунча мавжуд. Фикр ва қарашлар қанчалик турфа хил бўлмасин, инсониятни битта муштараклик жипслаштириб туради. Бу мумтоз адабиёт тили билан айтганда ИШҚдир.

14 феврал қандай кун?

таётгани, февралнинг 14 санасида бир қатор радиоканалларда «оташин севги изҳорлари» йўллашни, клуб, кафе-бар ва шунга ўхшаш жойларда махсус тайёргарлик кўрилиб, қиммат нархларда кўнгилочар тадбирлар ташкил этилишини санаб ўтириш шарт эмас. Балки бу кунни «севги байрами» деб ҳисоблаётганлар «Хўрозқанд чет элники, деса, ётиб олиб ялаш»дан олдин, унинг дабдурустдан қандай пайдо бўлиб қолгани, севиш ва севилиш учун махсус кун белгилаб олиниши шарт ё шарт эмаслиги, ўша Валентин деган «авлиё» ким экани ҳусусида ўйлаб кўргани маъқулмикин.

Ривоятда келишича, Клавдия II даврида Римдаги Терн шаҳрида Валентин исмли роҳиб яшаган. Шонли урушлар режасини тузган шоҳ жангда ҳолдан тоймаслиги ва кўрқоқ бўлмасликлари учун аскарларга аёллар билан яқин муносабатда бўлишни таъқиқлайди. Қизиги, бу қарорга биринчи бўлиб ўша роҳиб қарши чиқади ва ўзининг қатл куни — 14 февралгача ошиқ-маъшукларни қовуштириш йўлида «жиход» қилади. Шундай қилиб, у насронийлар оламида «Муҳаббат қурбони» сифатида ном қозонади. Бу каби афсоналар кўп. Аслида, унинг кимлиги ҳақида аниқ манба ёки маълумот йўқ.

Хуллас, бир қарашда арзимасдай туюлаётган бу «байрам»ларга чек қўйилмаса, ўғил-қизларимиз қандайдир «Севишганлар куни» деб минталитетимизга хос бўлмаган ишларга жазм этса, ўзлиги, ўзбеклигини эсдан чиқарса, эртанги кун эгалари ҳаётида жиддий оғриқли нуқталар пайдо бўлмаслигига ҳеч ким қафолат бермайди. Юрт тараққиёти, миллат раънақи-га бепарво бўлмаган ҳар бир одам бу каби «кўзга кўринмас» иллатларга қарши курашмоғи шарт.

Абдулатиф АБДУЛЛАЕВ,
«Ishonch» мухбири

Машойихлар ишқисиз кишини одам қавмидан санашмаган. Аксинча, «ишқ майидан нўш айлаб, жунун саҳросида кезган Мажнун»лар яқин-яқингача идеал қаҳрамон сифатида талқин этиб келинган. Чунки, бу сўз замирига жуда катта маъно юкланган. «Бугун ҳам», дея ишонч билан айта олмаётганимиз боисини эса, тушунган бўлсангиз керак. Афсуски, бугун муҳаббат тушунчаси жўнлашгани бор гап. Агар Лайли ва Мажнун бир-бирига етишган чоғ, яъни, зимистон тунда ҳазрат Навоий тилидан:

«Ҳар ишки ўтуб ҳалокликдин,
Айру эмас эрди покликдин,» — дея, асл муҳаббат ҳақида ҳикоя қилсангиз, шубҳа билан қаровчи, ҳатто, «Шундай кулай вазиятда-я?!», деб истеҳзо билан кулувчилар-да топилади. Чунки хилват боғларга ҳам «қаноат қилмаётган» айрим ёшларнинг шармсиз қилиқларини кўравериб нафақат кўзлар, балки шуурлар қотиб бормоқда.

Фикримизга бир асос сифатида йилдан-йилга оммалашиб бораётган «Валентин куни»ни мисол қилиб олайлик. «Севишганлар куни» деб аталаётган «байрам» муносабати билан кўпгина интернет сайтларида қизгин баҳслар ке-

Биласизми?

Хиндистонда ҳар йили Австралида яшаётган одамлардан кўпроқ чақалоқ дунёга келар экан.

Киши туш кўрганда телевизор томоша қилгандан кўпроқ калория сарфлар экан.

Агар 111 111 111 сонини яна ўзига кўпайтирсангиз антиқа рақам ҳосил бўлади: 123 456 789 876 543 21.

1999 йил октябрда Антарктидада Лондон шахрининг ҳажмига тенг айсберг учраган.

Одамлар эрталаб кечкурунга қараганда 1 см. баланд бўлади. Кун давомида эса бўғимлар сиқилиб, яна буй пасаяди.

Энг кам учрайдиган тил

Дунёда тиллар кўп. Айримлари «ўлик» тил бўлса, аксарияти «ҳаёт». Биттада миллион-миллион киши гаплашса, яна бирида юз-юз эллик киши мулоқат қилади. Лекин сайёна бирида юз-юз эллик киши мулоқат қилади. Лекин сайёна бирида юз-юз эллик киши мулоқат қилади. Лекин сайёна бирида юз-юз эллик киши мулоқат қилади.

Энг «қари» дарахт

Сайёрамиздаги энг узок умр кўраётган дарахт Швеция ғарбидаги тоғда ўсувчи ел дарахтидир. Олимлар унинг ёшини 8000 да деб тахмин қилишмоқда. Маҳаллий ўрмонларда ўсаётган яна икки дарахт эса 4500-5000 ёшда деб баҳоланмоқда. Бунгача 5000 ёшга тенг деб айтилаётган Америкадаги калифорния саснаси рейтингда биринчи бўлиб турганди. Олимларнинг фикрича, Швецияда топилган ел музлик давридан кейин ўсган биринчи дарахт ҳисобланади. Кейинги ўн йилда ҳавонинг исисиш натижасида Швеция елининг бирданига ўсиши кузатилган.

Энг кам учрайдиган танга

Жуда кам учрайдиган танга «Икки бургут» номи билан аталувчи тангадир. Мазкур танга охириги марта ўз эгасини 2002 йилда ўтказилган аукционда алмаштирган ва янги хўжайинини нақ 8 миллион долларга туширганди. «Икки бургут» ўтган асрнинг 30 йилларида зарб қилинганди. Лекин кўп вақт ўтмай олтин стандартларига тўғри келмагани учун ҳаммаси қайтадан эритишга юборилди ва деярли ҳаммаси йўқ қилинади. Фақат 1933 йилнинг баҳорида зарб қилинган тангалардан ўнтаси Молия вазирлиги омборхонасидан ўғирлаб кетилади. Америка махсус хизмати ўғирлаб кетилган мазкур тангаларнинг 9 тасини қайтаришга муваффақ бўлишди. Топилмай қолган ўша битта «Икки бургут» бугунга келиб энг кам учрайдиган танга мақомига сазовор бўлди. «Икки бургут» орадан салкам ярим аср ўтиб топилди. Британиялик коллекционер Стивен Фентон мазкур тангани Лондонда қўлга киритиб, Нью-Йоркка келганда АҚШ федерал агентлари уни қўлга туширишди. Беш йилга чўзилган суд жараёнидан кейин АҚШ маъмурияти охириги тўхтама келади: «Икки бургут» АҚШ мулкидир, лекин уни сотиш мумкин.

Газетанинг навбатдаги сони 15 феврал, сешанба куни чиқади.

oliy baxt

МУАССИС:

Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси

Бош муҳаррир:
Абдухолик
АБДУРАЗЗОҚОВ

Таҳрир ҳайъати:

Normamat ALLAYOROV,
Nosirxon AKBAROV,
Muhammad Ali AHMEDOV,
Oksana BELAUSOVA,
Dovud MADIYEV
(Bosh muharrir o'rinbosari),
Baxtiyor MAHMADALIYEV,
Sog'indiq NIYETULLAYEV,
Eson RAJABOV,
To'liqin TESHABOYEV,
Jahongir SHAROFBOYEV
(Mas'ul kotib),
Anvar YUNUSOV

Бизга кўнғироқ қилинг:

Котибият: 256-52-78
Хатлар бўлими: 256-85-43

Вилоят мухбирлари:

Андижон + 99897 465 05 68;
Бухоро + 99893 653 50 81;
Жиззах + 99872 360 00 10;
Навоий + 99893 725 46 40;
Самарқанд + 99866 933 25 04;
Сурхондарё + 99897 458 05 07;
Фарғона + 99891 679 32 79;
Қашқадарё + 99897 414 30 78
Қорақалпоғистон Республикаси
ва Хоразм + 99862 562 56 75;

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида
0116-рақам билан рўйхатга олинган.
IBM компьютерида терилди ва сақланган.
Офсет усулида босилди. Бичими А-3.
Ҳажми 4 босма табоқ.

Манзилимиз:

100165, Тошкент шаҳри,
«Бухоро» кўчаси, 24-уй.
Нашр кўрсаткичи: 133; 134

Газета ҳафтанинг
сешанба, пайшанба
ва шанба кунлари чиқади.

Сотувда эркин нархда

Муаллифлар фикри таҳририят
нуқтаи назаридан
фарқланиши мумкин.
Нашримиздан кўчириб босилганда
«Ishonch»дан олинганлиги
кўрсатилиши шарт.
Тижорат аҳамиятига молик
материаллар h белгиси остида
чоп этилади.

E-mail: Ishonch
2011@gmail.com

«Шарқ» нашриёт-матбаа
акциядорлик компанияси
босмахонасида
чоп этилди. Корхона манзили:
«Буюк Турон» кўчаси, 41-уй.

Навбатчи муҳаррир:

Ж. Шарофбоев

Навбатчи:

А. Абдуллаев

Мусахҳих:

С. Шодиева

Саҳифаловчи-
дизайнер:

Ҳ. Абдужалилов

Босишга топшириш
вақти -21.00

Топширилди - 02.50

Буюртма Г— 251

Тиражи: 21933

ISSN 2010-5002

1 2 3 4 5